

AREGCEL

Ara 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILARD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 88.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 1'50 sokol, 1'20 lira, 1 francia frank

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JÓZS. 143-26, JÓZS. 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP ESTÉTŐL
REGGELIG: JÓZSEF 9-66, JÓZSEF 10-16

IV. évfolyam

Budapest, 1925 augusztus 24.

34. szám

A kormány, ha kell, leszállítja a forgalmi és luxusadót, harcba küldi a községi üzemeket, de mindenáron letöri a drágaságot

Az áralakulások statisztikai adatai már Vass népjóléti miniszter asztalán vannak. A drágasági ankét állásfoglalása után a kormány még e héten szigorú intézkedéseket léptet életbe

(A Reggel tudósítójától.) A legutóbbi minisztertanács óta az egész sajtót alarmirozta az a hír, hogy

a kormány végre a legenergisabb akcióra készül a drágaság letörésére.

A kormány célja — hír szerint — az, hogy az országot és a fővárost megfelelő intézkedésekkel kiemelve a drága országok és fővárosok sorából és mindenképen

el van szánva ennek a kérdésnek, amely csakamagyarország uralkodó problémája, mielőbbi megoldására.

Nem csodálható azonban, hogy a lakosság ma már kissé bizalmatlan a kormány-nyilatkozatokkal és ígéretekkel szemben és ezért élénken érdeklődik az iránt,

minő konkrét intézkedések fogják követni a kormánynak már hetekkel ezelőtt beharangozott akcióját.

A Reggelnek sikerült megszereznie

a drágaság letörésére hivatott kormányprogram

részleteit, amelyek még e héten a reszort-miniszteriumok és a különböző érdekeltségek kiküldötteiből összeülő ankét elé kerülnek. Kétségtelenül megállapítható, hogy

a kormány tagjai bizonyos optimizmussal ítélnek meg az ország közgazdasági helyzetét

és ez az optimizmus nem utolsó sorban a külkereskedelmi mérleg adatain alapszik. Az év első hat hónapjában ugyanis tavaly 298.000.000, az idén pedig 332.000.000 aranykoronára rugott az ország behozatala, a kivitele viszont tavaly 210.000.000, az idén pedig 272.000.000 aranykoronára. Másszóval, a rossz termést követő 1925. év első felében ugyanakkora csak a kereskedelmi mérleg passzivitása, mint a jó termést követő 1924. év első felében. Az 1924. év júniusában és júliusában 964 vagon gyümölcs-, zöldség- és főzelékféléket exportáltunk, az idén pedig 1274 vagon, annak ellenére, hogy az osztrák-magyar provizóriumos tárgyalások meghiusultak. A kormány ezek után úgy látja a helyzetet, hogy közgazdasági viszonyaink erősen javultak és további javulásra lehet számítani a beruházási program végrehajtásával, a jó termés értékesítésével, valamint az állami tisztviselők helyzetének bár lassu, de fokozatos javulásával kapcsolatban is. A drágaság letörésére megindult tárgyalások során úgy találták, hogy Magyarország már most sem tartozik a legdrágább országok közé, mert hiszen a drágasági indexszáma 1924 december 31 óta — aranykoronában számítva — 1.60-ról 1.36-ra csökkent, míg például Angliában az indexszám még mindig 1.50 és 1.60 között ingadozik. De

ennek ellenére is szükségesnek látják kormánykörökben a drágaság letörésére irá-

nyuló akciót, mivel egyes árucikkek ára föltűnően és indokolatlanul magas,

ami az állam beavatkozását szükségessé teszi. A kormány, természetesen, tudni sem akar arról, hogy mesterséges eszközökkel csökkentse a drágaságot és akcióját éppen az a szempont fogja irányítani, hogy

erőszakos beavatkozásra semmi esetre sem kerülhet sor.

Epp oly kevésbé lehet szó a vámoknak aproppó nélkül való leszállításáról, mert a kormány szerint ez a legfontosabb és legsürgősebb elhatározás csak a különböző gazdasági szerződések megkötésével és végrehajtásával kapcsolatban történhetik meg. Ilyen körülmények között az a legelső feladat, hogy az árak kialakulására vonatkozó összes adatok egybegyűjtésével megállapítsa a kormány a drágaságot okozó koeficienszeket. Ezzel az adatgyűjtéssel a statisztikai hivatalt bízták meg, amelynek előterjesztése már a népjóléti miniszteriumban van, úgy, hogy

e héten sor kerülhet a drágasági ankét összehívására és az összes érdekeltségek meghallgatására is.

Amennyiben bebizonyulna az, hogy a legfőbb drágasági koeficienszt mégis csak a fogyasztási és luxusadók, valamint a szállítási tételek adják, ebben az esetben

a kormány nem zárkóznék el az adó- és szállítási tételek további csökkentése elől sem.

Ha pedig az árak indokolatlan magasságát a termelők vagy a kereskedők jogosulatlan igényei okozzák, akkor

a külföldi és a belföldi konkurencia megteremtésével igyekezik majd a kormány csökkentően hatni az árak kialakulására.

Másszóval, erőszakos állami beavatkozásra még ebben az utóbbi esetben sem kerül a sor, legfőljebb arról lehet szó, hogy beengedjék a külföldi konkurenciát, ami azonban külkereskedelmi mérlegünk romlásával járna és így sokkal kézenfekvőbb az a megoldás, amely

közszéleg koncentrálná a fogyasztást, vagyis községi kenyér, hús és egyéb cikkek árusításával szorítaná le az indokolatlanul magas árakat.

Mindezeket a megoldási lehetőségeket az e heti drágasági ankéton fogják részletesen megbeszélni, úgy azonban, hogy a legrövidebb időn belül már konkrét intézkedések is történhessenek. A kormányt ugyanis nemcsak a lakosság érdekei sürgetik, hanem politikai szempontok is, amennyiben az egységes párt agrárképviselő tagjai a legutóbbi pártértekezleten történt megnyugtató miniszteri nyilatkozatok ellenére sem hajlandók levenni a drágaság kérdését a napirendről mindaddig, amíg ezen a téren

A kezdet és a vég

A városközi kurzus azzal kezdődött, hogy megszállták az iskolákat. Fegyveres hódítók, győzelemittas katonák pacifikálnak úgy városokat, ahogyan az 1921-es többség rávetette magát a tanintézetekre és tanerőkre. A közoktatásügyi bizottság első ülésén kiadták a jelszót, hogy veszélyben az ifjuság keresztény és nemzeti szellemében való nevelése. Kik veszélyeztetik? Ha az a válaszuk, hogy azok, akik Kun Bélák mocsos és gyilkos szellemét bevitték az iskolákba, úgy senki a tanács jogát kétségbe nem vonhatja. A pestises ragály után alaposan fertőtlenítenek. Igenis, a kötelességüket teljesítik, ha mindazokat eltávolítják a katedrától, akikről közhitelt érdemlően kiderül, hogy a bolsevistákhoz szegődtek, hogy a mult kötelező hagyományait és az állami életközösség minden föltételét lábbal tiporták és beszennyezték. A kurzus-tanácsnak, a kurzus-ügyosztálynak, a kurzus-bizottságnak azonban kisebb gondja is nagyobb volt a bolsevizmus kérelmetlenül igazságos feszegetésénél. Ők azokat söpörték ki, azokat degradálták, azokat fosztották meg a kenyerrüktől, azokat tették az utcára, azokra sütöttek szégyenbélyeget, akik nem lettek a kurzus heroldjai, akik nem kaptak idegsokkot Haller István, Csilléry András és Zilahy-Kiss Jenő vitustáncát látva, nagymultu intézmények romjain, akik tudományos és pedagógiai munkásságukkal a szabadelvűség és a demokrácia szellemét szolgálták. Több mint harminc igazgatót küldtek el minden jogos ok nélkül „kurzusközérdekből“, a tanárok, tanítók százait és százait mentették föl, anélkül, hogy elfogadható indokot koholtak volna herosztrateszi cselekedetük törvényszerűségének védelmére, végül pedig közel ezer tanerőt tettek el a kurzus utjából a B-lista segédlevelével. A velencei Bocca di Leone minden nemtelen bosszuvágya, kajánsága és szadizmusa hajlékra talált a közoktatásügyi irodáiban. És ha azt kérdik, kik voltak a kurzus-ítélőszék vérbírái: piruljon és sápadjon a szegénytől azok arca, akik a válasza illetékesek. A királyi bíróság ítéletének tanúsága szerint a tanügyi Torquemadák hófehér elvei bolsi roseolákat takartak. Vádoltakká tették a bűnük tanuit; a multjuk kísérteteit gyilkolták le. Budapest népének 115 milliárdjába került a főváros tanügyi B-listája. Kérdjük, nem a bolsevizmus köszörűkövén élesítették-e ki a kurzus egész fegyvertárát? Kié a felelősség ennyi milliárdért, annyi kettétört, tiszta életért? Zilahy-Kiss már nincs, a szerző nem áll helyt, a többségük szétmállott. Pénteken ül össze az új rezsim közoktatásügyi bizottsága. Ez a vég kezdete. A felelősségrevonás, az elszámoltatás. Az igazságtalanul, méltatlanul kiüldözött tanerők erkölcsi és anyagi jóvátételének kiverekedése. Majd ebben a harcban látja meg a város a kurzus igazi arcát.

eredményes állami beavatkozás nem történik. Az egységes párt legközelebbi értekezletén tehát, amelyet előreláthatóan szeptember első napjaira hívnak össze,

a már megtett intézkedésekről kell a kormánynak beszámolnia,

sőt a kormánypárt egyik tekintélyes része fontosnak tartja azt is, hogy a drágaság kérdésében véglegesen állást foglaló pártértekezleten

megjelenjék a Budapesten át Genfbe utazó Bethlen miniszterelnök is,

mert csak az ő személyével és kijelentéseivel látnák teljesen biztosítottak a közgazdasági sérelmek orvoslását. A Reggel értesülése szerint az egységes párti képviselők egy része föl fogja kérni a pártvezetőséget arra, hogy a legközelebbi értekezlet időpontját úgy állapítsa meg, hogy a tanácskozáson megjelenhessen és főszóalhatson a miniszterelnök is.

„Mi már csak nevetünk azon, hogyha egymás ellen heccelnek bennünket“

Vass, Mayer és Klebelsberg miniszterek nyilatkoznak a kormány tagjait elválasztó „ellentétekről“

(A Reggel tudósítójától.) Politikai körökben a hivatalos és félhivatalos cáfolatokkal szemben is állhatatosan tartják magukat azok a hírek, amelyek

a kormány egyes tagjai között fölmerült éles ellentétekről

szólnak. A Reggel munkatársának alkalmá volt arra, hogy ezekről a hírekről beszéljen a kormány érdekelt tagjaival, akik a következő nyilatkozatokat tették:

Klebelsberg Kunó gróf:

— Ezek a hírek nem szolgálnak más célt, mint hogy éket próbáljanak verni a kormány egyes tagjai közé. Bizonyos körök, úgy látszik,

így akarják a kormány pozícióját aláásni, ami azonban semmiesetre sem fog nekik sikerülni.

Kezdetben a miniszterelnök urat akarták szembeállítani a kormányzó Ófőméltósága személyével, később a köztem és a népjóléti miniszter ur között fölmerült ellentétekről szólt a hír, majd azokról az ellentétekről, amelyek Walkó kereskedelmi és Mayer földművelésügyi minisztert választják el állítólag egymástól.

Mi már csak nevetünk azon, hogy így akarnak egymás ellen heccelni bennünket

és rájöttünk arra, hogy ezeket az alaptalan és céltalános híreket cáfolni sem érdemes.

Vass József:

— Bizonyos oldalról újból és újból csökönnyösen visszatérnek azok a hírek, amelyek szerint

a kormány tagjai között ellentétek merültek volna föl. Elpusztíthatatlanok, teszem, azok a hírek is, amelyek az engem és a kultuszminisztert elválasztó súlyos ellentétekről szólnak. Legutóbb már olyan hírek is merültek föl, hogy

a miniszterelnök ur megbuktatására valószínű puccs készülődik és a legitimisták és a fajvédők között tárgyalások folynak a kormányzás átvételéről.

Mindezekről a hírekről nem mondhatok mást, minthogy — meséik, amelyeknek eredetét az ezidő szerint nem foglalkoztatott politikai fantáziában kell keresni.

Mayer János:

— A magam részéről csak jóízűen mosolyogni tudok azokon a híreken, amelyek a köztem és a kereskedelmi miniszter között fennálló ellentétekről szólnak. Ezek a hírek ugyanis épp oly kevéssé felelnek meg a valóságnak, mint a kiszáradt képviselők állandó elégedetlenségéről szóló tudósítások, amelyekből csak annyi igaz, hogy a kiszáradt képviselők időnként előterjesztik kívánságaikat. Ezeknek teljesítéséről, amennyiben megfelelnek az ország érdekeinek, legtöbbször gondoskodás is történik. Így történt ez a kormánypárt legutóbbi értekezletén is, amikor különösen a külkereskedelmi szerződések késedelmes megkötése ellen merültek föl kifogások,

az ideiglenes külügyminiszter bizalmas közlései azonban eloszlatták a feszültséget

és teljesen megnyugtatták az egységes párt tagjait.

Kivont karddal, lovasattakkal oszlatták föl vasárnap délután a színészek automobilsorsjátékára várakozó tömeget a Nagymező-utcában

A tömeg meg akarta ostromolni a Fővárosi Operettszínházat Mezőberényi sorsjegy nyerte az autóbilit

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap már a kora délelőtti órákban kisebb-nagyobb csoportok álldogáltak a Nagymező-utcában a Fővárosi Operettszínház környékén és láthatólag izgatottan várakoztak valamire. Amikor a rendőrszem hozzájuk lépett és megkérdezte, mire várnak, előhúzták tárcájukból a Színészek Nyugdíjintézetének sorsjegyét és azt felelték:

— „Az autóbilit várjuk!“

Mindenkinek arra az autóra fájt a foga, amely a sorsjáték főnyereménye volt. Senki sem tágitott, az embercsoportok délfelé már tömeggé dagadtak, amely rendületlenül állta a forró augusztusvégi napot és irigyelte az ügyeseket, akik a színház vasrácsos főbejárata előtt szereztek helyet maguknak. A délutáni órákban már a villamosok és kocsik csak nagy nehezen furták át magukat a tömegben, a gyalogos járókelők pedig, akik a Nagymező-utcán akartak keresztül menni, kénytelenek voltak megfordulni, mert a tömegben, amely nemcsak a Nagymező-utca, de az Andrassy-ut egy részét és a Mozsár-utca is ellepte, nem tudtak áthatolni. A sorsházhoz kivezényelt rendőrlégénység egyszerűen

képtelen volt az utcai forgalmat biztosítani és valósággal elveszett a 7000 főre föl szaporodott sokaságban,

amely 4 óra felé mind türelmetlenebb lett.

— Nyissák ki a színház kapuját! — kiabáltak mindenfelől, de a Fővárosi Operettszínház vezetősége nem volt hajlandó ezt a kívánságot teljesíteni, mert joggal tartott attól, hogy a berohanó tömeg mindent összetörne a színházban. Ellenben telefonált a főkapitányságra és kérte a néhány főnyi rendőrlégénység megerő-

sítését. Közben a tömeg annyira izgatott lett, hogy

megrohanta a Fővárosi Operettszínház kapuit.

Félelmetesen recsegték, ropogtak az erős vasrácsok, már-már attól kellett tartani, hogy összetörnek a hatalmas vaskaput, amikor az Andrassy-ut felől futva érkezett egy csapat gyalogos- és öt lovasrendőr Sombory László rendőrkapitány és két segédfőügyelő vezetése alatt. Percekig tartott, amíg a rendőrkapitány az Andrassy-ut sarkáról a színház kapujáig jutott, ahol Szabolcs igazgató arra kérte, közzölje a sokasággal, hogy a sorshuzást nem tartják meg, mert a színház igazgatósága „ekkora érdeklődés mellett“ veszélyeztetve látja a színház értékes berendezését. Sombory kapitány erre kiadta az utasítást rendőreinek, hogy értesítsék a közönséget a sorshuzás elmaradásáról és tapintatosan oszlassák föl a hatalmas tömeget.

— Nem megyünk! Tartsák meg a sorsolást! Miért csődítették bennünket ide! — volt a válasz és a tömeg nem mozdult, ellenben

újabb rohamot intézett a vaskapu ellen.

Az izgalmas jelenetek egymást követték, az egymáshoz préselt emberek szidták az igazgatóságot, a rendőrséget, amely a rendezvarók közül többeket igazoltatott és két rendezvarót előlított a főkapitányságra is. Amikor a tömeg békés fölmozgatása nem sikerült,

Sombory kapitány attakot vezényelt és a lovasrendőrök bevágtattak a tömeg közé.

Káromkodás, vad kiabálás, izgalmas sikoltozás töltötte be pillanat alatt a levegőt, mindenki eszeveszetten menekült a lovasrendőrök utjá-

ból, de a hatalmas tömeg alig ritkult, úgy, hogy a rendőrség kénytelen volt az attakot kivont kardal többször megismételni.

Körülbelül egy óra hosszat tartott az óriási sokaság fölmozgatása, közben Sombory kapitány erősített telefonált a főkapitányságra, ahonnan újabb rendőrsztagot vezényeltek ki a várakozó Nagymező-utca felé.

Mialatt a tömeg izgalmas jelenetekben bővelkedő fölmozgatása folyt, a Fővárosi Operettszínház igazgatósági irodájában arról tanácskoztak, hogy közönség nélkül egyáltalán megtartsák-e a Színészegyesület Nyugdíjintézetének sorshuzását? A hivatalos személyek, László Ferenc dr. királyi közjegyző, Csomay Kálmán pénzügyi főtanácsos a lottóigazgatóság részéről és Prükler Frigyes számtanácsos a fővárosi képviselőben már mind együtt voltak az igazgatósági irodában, megérkezett Biller Irén is, aki a sorshuzás megejtésére volt kiszemelve. Előbb az előcsarnokban akarták a sorshuzást megtartani 100 főnyi közönség előtt, amelyet a rendőrség megenged, azután a Nagymező-utcai erkélyről megafonnal akarták az eredményt kihirdetni, végül is úgy döntöttek, hogy a sorshuzást az igazgatósági irodában tartják meg, szigorúan zártkörben, színészek, színésznők, újságírók jelenlétében. A Mozsár-utcaból még mindig rendőrlovak patkócsattogása és ijedten menekülő emberek elkeseredett kiabálása hallatszott, amikor

Biller odalép a szerencsekerékhez és bele-nyul.

— Az első nyerőszám: D 40.603, mondja hivatalos komolysággal Csomay főtanácsos és tizen is kérdik egyszerre: Ki a boldog ember?

Ki nyerte az autóbilit?

Kiderült, hogy a számot Mezőberényben adták el, de hogy kinek, az még titok.

Biller pedig, akinek ugyancsak volt száma, bánatosan sóhajtott föl:

— Jaj, de tehetségtelenül húzok!

Derültség. És most jön a többi 14 nyerőszám: D 28.527 női bundát nyert, A 32.797 motorbiciklit nyert mellékkocsival, A 18.772 motorbiciklit oldalkocsi nélkül, B 87.520 megint motorbiciklit, A 13.798, B 42.551, C 12.335, D 61.128, D 64.335, B 24.176, A 50.749, A 99.250, A 95.598, D 57.984 kerékpárokat és egyéb tárgyakat nyertek.

A sorshuzás 1/6 órakor ért véget, de a Nagymező-utcaban és a Mozsár-utcaban még mindig rendőrorjáratok cirkálnak és kíváncsi csoportok tesik, hogy megtartják-e a sorsjátékot?

(v. i.)

Az osztrák fajvédők vasárnapra már teljesen be-szüntettek minden akciót a cionista kongresszus ellen

Bécs, augusztus 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A cionista-kongresszuson ma elsőnek Pick professzor tett jelentést a palesztinai bevándorlásról, amely egyre nagyobb méreteket ölt. Ebben az évben a bevándorlottak száma már elérte a negyvenezretet. Ez annál figyelemre-méltóbb, mert 1919 augusztusa óta az emigráltak száma mintegy nyolcvanezer. Utána Urschik professzor és Weitzmann professzor beszéltek.

Az osztrák fajvédők vasárnap nem rendeztek újabb tüntetéseket.

A kommunisták kedd estére bejelentett fölvo-mulását a rendőrség nem engedélyezte, mert a tüntetést este 7 óra után akarták megtartani, amikor a rend főntartása a sötétség miatt már nehézségekkel járna. A kormánybuktató támadások egyébként teljesen véget értek és

a politikai élet megnyugvásának

legbiztosabb jele, hogy Seipel volt kancellár, a keresztény-szociális párt vezére, Németországba utazott, hogy résztvegyen a stuttgarti katolikus nagygyűlésen.

Magyar királyi osztálysorsjáték

főhúzása e hó 26-án kezdődnek

Ezeken kerül kisors-solásra a jutalom: **2 milliárd** korona készpénz

Főnyeremények:

1000 millió || **500 millió**
400 millió || **300 millió**
200 millió || **100 millió** stb

20.000 nyeremény és 1 jutalom **21.710** millió kor. készpénzben

Sorsjegyek kaphatók a hivatalos áron:

1/5 = 75 ezer, 1/4 = 150 ezer, 1/3 = 300 ezer, 1/2 = 600 ezer korona

Lányi és Társa

bank- és váltóüzletében

Budapest, IV. ker., Apponyi-tér 3. sz.
(Klotild-palota)

Marton Erzsit egy méltatlan szerelem csalódásai kergették a halálba

Az utolsó telefonbeszélgetés: „Ezt a játszmát én elvesztettem”...

(A Reggel munkatársától.) Szombaton este 6 órakor kopogtattak a szanatóriumi szoba ajtaján, amelyben egy hét óta fekszem betegen. Az ajtó kinyílt és két nő lépett be rajta. Mind a kettő színésznő, mind a kettő egyformán karsu, magas, mind a kettő talpig fekete gyászban. A szemük kisírva, az arcuk fakó, mint a fal, tántorogva jönnek az ágyamig s némán ülnek le az ágyam elé. Mintha hirtelen két fekete ciprus nőtt volna ki a szobámban, úgy ülnek előttem mozdulatlanul, betegen a gyásztól, könnytelenül. Marton Erzsit két legjobb barátjának. Egyenesen a temetőből jöttek ide.

— Na, most mondjátok el, mi történt?
Némán szípnognak, mint két kis iskolásleány. A két szinpad hercegkisasszony, a két autókirálynő, a két csillogó gyöngycolier. S amikor én mondom el nekik, hogy mi történt, elered a könnyük s kérve-kérnek:

— Igen, igaz, de ne ird meg, most már ugyanis mindegy...
Dehogyan is nem irrom meg! Össze kéne törjem a tollamat, hogy soha többé kézbe ne vegyem, ha meg nem írnam, hogy

Marton Erzsit szépségének és ifjúságának teljében egy méltatlan szerelem kínjai és csalódásai kergették a halálba.

Ez a faktum és nem az a rengeteg bornirtság, amit a boldogtalan színésznőről verejtékes agóniája alatt, napokig összefirkáltak. Marton Erzsit nemcsak hogy személyesen nem ismerték, de soha még csak nem is látták azok a ciklirók, akik egy új kaméliás hölgyet gyászoltak, veronáitól, morfiuntól és „coco”-tól kótyagos tollal Marton Erzsiben és valószínű toasztokban ünnepelelték eleganciáját és szépségét — a ravatalon! Marton Erzsit szomorú életének és szomorú halálának — essék bármilyen rosszul a körüli romantikának — semmi köze sem volt a kaméliához. Marton Erzsit haldósan szeretet egy embert, aki szerelmére méltatlan volt, aki ezzel a szerelemmel visszaélt és aki valósággal

belehajszolta a halálba a rajongó, gyönyörű színésznőt.

E sorok írója ezt az urat, egy budapesti bankéig tisztviselőjét, nagyon jól ismeri. Durvaságra hajlamos, összeférhetetlen természet, aki önkényes féltékenységgel és megalázó gyanúsításával gyakran

halálra kinezta a tisztalelkű és tiszta életű asszonyt.

Marton Erzsit imádta ezt a szerencsétlen természetű embert s valószínű madonnajósággal és türelemmel viselte és tűrte tirannusi viselkedését és sokszor szégyenletesen megalázó terrorját, amelyet társaságban is gyakran érvényesített vele szemben. Mindig remélte, hogy barátja, aki egyébként anyagilag alig állhatott rendelkezésére, egyszer majd megváltozik és remélte azt is, hogy férjhez mehet majd hozzá s boldogan élhet vele... A rendkívül érzékeny és büszke asszonyt azonban mérhetetlenül fájdalmasan érintette, hogy a banktisztviselő lehetőleg kerülte a vele való mutatkozást a nagy nyilvánosság előtt és valósággal bujkált vele kis budai kocsmák zugaiban, de

betoppánó ismerősök elől czeokról a helyekről is szinte pánikszzerűen menekült.

Ilyenkor a színésznő keserű szemrehányásaira azzal felelt, hogy magyarázta viselkedését, hogy mindezt „a karrierje érdekében teszi”. Marton Erzsit ennek ellenére változatlanul szerette barátját, de napirenden voltak közöttük, főleg ilyen és ehhez hasonló okok miatt a szenvedélyes jelenetek. Julius közepén Marton Erzsit Erdélybe utazott, Kolozsvárra, a szüleihez. Augusztus közepe táján érkezett újból Budapestre s itt néhány nap múlva megtudta, hogy barátja, aki „karrierje érdekében” vele úgyszólván nyilvánosan még csak mutatkozni sem merészel, de akinek kedvéért ő minden más társadalmi összeköttetést már régen megszakított, távollétében följutotta egy régi ismerettségét, amelyet előtte mindig tagadott. Marton Erzsit fellelősségre vonta barátját, aki rendreutasította:

— Annak a nőnek még a nevét se merje a száján kiejteni...

Marton Erzsit kétségbeesve kereste föl egyik barátját, akinek elmondotta tapasztalatait. Ez a barátja vigasztalta s kérve-kérte, veszen véget az áldatlan barátságának.

— Igen, véget vetek — mondta Marton Erzsit ezzel elbucszott. Ez történt a végzetes szombat előtti napon. Másnap délelőtt a barátja fölhívta telefonon s érdeklődött hogyléte felől.

— Ezt a játszmát én elvesztettem — felelte Marton Erzsit megtörtén a telefonban. A barátja újból vigasztalni próbálta, majd kérte, hogy este vacsorázzon vele s társaságával, de Marton Erzsit lemondott.

— Fáradt vagyok, lefekszem — mondta egykedvűen. Ez szombat estefelé volt. Később a barátja újból kereste telefonon, de a hívásra senki sem felelt. Marton Erzsit ekkor már aludt. Almából nem is ébredt életre többé. Temetésén nem voltak ott a pályatársai, sem a szinigazgatók, ur barátai is hiányoztak, akiket pedig nem egyszer látott vendégül házában.

Bihari Sándor, a leghirhedtebb pesti álhirlapíró, üldözési mániájában levetette magát a harmadik emeletről és szörnyethalt

(A Reggel tudósítójától.) Különös öngyilkosság rázta föl szombat este a Falk Miksa-utca 3. számú bérház éjszakai esődjét. A házban esti 9 óra körül megjelent egy kopottas ruházatu, alacsonytermetű, megviselt arcú férfi és dr. Kövér Soma ügyvédet kereste. Fölment a harmadik emeletre és becsöngetett az ügyvéd ajtaján. Kissé zavarodottan és izgatottan kérdezte meg:

— Kérem, hol az ügyvéd ur? Nagyon sürgős és fontos ügyben rögtön beszélnem kell vele.

A szobaleány, aki ajtót nyitott, közölte a gyanus emberrel, hogy az ügyvéd nincs otthon, elutazott. De az ismeretlen férfi nem távozott el, ott ácsorgott egyideig a folyosón, azután később tetovázva megint becsöngetett:

— Egy üzenetet akarok itthagyni — mondta — mindjárt megírom.

De csak ott állt tovább a folyosón és nem csinált semmit. Ujra eltelt vagy háromnegyed óra és ekkor harmadszor is becsöngetett, most már rendkívül idegesen és izgatottan. Türelmetlen hangon szólt rá a szobaleányra:

— Mindenáron, azonnal beszélni akarok Kövér ügyvéd urral.

A szobaleány megjéjt a tolakodó föllépéstől és ijedten becsapta a zajtót. Néhány perccel később hallotta, amint

valaki erősen megrázta a folyosó rácsát és utána hatalmas zuhanás hallatszott.

A szobaleány kiszaladt a folyosóra, de már akkor az udvaron ijedten álltak körül az emberek az előbbi látogatót, aki

levetette magát a harmadik emeletről.

Az udvar kövezetén borzalmasan összeroncsolt testtel feküdt az ismeretlen férfi. Nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket, akik az öngyilkost haldokolva vitték a Rókus-kórházba. Megelőzően átkutatták zsebeit és iratok alapján megállapították, hogy

az öngyilkos Bihari Sándor nagyvárai születésű 38 éves állítólagos hirlapíró.

A Rókus-kórházban Bihari Sándor röviddel beszállítása után meghalt. A rendőrség az öngyilkosság ügyében megindította a vizsgálatot. Megállapították, hogy Bihari teljesen zavart elmeállapotban vetette le magát az emeletről.

Az öngyilkos nagyon viharos életű ember volt. Jobb családból származott, de már egész fiatal korában notórius zsarolók közé keveredett, akikkel még békében revolverező hetilapot alapított Nagyváradon. Itt csunya botrányai voltak, többek között

zsarolóhadjáratot indított egy dugaszdag nagyvárai borkereskedő fia ellen, akit az alaptalan támadó cikkek öngyilkosságba kergették.

A fiatal Fűchsl Sándor kétségbeesett öngyilkossága rendkívüli fölháborodást keltett Nagyváradon s Biharinak szöknie kellett. Budapestre került, ahol megnősült s tovább is kétes manipulációkkal foglalkozott. Előszere-tettel használta a szerkesztői címet, anélkül, hogy valaha bármilyen lapnál dolgozott volna. Házasságából négy gyermeke született, de családját teljesen elhanyagolta és nem törődött feleségével sem. Költekező életmódjához állandóan dühirlapírói trükkökkel szerzett pénzt, de

Nem volt ott a férje sem; Mészáros Gizán, Beöthy Lászlón, Dolinay Ilonán, Corthy Mirán és Tarnain kívül alig néhányan kísérték el a sírig. Nővérehez intézett bucsulevele így kezdődik: „Nem bucsuzom tőletek, hogy erős maradhassak”. Majd minden tulajdonáról részletesen végrendelezik,

intézkedik 70 millió korona adósságának kifizetéséről is.

Ötnapos agóniája alatt barátja, a banktisztviselő, úgy viselkedett, mint egy félőrült. Nem hiszem el neki, hogy a gyönyörű Marton Erzsit féltette. A botránytól félt, féltette a karrierjét. Mint ahogy egyszer egy előkelő szálloda halljában szegénykének a ruhatárba kellett bujni a Stux ur, a főnök ur elől. A karrierjében...

Egyed Zoltán

a hullámok végül összecsaptak a feje fölött, otthagyták családját és

már hónapok óta bujkált, attól való félelmében, hogy különböző üzemei miatt elfogják.

Éjszakánként az utcán kóborolt s ha ismerőseivel találkozott, exaltáltan és kétségbeesve panaszkodott, hogy kisebb sikkasztásokat és szélhámosságokat követett el, tömegesen följelentették és most lépten-nyomon detektívek üldözik. Fühöz-fához menekült segítségért Bihari Sándor és ekkor derült ki, hogy — bár valóban többeket megkárosított —

az álhirlapíró senki sem jelentette föl s a zaklatott életű ember rémeket látott, amikor mindenki detektíveket sejtett.

Az üldözési mániája annyira erőt vett rajta, hogy a napokban fölment a rendőrségre és zokogva és kétségbeesve följelentést tett önmaga ellen. Utána néztek a dolgoknak és látták, hogy ellene senki panaszt nem tett az utóbbi időben, régi dolgai pedig elévültek s így lecsendesítve, elküldték. Megnyugtanni azonban nem lehetett s úgy látszik, félelmében kereste Kövér ügyvédet s így került abba a házba, ahol levetette magát az emeletről.

Vasárnap éjjelkor föbelőtte magát Mauthner Elemér részvénytársasági igazgató

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap éjjel 12 órakor Andrassy-ut 88. szám alatti lakásán föbelőtte magát Mauthner Elemér részvénytársasági igazgató, aki öccsével, dr. Mauthner Aladár ügyvéddel lakott együtt a palota előkelően berendezett ötszobás lakásában. Mauthner Elemér 47 éves aglegény volt és már hat év óta lakott öccsével, aki különben már régebben nyugalomba vonult államvasuti főellenőr s most ügyvédi gyakorlatot folytat. Vasárnap délután Mauthner Elemér még megbeszélte öccsével, hogy este a Lipótvárosi Kaszinóban együtt fognak vacsorázni. Mauthner Aladár dr. feleségével együtt el is ment a kaszinóba, de ott hiába várt bátyjára. Este 12 óra tájban tört haza a házaspár. Amint Mauthnerék beléptek a harmadik emeleten levő lakásukba, föltűnt nekik, hogy az ebédlő és szalón ajtó zárva van, holott mások az Andrassy-utra és Köröndre néző egyfrontba eső lakás összes ajtóit nyitva szoktak lenni. A férfi nyitott be elsőnek a szalónba és

megrémülve látta, hogy bátyja a tükör előtt egy fotelben ül, lehanyatló fejéből szivárog a vér és mellette revolvere hever a földön.

Mauthner Elemér a karosszékben a hatalmas állótükör előtt föbelőtte magát, a golyó a jobb halántékán hatolt be, a bal fölön jött ki és azonnali halált okozott. Dr. Mauthner Aladár fivére öngyilkosságáról azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan dr. Lukács Pál rendőrfogalmazó és dr. Naschitz rendőrorvos mentek ki az öngyilkosság színhelyére. Átvizsgálták az egész lakást, de ott

semmiféle írást nem találtak, amelyben Mauthner Elemér okát adta volna öngyilkosságának.

Környezete nem tudja, hogy a jómódban élő Mauthnert mi kényszeríthette végzetes tetterre. Mauthner Elemér a Nagykorona-utca 19. szám alatt levő Ipari Üzemeket Fejlesztő Gazdasági és Kereskedelmi Rt. igazgatója volt. A rendőri bizottság hétfőn reggel meggy ki a részvénytársaság irodájába, hogy ott kutasson valami hátrahagyott írás után, amely az igazgató öngyilkosságát megmagyarázza.

Két vagy egyszobás

ntcai komfortos lakást (esetleg erkéllyel) lelépéssel vagy aranybérért azonnali át-vételre keresek, István-út, Aréna-ut és Damjanich-utca környékén. — Ajánlatokat „István” jellegre a lap kiadóhivatalába

Milliárdos adósságokat csinált a kultuszminiszter nevében a Magyar Jövő Központja című Rákóczi-uti vállalat

Iskolai irkával akarták elárasztani az országot — A tanárokat ügynökösködéssre kényszerítették — Kurzusvállalat, amely „a Kohnok és Schlésingerek módszerével” dolgozik — Hatmilliárdos passzív mellett Prohászka püspök és Bernolák szanálják a Magyar Jövő Központját

(A Reggel tudósítójától.) A Rákóczi-ut 15. számú ház első emeleti erkélyén egy idő óta széles, fehér vászontáblán ez a fölírás olvasható:

A Magyar Jövő Központja

Az emberek eleinte csodálkozva néztek föl a különös cégtáblára, amely fölött esténként, a végig kivilágított utcai front ablakai mögött, fiatal diákok sziluettjei rajzolódtak elő. Kevesen sejtették, hogy a talányos két szó mögött kurzusjelszavakkal indult különös üzleti vállalkozás rejlik.

A szervezet magva: Magyar Jövő Ifjúsági Irodalmi Részvénnytársaság, amelynek alapítóját főpapok, magasállású közhivatalnokok és a mozgalom kezdeményezői, felekezeti és állami iskolai tanárok jegyezték. A részvénnytársaság ügyvezető igazgatója dr. Gyomlay László tanár volt és az igazgatóság tagjai között ül Pintér Jenő tankerületi főigazgató is. A titkos program az ifjúság lelkének a kurzusmentálítás-al való átítatása volt.

akciójukba belevonták az iskolák tanárait és kiadványaikhoz megszerezték a kultusz-kormány hivatalos támogatását.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium 90.990/1924. számú körlevelében hivatalosan is ajánlja az iskoláknak a Magyar Jövő kiadványait, de melegen siettek támogatásukra Sipőcz és Wolff is, akik a községi iskolákban nyitották meg figyelmeztető ajánlással e kiadványok útját.

— Mik voltak ezek a kiadványok?

Talán a magyar remekírók, vagy a világirodalom klasszikusai? Nem. Legnagyobb részben ismeretlen nevű, gyöngye vendéji írócskák dolgozatait nyomtatták ki a kultusz-kormány erkölcsi támogatásával és ezeket terjesztették buzgón a tanárokkal az iskolákban.

Dr. Gyomlay László ügyvezető igazgató és Radványi Kálmán, a mozgalom másik vezetője irtak az ifjúságnak regényeket, szindarabokat, történeteket és verseket,

az ő könyveik szerepelnek a legsűrűbben, míg Prohászka Ottokár püspök csak „Iránytű” című munkájával szerepel a Magyar Jövő kiadványai között és Pintér Jenő főigazgató a magyar és idegen költők remekeiből összeállított munkájával lépett a Magyar Jövő szerzői sorába. A könyveken kívül képeslevelezőlapokat, műlapokat, zsebkönyveket, naptárakat adtak ki. Minthogy pedig szervezetükkel behálózta az ország összes iskoláit, jó üzletnek ígérkezett az iskolák irkákkal és füzetekkel való monopolisztikus ellátása, tehát Magyar Jövő-irkákat készítettek és azokkal árasztották el az iskolákat. Az irkákat és füzeteket tanárok árúsították a diákok közt és ezért az ügynöki természetű munkáért a Magyar Jövő Központja 10% jutalékot adott a tanároknak. Az irkaakció körül azután nagy háborúság támadt. Egyrészt maguk

az önérzétes tanárok tiltakoztak az ellen, hogy irkaügynökök legyenek,

másrészt a kereskedők zudultak föl az irka-eladás és különös monopóliuma ellen, de harcot kezdett a Magyar Jövő irkaakciója ellen egy másik kurzusintézmény is.

A két kurzusvállalat alaposan összeveszett az irkaüzleten

s a Magyar Jövő ügyvezető igazgatója, dr. Gyomlay László ezt az írásos üzenetet küldte a másik félnek:

„... az országos „keresztény” központi sajtóvállalat elvállalta terjesztési módszereiben a Magyar Jövőt utánozva járt iskoláról-iskolára a fővárosban, hogy a Magyar Jövő irkái helyett az övéit vezessék be! Véleményünk, hogy keresztény szívvvel ilyen nem lehet cselekedni. Ez a Kohnok és Schlésingerek módszere... Ugyanez a vállalat most képpályázatot hirdet az irka-berítőkra, amely pályázat a felekezeti vonatkozású képeket kizárja a nyertesek közül! Megértjük, hogy a felekezeti vonatkozású képek gyártói mi vagyunk! Valóban azok vagyunk, mert a Magyar Jövő — ha úgy tetszik — felekezeti alapon áll!...”

A Magyar Jövő közben gözerővel dolgozott. Nyomatta a könyveket és rendelte az irkákat. A nyomdatartozások azonban egyre nőttek és

a Magyar Jövő nem tudott fizetni

Egyideig magánosoktól és kurzusbankoktól sikerült pénzt szerezniök és így csöndesítették a türelmetlenkedő hitelezőket, míg egyszer olyan váratlan esemény történt, ami megingatta a Magyar Jövő pilléreit. A Magyar Jövő egyik hitelezője ugyanis

gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszternél prezentálta a Magyar Jövő számláját.

A miniszter megdöbbenve vette tudomásul, hogy a Magyar Jövő a kultuszminiszter nevére való hivatkozással tette meg rendeléseit, csinálta adósságát, holott erre Gyomlayéknak semmi fölhatalmazásuk a kultuszminisztertől nem volt. Klebelsberg természetesen megtagadta a Magyar Jövő tartozásainak elvállalását és kifizetését, majd értesítette a dologról Prohászka püspököt, mint a Magyar Jövő egyik patronusát és nyomban revíziót tartottak a vállalatnál. A revízió eredményét szigorúan titokban tartják. Azonban a revízió után dr. Gyomlay László nyomban lemondott ügyvezető igazgatói állásáról és helyébe Vörös Endrét ültették, majd megindult a szanálás munkája. Az elmúlt hét keddjén a hitelezők értekezletre jöttek össze a Magyar Jövő központi irodájában. Megállapították, hogy

a Magyar Jövő passzívai meghaladják 6 milliárd koronát,

az aktívák azonban, jórészt azokban a szellemi javakban „feksznek”, amelyeket a vállalat — termelt. A legnagyobb hitelező a Hungária Bank, a Galea Bank, a Szent István Társulat, néhány kanonok és főpap.

A szanálási akciót Prohászka püspök és Bernolák Nándor volt népjóléti miniszter vették kezükbe;

mindenekelőtt igyekeznek moratóriumot szerezni és a követeléseket moratóriójuk behajtani. A következő lépés a Magyar Jövő leépítése lesz. Az irodai személyzet egy részét elbocsátják és igyekeznek a terhes lakásbérleti szerződéstől megszabadulni. A Magyar Jövő ugyanis a Rákóczi-ut 15. számú házban kibérelt helyiségeiért nem kevesebb évi bért fizet, mint 600 millió koronát. Minthogy pedig a háztulajdonos ragaszkodik a szerződéshez, a helyiségeket a Magyar Jövő fogja kiadni.

Polónyi Dezső egy „kedélyes ismeretlen” legitimista kirohanásáról

„Nem nyujthatok segédkezet ahhoz, hogy a királykérdés, a kurzus receptje szerint, személyeskedésekbe fullasztassék bele”

(A Reggel tudósítójától.) A „Magyarság” szombati számában, vezető helyen, „Egy régi függetlenségi” aláírással hosszú közlemény jelent meg, amely Polónyi Dezsőnek a királykérdésben írt cikkeit erősen személyeskedő modorban támadta. Erre vonatkozólag A Reggel kérdést intézett

Polónyi Dezsőhöz,

aki a következőkben fejtette ki álláspontját: — Sajnálatomra, sokféle okból nem bocsátkozhatom polóniába a kérdéses cikk ismeretlen szerzőjével. Aki arra vállalkozik, hogy az anonimítás védő leple alatt felelőtlenül sértet, az nem tarthat igényt arra, hogy erős kifejezései komolyan vétessenek. De főleg

nem nyujthatok segédkezet ahhoz, hogy a nemzet egész jövőjére annyira kiható nagy kérdés: a királykérdés — a kurzus receptje szerint — személyeskedésekbe fullasztassék bele.

Majd lesz még alkalomam kérelmetlenül történelmi igazságokat felsorolni. Kiváló szerencsémnek fogom tartani, ha tárgyi érvekkel dolgozó bírálatokkal, vagy cáfolatokkal polemizálhatok; ámde szócsatákra, hangversenyrendezésekre, nyelvtölgögetésre, nem vállalkozom. Szerencsére van a legitimista kirohanásnak egy igen humoros része is. Hosszasan kioktat, hogy éppen a „régii függetlenségi” álláspontja szerint, a függetlenségi elvek egyik következménye a Habsburg-ház uralkodása. Hát én nem tudom, hogy milyen régi függetlenségi az ismeretlen cikkíró, én csak azt tudom, hogy Kossuth Lajos elveiben születtem, azokban nőttem föl, soha más pártállásom nem volt (remélhetőleg nem is lesz) és nekem mindig azt tanították, hogy éppen a Habsburg-házból kikerült uralkodók veszélyesebbek a legjobban a magyar állam függetlenségét és a nemzetnek évszázadokon keresztül éppen a Habsburg-házzal szemben kellett állami önállóságáért küzdelmeket folytatnia. És ha ezzel szemben valaki régi függetlenségi mivoltára való hivatko-

zással tanít ki a saját eddig vallott elveim mibenlétére, akkor jogom van gyanút táplálni olyan irányban, hogy ez a kedélyes ismeretlen vagy nem régi függetlenségi, vagy olyan régi, hogy már mindent elfelejtett.

Frigyes főherceg és fia Albrecht főherceg meglátogatják Vilmos volt német császárt

Duisburg, augusztus 23.

(A Reggel tudósítójától.) Frigyes főherceg és fia, Albrecht főherceg, e napokban meglátogatták Salm-Salm herceget az anhalti kastélyban. Hír szerint Frigyes főherceg ezt az alkalmat fölhasználja arra, hogy meglátogassa Vilmos császárt Doornban. A látogatás egészen magánjellegű lenne s csak azért történe meg, mert Vilmos császár azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné két unokáját látni, akik már régen nem voltak nála látogatásban.

Divatós-tartós

BUNDA

szép-olcsó

BUNDA

Szörme Export Import

Rt.

Budapest VI, Teréz-körút 10

Részletfizetésre is

Videkléknek képes árjegyzéket fizetési feltételekkel 3000 korona bélyeg ellenében küldünk

Minden elfogadható áron

elutazás miatt sürgősen eladók elsőrangú

képek, porcellánok, antik bútorok,

stb. Érdeklődés: 11-1 között Aradi-utca 59. III. em. 2

Festőműterem

Tenniszütők 240.000 K-tól Kertész II

VI, Andrásy-ut 36. sz.

NÉZZE MEG
ELEANOR BOARDMANT
A

**CENTAUR
ASSZONYA**

CIMÜ METRO-GOLDWYN-
ATTRAKCIÓ FŐSZEREPÉBEN

URÁNIA **CAPITOL**

(6, 8, 10) (1/2, 3/4, 1/2, 10)

Gundel Károly válasza Vass miniszter vádjaira, a pesti vendéglők drágaságáról

A budapesti vendéglő az állam társasüzlete — Maga a luxusadó több, mint amennyit békében a legjobb vendéglős keresett — Gundel Károly levele A Reggel szerkesztőjéhez

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! A Reggel nagy nyilvánosságát kérem Öntől néhány beszélő számadatom számára, hogy némiképp elensúlyozzam azt az igaztalanul érzett hangulatot, amelyet a miniszteri székekből tett nyilatkozatok nyomán a napisajtó cikkei keltek! Jó szolgálatot tesz ezzel a vendéglőbe járó közönségnek, amely napok óta nyugtalan és gyanakvó érzéssel nézegeti az ólapokat.

Drága-e a vendéglő?

A kérdésre két részben kell felelnem. Kettéválasztom a vendéglőket aszerint, vajjon „táplálkozni” vagy „étkezni” jár oda a közönség. Táplálkozni, éhséget csillapítani — akár a legprimitívebb módon is — a szerényebb igényű közönség az „olcsó vendéglőkbe, buffókba” jár. A kérdés e részével hamar végezhetünk!

Az „olcsó” vendéglő a verseny kiélesedése következtében ma olcsóbb Budapesten, mint valaha.

Az általános drágulás és a magas és sokféle adó dacára egy aranykorona körüli áron hirdeti ebéd- és vacsora-menüjét számos pesti vendéglő. Ezért békében sem igen lehetett ebédelni-vacsorázni. Hosszadalmasabb a válasz a kérdés másik, a drágább vendéglőket érintő részére. Ezeknek a vendéglőknek árai ma körülbelül

másfélszerese a békebelinek.

Miért? Régen ostromoljuk a hatóságokat, hogy könnyítsenek azokon a terheken, amelyeket a közönség csak a korona romlása idején tudott elviselni. A 10%-os luxusadó (amely tulajdonképpen 11%-ot tesz ki), a vigalmi adó, a magas fogyasztási adó, a villanyáram s ennek 10%-os pótléka a főváros külföldi kölesőinek törlesztésére, a forgalmi adó, amely az árut minden állomáson újból és újból terheli, a betegséggel szembeálló díjainak aránytalan magasága, a személyzet kereseti adója, fogyasztási adók, kinestári részesedések sok új fajtája:

olyan terhek, amelyekkel békében nem kellett számolnunk,

nem beszélve arról, hogy e sokféle adó kezelése, nyilvántartása mennyi költséget és fáradságot okoz. De ezek csak általánosságok. Egynehány számmal akarom megvilágítani, hogy bizonyos dolgok

mibe kerültek régen és mibe kerülnek most:

	1914 fillér	1925-ben fillér	1925-ben papirkorona	Drágulás
Villanyáram, 1 hó 1½	6	841.5		4-szeres
Porosz szén — — —	360	640	90.000	1½-szeres
1 abrosz mosása — —	3	38	5.300	5¼-szeres
1 porcellán tányér	80	164	23.000	2-szeres
1 tet evőeszköz — — —	3200	4540	636.500	1½-szeres
1 lenabrosz — — —	600	1350	42.000	2¼-szeres
1 doboz gyufa — — —	1	3	450	3-szoros
1 kg vaj — — — — —	220	560	80.000	2½-szeres
1 kg zsír — — — — —	140	240	34.000	1½-szeres
1 kg cukor — — — — —	70	120	17.000	1½-szeres
1 kg liszt — — — — —	20	46	6.500	2¼-szeres
1 db tojás — — — — —	6	13	1.900	2¼-szeres
1 kg angolos — — — —	220	320	46.920	1½-szeres
1 kg borjú — — — — —	140	220	30.600	1½-szeres
1 kg sertéskaraj — — —	180	300	42.000	1½-szeres
1 adag borjupörkölt	100	157	22.000	1½-szeres
1 adag borjusült — — —	140	193	27.000	1½-szoros
1 adag ang. bélszín	200	300	42.000	1½-szeres
1 adag sertéskaraj	160	243	34.000	1½-szeres
1 adag tézta — — — —	40	70	10.000	1¾-szeres
1 adag körített lípt.	100	80	12.000	

Itt a számok beszélnek, igen tisztelt szerkesztő ur! És ezek a számok azt mutatják, hogy bár békében a sokezer közül is csak kevés vendéglősnek sikerült igen sok és fáradságos munkával vagyont szereznie, az akkori kalkulációs kules ugy változott, hogy a világitás 4-szeres volta, a 10%-os luxusadó és egyéb cikkek és szolgáltatások 1½, 2½, 4-5-szörös drágulása dacára, az ételek árai a luxusadóval együtt csak a békeárak 1½-szeresére emelkedtek! A különbség csak az, hogy a közönség teherbíróképessége megcsökkenvén, a fix rezsi-tételek (amelyek a forgalom nagyságától függetlenek, például fűtés, világítás) a kevesebb számú fogyasztót annál inkább kellene, hogy terheljék, míg a vendéglősök, éppen az általános gazdasági helyzetre és a kiélesedett versenyre való tekintettel,

a mértéktelenül megnövekedett közterheket nem hárítják át a közönségre.

Hálószobák, ebédlők, uriszobák
legelőcsöbben kaphatók! **MARKOVICS B.** Teréz-körút 25

Azzal pedig, hogy magas helyről jövő nyilatkozatok és a sajtó cikkei beleoltja a közönségbe a vendéglők drágaságának hitét és ezzel elriasztják a vendéglők látogatóitól, nagyon rossz szolgálatot tesznek a gazdasági életnek. De, ha még ezek után is lenne valakinek agyálya: keresse föl a vendéglősök szállítót, sörgyárosokat, borkereskedőket, mészárosokat, henteseket, pékeket és kérdezze meg őket, hogy mennyire tudnak a 200, 500, 1000%-os haszonra dolgozó vendéglősök fizetési kötelezettségeinek eleget tenni? Tény, hogy az ételek árai egy év óta körülbelül 25-30%-kal estek — sajnos — a kereseti viszonyok azóta még sulyosabb

arányban romlottak. Elégé érezzük ezt. Hol van békebeli vendégeink serege? Hol vannak a köztisztviselők, nyugdíjasok, visszavonult kereskedők, iparosok, a házaikból, kötvényeikből, részvényeikből, betétjeikből élők tömege?

Nyilatkozatokkal, ha még oly magas és felelősségteljes helyről jönnek is, nem lehet a kérdést megoldani.

El kell törölni a luxusadót egészen, mert ez egymaga több, mint amennyit a legszorgalmasabb mesterséget legjobban értő vendéglős valaha keresett. A vendéglő szívesen lemond hivatalan társáról: az adóügyi és utmutató-hivatalról. Nem kell Arvitzgáló Bizottsággal és Uzorabírósággal fenyegetniök ezt a csőd szélén álló ipart a miniszter uraknak! Mi kérjük őket,

engedjék meg, tegyék lehetővé, hogy olcsóbbak lehessünk.

Boldog örömmel szállunk le árainkkal, mihelyt meghallgatnak bennünket, mihelyt az állam kilép a vendéglői társasüzletből, mihelyt nem kell magunkat m. kir. adóhivatalnokoknak, hanem csak egyszerű vendéglősnek tekintenünk. Hálás köszönettel szorítja jobbát, készséges hive: **Gundel Károly.**

Sugár Árpád szénbányaigazgatót az egész országban keresik, mert elkártyázta részvénytársaságának milliárdjait

(A Reggel tudósítójától.) Egy gyönyörűen fölfelé ívelő és azután lehanyatló karrier utját járta be a jó családból való Sugár Árpád. Néhány hónappal ezelőtt még milliárdos partikat ajánlottak a nagyívű fiatalembernek, akinek szülei Salgótarjánban laknak és a bányászszakmára nevelték legfiatalabb gyermeküket. A Sugár-család jóvoltából a 29 éves Sugár Árpád vezérigazgatója lett a Piliscsabai Kőszénbánya Részvénytársaságnak. A fejlődő bányának ügyeit korlátlanul intézte Sugár Árpád és Piliscsabáról nagyon gyakran rándult föl vonaton, autón Budapestre. Sugár Árpád egyre-másra iratkozott be különböző fővárosi klubokba és urrá lett rajta a kártyaszüvedély. Egy ideig melléje szegődött a szerenese és a hatalmas, magas, elegáns Sugár Árpád fejedelmi görggel ült a bakaraasztal bankári székében és hideg nyugalommal szemlélte, amint a krupié besöpri bankjába a nyereséget. Sugár Árpád azt hitte, hogy a szerenese állandóan kitart majd mellette és mind gyakrabban látogatja a klubokat. Egyszerre azonban Sugár veszteni kezdett és nem volt megállás. Rengeteg pénzt kártyázott el különböző klubokban, úgy, hogy végül már éjszakákat töltött a pesti klubokban egy kraj-

cár pénz nélkül. A fiatal vezérigazgató, aki nemrég imponáló kártyacsatákban állotta a tüzét,

klubismerőseitől különböző ékszereket, értéktárgyakat vett át eladásra

és más üzleti tranzakciók lebonyolítására. Sugár pénze tette ezeket az értékeket és ez is elveszett. A legutóbbi hetekben már annyira le volt törve, hogy lakás hiányában hajnalig szundikált egyes klubokban. Némely klubból ki is tessékelték a szállást, igazgatót, akinek nem volt pénze és nem volt már tekintélye sem. És ekkor jelentek meg hirtelen a piliscsabai csendőrök Budapesten. A Piliscsabai Kőszén Rt.-nél rájöttek, hogy

a vezérigazgató többmilliárd korona rábizott pénzt elsikkasztott és napok óta nem jelentkezett a vállalatnál.

A csendőrök azonban nem találták már Pesten Sugár Árpádot, aki ellen egyre-másra érkeztek Budapesten is följelentések. Azok tettek panaszt ellene, akik rábizták értéktárgyaikat. Sugár nyomtalanul eltűnt Budapestről. Annyit megállapítottak róla, hogy dus, göndörzőke haját leborotváltatta és teljesen lerongyolódva vidéki városokban bujkál.

Bertalan éjszakája

— Levél a szerkesztőhöz —

Azon a napon, amikor A Reggel megjelenik, a római katolikus kalendárium szerint Szent Bertalan napja vagy, amelyet Franciaország minden apátságában misemondással ünnepelnek ama régi, véres éjszaka emlékeztetere; — mi, diésőséges mult időnk történelmében élő magyarok, ezen a napon egy másik Bertalanra gondolunk; Szemere Bertalanra, az egykori borsódi alispánra, majd későbbben Magyarország miniszterelnökére, aki hetvenhat esztendő előtt, ugyancsak ezen a napon, augusztus 24-én, Ó-Orsovánál Batthiány Kazimérral „utolsónak hagyták el a haza szent földjét”. Tizenhárom esztendő keserves bujdosás következett a magyar határ átlépése után; tizenhárom esztendeig volt Magyarország miniszterelnökének neve mellé a külföldi utlevelekben ez a két szó biggyesztve: *refugié hongroise* és tizenhárom soha meg nem bocsátott esztendő jajos, kétségbeesett, omigráns eseményeiről számol be Szemere Bertalan hátrahagyott naplója. És a tollat csak akkor ejti ki kezéből, amidőn azt többé forgatni nem tudja, elméje borong, nagyon fontosnak tartja följegyezni a távoli haza ügyesbajos dolgait közepette, hogy két és fél-éves Attila faeszkája azt kérdi egy Amerikából visszatérő szabadsághóstól:

— Mondd, ki adta neked ezt a nagy szakált?

*

Szemere Bertalan naplójegyzetei 1862-ben zárulnak; Magyarországon „kis negyvennyolc”-nak nevezték e dátum körüli korszakot; az emigránsok kezdenek hazafelé szállingózni; jönnek loppal, vándorlegényként, elváltozott külsővel, hogy a feleségük is csak akkor ismeri föl őket végérvényesen, amikor valóban a lábukra illik évtized óta a padlásra akasztott eszernyűjük; jönnek börtönigazgatók pecsétes leveleivel, amikor már régen holtak hitték, őket, hogy a nagyító-üveget kell elővenni az otthoniaknak ama vándorlóni okmányok helyességének megállapítá-

sához; jönnek a számkivetettek ügyefogyottságával, alázatosságával, a kivert kutya bocsánatkérő tekintetével, mintha nem is régi hazájukba térnének vissza, hanem egy idegen ország szívtelenül fogadott kenyérpusztítóinak ajánlkoznának; jönnek hontalanul, mert a fődelet többé nem találják, amely enyhét adna a bujdosás szenvedéséért, könnyes, másvilágias arcukat nem fogadja őket a határ újabb átlépésénél és régi, elmúlt barátjuk, a csendbiztos, szímatolva kérdezősködik multjuk iránt, mintha annál a mult időnél nem a leg-hivebb segítség lett volna maga a csendbiztos is... Magyarországon „kis negyvennyolcnak” mondják e régi korszakot, amikor a hazatérők már több ismerőst találnak a temetőben, mint az elevenek között, amikor az egykori csatatereteket immár tizedszer járja be a borona, amiről aztán Bertalanunk, aki bizonyára tudott a korona elásásáról, a következő verset írja: „Éles fogu a borona, — Rá akadt a szent korona, — Pedig oly jól volt elásva, — Duna partján, Orsovába.”

*

Tehát csak arra akarok emlékeztetni, kedves Barátom, hogy hetvenhatodik évfordulója van annak a napnak, amelyen Szemere Bertalan és Batthiány Kazimér Ó-Orsovánál utolsónak hagyták el vala a haza szent földjét. És hetvenhat esztendő multával megint csak sokan olvassatják azokat a naplókat, amelyeket valaha e nemes bujdosók írának maguknak, magukban, a honvágy epekedéseiben. Szemere Bertalan száműzött-naplója a szökökút frissességével bugyog föl az újabb olvasmányaink között, eredeti színükben látjuk a sárgult lapokat, hetvenhat esztendő alatt régen felejtettnek vélt érzeményeket tapogattunk, amikor az egykori bujdosók, régi szép magyarok haszontalan szenvedéseiről olvassunk. Hogy szeretnénk megölelni, megcsókolni őket; — hogyan kívánnánk megenyhíteni száműzött emlékeiket, elnyerni bocsánatukat a szörnyű évtizedekért, amelyet a zsarnokság bujdosva töltönek és amely zsarnokság elmúlása nekik adott vala igazat... 1849 augusztus 24. Bertalan éjszakája. Magyarország miniszterelnöke átkel a határon, hogy évtizedig hontalan **Krúdy Gyula**

HIREK

Fehér szekfü

— Irta Szép Ernő —

Hadd tűzöm fel ide, Szerkesztő úr, ennek a Hirrovnak a hajlókájába a szekfümet, akit most vettem ezer koronáért.

Egy rongyért; még csak nem is rongyért, csak papirosért. Egy ezresért.

A kofa adta. Bizton megtalálta a számítását. Nyert rajta!

Mit ér hát ez a fehér szekfü?

Ide teszek Szerkesztő úr elébe egy ezrest meg egy fehér szekfü. Méltóztasson megnézni.

Egy maszatos, szánalmas, magyar ezres meg ez a maszületett tiszta istencsüdája, forró mennyországból esett hópihe, álomba édesgető álom, Csókország cimerbitorába szőtt Koronavirág, boldogságos fehér szekfü.

Ez egy ezrest ér a komisz világon.

De szégyellem magam.

Hogy könyörögjek bocsánatért Hozzád, hogy engeszteljelek, hogy mulattassalak, hogy udvaroljak, te fehér szekfüszál.

Ki száz tündér összerakott névjegye vagy.

Ki megfedkezett, áhitatukban összeszorított néma fehér pillangók zenés miséje vagy.

Fehér szekfü, tudjad, kívánom, hogy örült haldoklásomban (életemben) tiszteltetek és dupla szememből kinok közt báméskodtam Reád és el-cenyhülve s andalodva.

Nekem nincsen kedvenc virágom. Májusban oda vagyok az orgonáért. Októberben a crisanthemumért bolondulok. Most nyáron, mind a száz szívem a fehér szekfübe szerelmes.

Oh, fehér szekfü, ifjuság ifjusága, szerelmem szerelme.

Te, te ennek a Földnek, ennek a mélységes bujaságban fekvő gyönyörű testnek a fehér tajtékja vagy.

A szemem halálba vágynak csukódni, holt-részeg örök üdvözülésbe, mikor az illatodnak a fejem leadom.

Jaaj, véghetetlen hosszú jaj a visszhang, amit az ember szívének tihanyi dombja ad a te szekfüillatod édességének, örömeinek, boldogságának.

Mennyi illat bújt beléd, te fehér szekfü, hisz már agyonszagoltalak és te még mindig győződ, az orrom, az egész erőszakos türelmem meg se kottyan neked.

Segítséget hívok, egyesületet vadítok össze, hogy téged kimerítsünk, tönkretegyünk.

Hol az a vályú, kiből az illatot ittad, mielőtt erre a földre bitangolnál?

Nincsen a te illatodnak tengerfeneke, nincsen, te bolondított fehér szekfü?

Bágyadva engedlek el az orrom alól.

Nézd, hogy összegázoltam a buta orrommal a fonséges csipkédet, fehér királynóm, szégyenkém!

— Caillaux vasárnap este Londonba érkezett. Londonból táviratozza A Reggel tudósítója: Caillaux, francia pénzügyminiszter, vasárnap este titkára, egy pénzügyi szakértő és több újságíró kíséretében Londonba érkezett és a Hyde-Park Hotelben szállt meg, ahol a kormány számára lakosztályt rendelt. A pályaudvaron Churchill, angol pénzügyminiszter, üdvözölte francia kollegáját, akivel hétfőn délután 10 órakor kezd meg tanácskozásait a francia adósságok rendezéséről. (k. t.)

— Az alma nem esik messze testvérétől. Staub Herman főjelentést tett a rendőrségen, hogy Semmelweis-utca 27. szám alatti szabóműhelyéből három hónap alatt hét és fél millió korona értékű szövetet loptak el. A rendőrség kinyomozta, hogy a lopásokat Gyenes Andor sikkasztásért is körözött 32 éves állás nélküli magánlistázó követte el. Gyenes Andor keresés után megtalálták a Bristol-szállodában, ahol Illés Andor álnéven együtt lakott öccsével, Gyenes Marcel 30 éves ügynökkel, akit a büntetőtörvényszék csalás miatt köröz. A két testvért előállították a főkapitányságra és mindkettőjüket letartóztatták.

— Dr. Völgyesi Ferenc bel- és ideg orvos külföldi tanulmányjáról megérkezett. Hypnózis-terápiáit rendelését folytatja V. Nagykorona-utca 21. szám alatt, délután 1/2-7 óra között.

— Forduljunk mindennemű hitel- és pénzügyi ügyben legnagyobb bizalommal hazánk békébeli legtekintélyesebb és legmegbízhatóbb bankcégehez: a Róth Bankhoz, Budapest, Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

BRILLIÁNST, aranyat, ezüstöt, gyöngyöt és ékszert mindenkinél drágábban **veszek** Singer J., IV, Egyetem-u. 11. Telefon. (Kérem a címre ügyelni)

— Fegyveres harc a csendőrök és egy szerelmes katonaszökevény között. Monorról katonának jelentkezett K. Mihály monori fiatal ember s alig fejezték be kiképzését Budapesten a Mária Terézia-laktanyában, megszökött csapattól. Emiatt katonai bíróság elé került s amikor a Margit-körúti katonai fogházból kiszabadult, újra a Mária Terézia-laktanyába került, hol kisebb vétség miatt rapportra idézték, megbüntették s alighogy ezt a kisebb büntetést kitöltötte, vállára vette borjúját, fölcsatolta a tölténytáskát, Manlichert vett a vállára és megtevesztve a laktanyában levő őrséget azzal, hogy szolgálatban van, észrevétel nélkül keresztülugrott egy kerítésen és megszökött. K. Mihály Szent István napján hazagyalogolt Monorra. Szerelmes volt egy ottani gazda leányába. Éjszakának idején ért a leány ablaka alá. A fiatal katonát kopogtatott az ablakon és bebocsátást kért, de a leány már tudta, hogy a honvéd többiben megszökött, nem engedte őt be. K. Mihály bekémelt az ablakon és amikor látta, hogy a leány édesanyjával van a szobájában, lekaptá válláról a Manlichert és négyszer egymásután belélt az ablakon. A szobában levők a hátsó ajtón kimenekültek s föllármázták a házat, de közben a fegyverdörrenésekre csendőrként érkezett a ház elé s amikor K. Mihály az éjszaka sötétjében meglátta a szuronyos csendőröket, lehasalt, újra megtöltötte fegyverét és harcra kezdett a csendőrökkel. Rogogtak a fegyverek. K. Mihály egymásután sütötte el a puskát s a csendőrök a beállott szünetben észrevették, hogy kilötte töltényeit és meghuzza a závarzatot. A fegyverszállás figyelmeltető zajára odaugrottak a csendőrök, lefogták és lefegyverezték őt. Tegnap kísérték be a Mária Terézia-laktanyába, ahol átadták a parancsnokságnak.

— A Somogyi-gyilkosság frontján minden eszűdés. A Reggel munkatársának alkalmá volt beszélni Csáky Károly gróf honvédelmi miniszterrel, aki a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyében elrendelt nyomozás mai stádiumáról a következőket mondotta:

— Az újonnan elrendelt nyomozás még mindig folyik és Földes Rezső alezredes-hadbíró nagy kitarással végzi a nyomozás munkáját. Az esetleges letartóztatások lehetőségéről azonban már csak azért sem beszélhetek, mivel az erre vonatkozó intézkedés nem a honvédelmi miniszterium, hanem az ügyészség hatáskörébe tartozik.

A szociáldemokrata párt vezetősége. A Reggel munkatársának értesülése szerint, egyelőre nem haját lépéseket tenni a nyomozás meggyorsítása érdekében, amennyiben azonban az október 14-én, a nemzetgyűlés munkájának megkezdése idején sem mutatkoznak az új nyomozás konkrét eredményei, a szocialista képviselők a legenergiusabb akciói fogják megindítani a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyének napirendre való tűzése érdekében.

— A rendőrség tovább nyomoz Marton Erzsí öngyilkossági ügyében. Marton Erzsí tragikus öngyilkossági ügyében a rendőrség sérülési osztálya vasárnap délelőtt pótnyomozást rendelt el: utasítást adtak annak a megállapítására ugyanis, hogy Marton Erzsí honnan szerezte a nagy adag mérget. Azt hitték ugyanis eddig, hogy a művész nő hosszú betegeskedése ideje alatt gyűjtötte össze a veronált, de a rendőri nyomozás során megtalálták a két üres veronális fiolát. Ezt a két üvegesomagot Marton Erzsí egyszerre kaphatta attól, aki talán tudott arról, hogy mire készül a tragikus sorsu színész. Éppen ezért nyomozza a rendőrség azt a valakit, akitől Marton Erzsí a nagymennyiségű mérget kaphatta.

— Erdős Ferenc dr. ügyvédet házi őrizetbe helyezik? Erdős Ferenc dr. ügyvédet — akit tudvaievsen ama vád miatt tartóztattak le, hogy többszázmillió koronát kitévő ügyvédi honoráriumát úgy vette föl, mintha ez összegből az ügyészségnek is kellene juttatnia — a tábla még 250.000.000 korona óvadék ellenében sem helyezte szabadlábra. Erdős dr. azonban már korábban is tüdővészben szenvedett és állapota a fogházban rosszabbodott, úgy-ahogy, hogy most, amidőn az ügyészség utasítására Minich tanár megvizsgálta, konstatació, hogy ha láza nem szűnik, állapota életveszélyessé lehet. Ez alapon Erdős dr. védője, Balogh N. Imre dr. most már arra kérte a táblát, hogy a fülajánlott 250.000.000 korona ellenében, a konstatació betegsége való tekintettel, rendeljék el Erdős ügyvéd házi őrizetben tartását. A tábla, miután elsőfokú határozatot nem hozhat, most visszaküldte az iratokat a törvényszékhez, azzal, hogy a házi őrizetben való tartás kérdésében a törvényszék hozzon újabb határozatot.

— Minden pénteken más-más cikkből ad 25% engedményt a Fenyves Dezső Rt. Ha lapunk hirdetési rovatát figyelemmel elolvassa, már ma megtudhatja, hogy mit vásárolhat pénteken 25% engedménnyel a Fenyves Dezső Rt. áruházaiban. A cég egyéb áruinak olcsósága is figyelemre méltó.

Milliókat takarít meg

ha az **Opalograph** sokszorosítón házilag állítja elő **nyomtatványait.** Sokszorosít: kéz- és gépirásos körleveleket, árjegyzékeket, lajstromokat, kottát, rajzot stb. Korlátlan példányszámban, minden színben: tiszta, éles levonatokat, egyszerű kezelés! Díjmentesen bemutató, ajánlatot küld:

ESTA fotoipar, Budapest, IV, Ferenciek-tér 2., főemelet. Telefon: J. 152-19

— Bécs 2500-as szorzószámu autótaxikat hoz forgalomba. Bécs fölünk kapja a lisztet és Bécs 30%-kal olcsóbb kenyeret eszik, mint Budapest. Ellenben Budapest Bécsen át kapja a külföldi autótak és Budapest száz perccel drágább utazik, mint Bécs. Hol itt a törvény-szerűség? Az autó nem liszt, az autó nem terem Magyarországon, miért drágább hát az autóközlekedés is Budapesten, mint Bécsben? A kérdés most annál jogosultabb, mert Bécsben az eddiginél is olcsóbb autótaxikat hoznak forgalomba. Az új autótaxik az eddigi 4000-szeres tarifa helyett 2500-szoros tarifát számítanak s tekintve azt, hogy egy ilyen autóban két utas helyezkedhet el, egy-egy személyre annyit esik a költség, hogy az autó nem drágább, mint a villamos. Ezzel szemben Budapest még mindig 8500 és 5500 a szorzószám s ha Bécs csak a múlt napokban szállította le a kenyér árát, Budapest még mindig nem enged sem a kenyér árából, sem az autótaxik tarifájából. Micsoda hatalmas érdekszövetkezet fogott itt össze, hogy az autótaxik leszállításának még a gondolata sem merült föl s hogy minden újabb vállalat, amely autófuvározásra kér engedélyt, tehetetlen ezzel az érdekszövetkezettel szemben. A villamosjegy árából lecsiptünk 500 koronát, ami nagylelkűségnek nem sok, mert Bécsben még mindig 30%-kal olcsóbb a villamos, mint Budapesten. De ha megindították az áreszkentési folyamatot a villamosoknál, folytatni kell az autótaxiknál. Egy kiló benzinnel 6000 korona az ára és egy kiló benzin 10 kilométer utra elég. Hogy tíz kilométer utért mit fizet Pesten az utas, azt nem is merjük kiszámítani. De hát okvetlenül meg kell egy fuvarból gazdagodni a taxitulajdonosnak?

— Szakállá nőti egy B-listás állami tisztviselőnek. Adrienne kisasszonynak peche volt: B-listára került és nem volt kenyere. De a mindenható, aki fölruházta a mezők lilimát, kegyesnek mutatkozott és megösvöztette Adrienne kisasszony szakállát. És Adrienne kisasszony ma már a Városliget egyik mutatványos bódéjában simogattja szép bársonyos szakállát és aki kíváncsi rá, annak szívesen elárulja, hogy mi a szakállnövesztés titka. Adrienne kisasszony csak őszig marad nálunk, októberben olaszországi körútra indul, ahol márciusig marad. Onnan Amerikába megy, mert Amerika a csodák hazája és Amerika nem lenne méltó ehhez a hírhez, ha néhány hónapra nem mondhatná a magáénak Adrienne kisasszonyt. Reméljük, hogy Adrienne kisasszony sok-sok dollárral tér vissza Amerikából és nem lehetetlen, hogy a nők föllekesednek az 6 példáján és azt mondják: ha már lenyirattuk a hajunkat, legalább növesztjük meg a szakállunkat.

— Kivégezték az egyiptomi szirdar gyilkosait. Kairóból táviratozzák: A szirdar gyilkosait, egynek kivételével, akinek büntetését életfogytig tartó kényszermunkára változtatták, ma fölakasztották.

— Guthi Sománé énekiskolájában a növendéklövéltek megkezdődtek. Próbaéneklés délután 11-től délután 3-ig. Magán- és csoporttanítás. Opera-, operette-, dalénekek és kabarészínre teljes kiképzés. VIII, Rákóczi-tér 6. sz. Telefon: József 10-69.

Kötött-szövöttáru

kiszolgáló és üzletvezető

teljes szakembert keres belvárosi detailüzlet. Ajánlatok „Lelkiismeretes” jellegre a kiadóra kéretnek

PAPLAN, MATRAC

őszi bevásárlásánál nem lehet figyelmen kívül hagyni a híres „IDEÁL” paplanyár készítményeit

Sándor „IDEÁL” paplanyár

IV, Kammermayer Károly-utca 1 (Közp. városháza)

Brilliánsokat, gyöngyöket és régi ezüsttárgyakat Schmelzer Benő Károly-körül 28. sz. (Közvetlen értékben vásárol ponti városház főkapunál)

Üzleteladás

vagy **vétel**

végott, valamint lakásügyekben sürgősen keressék föl irodámat

FREUD

VII. ker., Miksa-utca 13. Telefon: József 72-63

Egyedül füstölheti ki poloskáit

a szennzős határu „Novusz”-gyertyákkal hatása bámulatos, nem piszkít, egyszerű kezelés, számtalan elismeréssel. — Postai szétküldés: **ZELMANOVITS DRÓGÉRIA, Budapest VII, Wesselényi-utca 36. szám**

Tüzoltólétrákon, az erkélyen át hatoltak be a detektívek vasárnap hajnalban egy Rákóczi-uti titkos rulettklubba

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap hajnalban izgalmas amerikai trükkkel leleplezték le egy hozzáférhetetlen, titkos rulettklubot a főkapitányság kártyaellenőrző detektívcsoportja, Bak Sándor detektív-főfelügyelő vezetésével.

A Rákóczi-ut 8. számú ház

egyik magánlakásáról ugyanis már régóta sejtették a detektívek, hogy a Váci-utcában szétugrasztott rulettklub ott ültött új tanyát. Röviddel ezelőtt megállapították, hogy

a rulettklub néhány vezetője kibérelte egyik nemrég elhunyt előkelő nevű orvosprofesszor özvegyének lakását

és ebben a magánlakásban — a professzor özvegyének tudta nélkül — két rulettasztalt állítottak föl. A rulettjáték már hónapok óta folyik ebben a titkos klubban, amelynek neve nem is volt a pesti játékosok között; úgy ismerték mindenki: „a rulettklub”. A játékosok csak jelszóval mehettek be a magánlakásban rejtőzködő rulettklubba, egyik játékos vitte a másikat és csakis gondos kémlelés után engedték be őket a helyiségbe, mert a rulettklub alapítói állandóan újabb razzziától tartottak. A régebbi razzziákon ugyanis minden egyes alkalommal elkobozta a rendőrség a Párisból importált, francia gyártmányú rulettgépeket és ezeket az értékeket féltették a klub tulajdonosai. A titkos klub tulajdonosai már oly biztonságban érezték magukat, hogy dicsekedve hangoztatták vendégeik előtt: „Ide ugyan detektív nem teszi be a lábát, a razzzia nem toppanhat be a lezárt lakásba.”

A Bak-detektívcsoport erre kiküldötte néhány tagját, hogy kémleljék ki, miképpen lehetne óvatosan megközelíteni ezt a játékklubot. A detektívek azzal tértek vissza, hogy

három lezárt ajtón keresztül kellene behatolni a játékkorombé,

hogy tettenérhessék az ottlevőket. Ez megnehezítette a razzzia végrehajtását, de a kártyaellenőrző detektívcsoport nem jött zavarba.

Beniczky Ödön kiszabadulásakor összeveszték a legitimisták és a szabadkirályválasztók. Amidőn Beniczky Ödön szombaton elhagyta a fogház épületét, a tömeg egy része éljenezni kezdte Ottó királyt, de kijutott a tomboló éljenezésből Beniczkynek is. Történt azonban, hogy amint a volt belügyminiszter elhajtott autójával, egyszerre fölhangzott a tömegből egy harsány kiáltás:

— *Abcug Ottó!*

A kiáltásoknak visszhangja is támadt és többen hangosan kifejezték ama nézetüket, hogy elég volt már a Habsburg-uralomból és örülni kell, hogy végre visszaszállt az országra a szabad királyválasztás joga. Ebből azután parázs veszekedés támadt. Az itt többségben levő legitimistaérzelműek sem hagyták magukat:

— *Talán Gömbös kell maguknak királynak vagy Wolff Károly!* — mondták.

Az utca kellős közepén a kisebb-nagyobb csoportok még hosszasan vitatkoztak és az emberek magukból kikelve sértegették egymást, több lovagias ügy is keletkezett. Mintegy félóraig tartott ez a viharos összecsapás, amelyben elegáns urihölgyek is résztvettek, sőt ők voltak a leghangosabbak. A tömeg csak akkor oszlott szét, amikor a tikkasztó déli nap a heves vitát végül is elviselhetetlenné tette.

Halálos szerelem a dalárdában. Zagyvaré-káson — ahogy mondani szokták — a falu legszébb leánya volt Bugi Mária. Apja jómódú birtokos, aki a leányt Budapestén járatta iskolába, majd énekelni is taníttatta. A széphanu Bugi Mária így a zagyvaréki dalárda disze lett. A dalárdában a leány megismerkedett Richter Andrással cukorgyári gépésszel, a fiatalok megszerették egymást és Richter megkérte Bugi Mária kezét. Már készültek az esküvőre, amikor vasárnap, a Levente-egyesület zászlószentelési ünnepélye előtt, amelyen részt vett a dalárda is, Mária levelet kapott a gépészről. „Tisztelt Nagyság — irta a gépész — tudatom önnel, hogy én feleséges ember vagyok, gyermekeim is vannak és így Önt nem vehetem el feleségül.” A leány a levél elolvasása után lugkövel megmérgezte magát. Szülei behozták Budapestre, a Rókus-kórházba, ahol azonban sérüléseibe behalt.

Szombat este volt a leglátogatottabb napja a rulettklubnak és ezen az éjszakán a detektív-főnök utasítására okvetlenül meg kellett tartaniok a razzziát. Bak Sándor detektív-főfelügyelő trükkhöz folyamodott. Láta, hogy az erkélyes, nyitott ablaku klubban, az elsőemeleti, utcára néző szobákban folyik a játék. Elsiettek tehát a detektívek a tűzoltókhoz és bejelentették, hogy egy közérdekű ügyben azonnal kéri a segítségüket. A tűzoltók szép csöndben, az éj leple alatt kivontattak egy tolólétrát a Rákóczi-ut 8. számú ház elé és fölállították az erkély mellett, anélkül, hogy a klubban észrevették volna. A rulettklub állandó őrszeme ott tanyázott az udvari bejáratnál és ott várta minden nap a razzziát. Már

hajnali 3 óra volt, amikor a detektívek egymásután fölkuaszták az erkélyre.

Lent az utcán természetesen mindjárt csoportosulás támadt, de a járdán tartózkodó detektívek elhittették a járókelőkkel, hogy valaki rosszul lett a lakásban és csak így tudnak oda behatolni. A tömeg szétoszlott és a következő alkalmas pillanatban

a detektívek váratlanul beugrottak a rulettszobába

és meglepetésszerűen lefoglalták a játékosok zsetonjait. Oriási riadalom támadt, az utca felől érkezett „támadás”-t senki sem várta és az ottlevő hölgyek és férfiak halálsápadtan eszméltek rá arra, hogy razzziázó detektívek lepték meg őket.

A játékosokat itt is igazoltatták és legelső sorban megállapították a detektívek azt, hogy a magántársaságnak nyilvánított rulettklubban pinkát szedtek, tehát hivataszerűen rendezkedtek be hazárdjátékra. A két nagy rulettasztalt és a rulettgépet beszállították a főkapitányságra. A detektívek nyomozást indítottak aziránt, hogy kik a titkos rulettklub tulajdonosai. Az eljárást úgy az ismeretlen tulajdonosok, mint a leigazoltatott játékosok ellen megindították.

— A becsület Trianonja. Amit reánk mértek a győztesek, azon túl van nekünk egy itthoni, belső Trianonunk, ami csak részben következik az elsőből s ami végzetesebben és véglegesebben víz alá szoríthat, mint a győztesek minden packázása. Jórészt magunk csináltuk ezt, a hivatali korrupciót, amelyről csak kiváltságosak beszélhetnek nyíltan s amit csak keseredetten tudomásul vehetünk, mi egyszerű polgárok, riadtan tévelygünk a különböző rendtörvények farkasvermei és a vermek fenekén fenyegető hegyes paragrafusok között. *Korrupció van, ezt nem lehet semmi tilalommal nemlétezővé tenni, de lehet őszinte és becsületes diagnózissal, amely a tilalmak aszpirinje helyett nem a tüneteket, hanem a kórokozást fertőzést szünteti meg.* Korrupció van mindenütt, ahol sok a hivatal s ahol egy akta negyven írászaton át vánszorog s ahol minden írászaton mellett egy részletkérdésben teljhatalmu tisztviselő ül. Korrupció van mindenütt, ahol a jogrend preventív tilalmakon épül és a gyanu, az ellenőrzés, a beavatkozás felelőtlen hatalmat ad mindenkorai tisztviselők kezébe. Korrupció van mindenütt, ahol betegre dagad a bürokrácia, még akkor is, ha az eltartott hivatalnoktömeg jól meg van fizetve. És ha még ez sincs, ha fizetéséből nem tud megélni a hivatalnok? Letörni a drágaságot, leépíteni a bürokráciát és munkaalkalmakat teremteni: ez a korrupció orvossága, de ez egyúttal az egész beteg Magyarország orvossága is. Ha ezt meg nem kapjuk, krónikussá válik a baj s a krónikus korrupció, ez a belső Trianon, a becsületnek, a jóhirnek, a hitelnek ez a magunkcsinálta Trianonja, ez a sötét Balkán, amelytől már alig-alig különbözött meg valami, de már itt tornyosul a fekete láthatáron és holnap eltakarja az országot a figyelő Európa elől. *De eltakarja a lezárt részek elől is, ahova nem csillan át többé a becsület, a jog, a szabadság, a nyugodt jogbiztonság hazahívó kis világossága.*

— A lett külügyminiszter halálos autószerencsétlensége. Berlinből táviratozza A Reggel tudósítója: Az itteni lett követség közli, hogy Majerovics, Lettország külügyminisztere, autóbaleset áldozata lett. A külügyminiszter autója teljes sebességgel haladt a Riga felé vezető országúton. Az automobil utközben defektus érte, a kocsi fölborult és maga alá temette a külügyminisztert, akit holtan húztak ki a kocsironszíj alól.

— A debreceni sakkverseny vasárnapi eredményei. Debrecenből jelenti A Reggel tudósítója: I. csoport: Földessy (Budapest) nyert Krivoss (Budapest) ellen, Réthy (Budapest) nyert Herz (Budapest) ellen, Sárközy (Budapest) nyert Jakab (Budapest) ellen, Rácz (Budapest) nyert Apschenek (Riga) ellen. Ennek a csoportnak végleges eredménye ez: Réthy és Sárközy 5—5, Apschenek és Herz 4—4, Rácz 3½, Földessy és Krivoss 2½—2½, Jakab 1½ pont. Réthy és Sárközy között páros mérkőzés lesz a mesterdiplomáért. II. csoport: Höhnlínger (Bécs) nyert Demeter (Székesfehérvár) ellen, Müller (Bécs) nyert Sárka (Budapest) ellen, dr. Balogh (Erdély) nyert Krenosz (Budapest) ellen, Schweiger (Budapest) nyert Heim (Budapest) ellen. Ennek a csoportnak végleges eredménye ez: Müller és Höhnlínger 5½—5½, Balogh 4, Demeter és Schweiger 3½—3½, Sárka 2½, Heim 2, Krenosz 1½ pont. A mesteri diplomáért a páros mérkőzés Müller és Höhnlínger között megkezdődött.

— Félmeztelen rendőrök véres hadakozása a Munkácsy-utcában. Szombaton este izgalmas jelenetek színhelye volt a Munkácsy-utca. A 17-es órszobáról a rendőrök az aznap délután letartóztatott Vas Árpád szobafestősegédet akarták a Mozsár-utcai kapitányságra átkísérni, de alighogy kiléptek az utcára, a hátrakötött közü Vas kiabálni kezdett: *Jaj, engem nagyon elverték és most bevisznek!* A hangos jelenet láttára nagy tömeg gyűlt össze, amely nem engedelmeskedett a két rendőr osztlásra szólító parancsának, egyre szorosabban vette körül a rendőröket, amire ezek kardot rántottak, hogy kardlappal nyissanak utat a szitkozódó emberek között. A tömeg a kivont kardok láttára sem hátrált meg, hanem rárohant a két rendőrré. Közben értesítették a két rendőr szorongatott helyzetéről a 17-es órszoba rendőrlégénységét, akik azonnal talpraugrottak és a legtöbbszörük azonnali, ahogy már az ágyban feküdt, szaladt ki egy szál karddal a kezében társai védelmére. Félóra hosszat, ¼10-től ¼11-ig tartott a Munkácsy-utcai közelharc, amelynek mintegy tíz sebesültje van. Közben azonban Vas Árpád, aki miatt a verekedés kitört, a nagy tumultusban eltűnt a rendőrök mellől.

Elsőrendű márkás külföldi pianinót

vennék készpénzért. Ajánlatok „Pianinó” jellegére A Reggel kiadójába

MICHELIN PNEU

(GYARI RAKTAR) AUTÓFŐLSZERELESEK

NAGY JÓZSEF

TELEFON 21-97

ANDRÁSSY-UT 34

M. kir. udv. szücsök

DÁN

SZÖRME,
olcsó, jó,
megbízható.

Dorottya-u. 5.

— Miért fosztották meg három vidéki szin-
igazgatót koncessziójától? A vidéki szinészet
körében rendkívüli izgalmat kelt az a váratlan
döntés, amellyel a kultuszminiszterium három
nagy vidéki szinikerület igazgatóját egyszer-
re kihagyta a kerületek új kiosztásánál. Ez
a döntés már azért is föltűnő, mert eddig még
sohasem történt meg, hogy az Országos Szin-
észenyegyesület fölterjesztését e kérdésben a kul-
tusztisztviselő ne tette volna magáévá. Ez-
uttal az egyesület fölterjesztését Sallay Géza
országos szinészeti főfelügyelő az egyesület
megkérdése nélkül megváltoztatta, új kerü-
leti beosztásokat csinált és Heltai Hugó, Dar-
vas Ernő és Fodor Oszkár igazgatók kerületeit
olyanokra ruházta, akiket az egyesület nem is
hozott javaslatba. Heltai kerületéhez Nyiregy-
háza, Baja és Cegléd tartozott és a direktor
eddig működése alatt fél milliárdot fordított
a kerület szinészetének fejlesztésére. Nyiregy-
háza saját költségére építette át téli színházát
a nyári színházra, most az új szezonra 75 tagu
társulatot szerződött és mindezek után Ceg-
lédet Csáki Antal igazgatónak, Baját Halmi
Jenő dunántúli direktornak adta a kultusz-
miniszterium; Nyiregyházát nem adhatta sen-
kinek, mert ott a színház Heltaié. De nem
kapta meg Heltai sem Nyiregyházát és így
ez a város most egyszerűen szinészet nélkül
maradt. Fodor Oszkár székesfehérvári direktor
volt, az ő kerületét Krasznay Andor Ernő
kapta meg; Darvas Ernő felvidéki kerületét
pedig Sajó Vilmos. Kapott egy alföldi kerü-
letet egy Kmetty nevű direktor is. A szinész-
egyesület nagyon meglepte ez a döntés, kü-
lönösen azért, mert az országos szinészeti fő-
felügyelő már előzően kimutatást kért az igaz-
gatók és a szinészek vallási viszonyairól és
most — talán nem egészen véletlenül — a ke-
rületétől megfosztott három igazgató zsidó
vallású. Így egyszerre tehát felekezeti kérdés
lett a szinikerület ügye és a főfelügyelő nem
találta alkalmasnak vallása miatt Heltai igaz-
gatót, akit pedig Ceglédre ugyanazon napon választ-
ottak igazgatóvá, amely napon Lendvai Ist-
ván Cegléd képviselője lett. Krasznay és Sajó
nem is fogadták el az így kapott koncessziót,
Kmetty azonban elfogadta. A szinészegyesület
tanácsa most újból fölterjesztette a kultusz-
miniszterhez az eddigi igazgatókat, mert lehet-
etlennek tartja, hogy a miniszterium valóban
megfosszon koncessziójuktól olyan igazgatókat,
akik 18—22 év óta dolgoznak kifogástalanul a
vidéki szinészet javára.

— Becsapta minden ismerősét. Trautman György, 22 éves
magánhiyatlanok, aki négy hónap óta állás nélkül volt,
négy darab ezüsttálat vett át értékesítés végett
Szántó Józsefnél. Az egyik tálat a Japán-kávéházban
eladta egy ismeretlen embernek, a többi három elázog-
sította és a zálogcédlákat eladta. A pénzzel nem szá-
molt be megbízójának, aki erre sikkasztás címén föl-
jelentést tett ellene. Ugyancsak följelentette Trautman
Györgyöt Quitt Marcel, akitől egy kedvezményes szövet-
utalványt és 500.000 koronát átvett, aztán egy Teréz-
körúti átjáróházban át megszökött. Trautmant azóta sehol
nem találták, mert különböző zugszállodákban és álnév
alatt bujkált. Szántó Józsefné e héten az utcán talá-
kozott vele és átadta egy rendőrnök. Trautmant elő-
állították a rendőrségre. Beismerte a terhére rótt bű-
ncselekményeket, amire család és sikkasztás büntetése címén
letartóztatták. Megállapították róla, hogy büntetett
előéletű, tavaly szabadult a börtönből, ahová sikkasztás
miatt került.

— Már Belga-Kongóban is... Párisból je-
lentik: A Matin londoni távirata szerint Belga-
Kongóban, Szakania környékén, vallási rajon-
gók körülbelül 50 embert lemészároltak. Belga
csapatokat küldtek a helyszínére.

— Napkurához csak Ship-vazelin használjon.

— Ausztria legszebb fekvésű, legjobb és legolcsóbb
üdülőtelpel egészségesek és betegek részére, Eggenberg
és Stifting bei Graz. Dr. Artur Bader személyes vezetése
alatt. Minden felvilágosítást Bokor Benő hirdetőiroda ad,
Váci-utca 25. Telefon: 119-94.

KETTER kerthelyisége
I, Horthy Miklós-ut 48
Pozsonyi Bertok VIII muzsikái

Modern, jókarban levő, nagyjövendelmű
bérlőházat vesznek
Nagyköruton, budai köruton belül vagy
Andrássy-ut környékén. Részletes
ajánlatok „Adómentes” jel-
gére A Reggel kiadóhiva-
talába küldendők

Íróknak, művészeknek, tanároknak
25%
kedvezményt ad bármely munkából
RADÓ OLGA
művészi könyvkötészete
Régi posta-utca 7-9. sz. alatt

Világosság derül

Simonyi rendőrörvos rejtélyes öngyilkossági esetére

Simonyi dr. konzilium közben arculütötte dr. Rosenberg Manót, a csepeli gyár
főorvosát — A lábbadozó rendőrörvos Rókus-kórházban betegágyáról provo-
kálta Rosenberget és Sándor József rendőrkapitányt

(A Reggel tudósítójától.) Már jelentette
A Reggel, hogy két héttel ezelőtt rejtélyes
eset játszódott le dr. Simonyi Imre csepeli
rendőrörvos lakásán, ahol takarítónője átlőtt
mellel találta a fiatal orvost. Simonyit magán-
autón nyomban a Szent István-kórházba száll-
ították. Az öngyilkosságnak látszó eset után
a főkapitányság sérülési osztálya kihallgatta
dr. Simonyi Imrét, aki azonban csak annyit
mondott, hogy revolvere tisztogatás közben
véletlenül sült el. Amint A Reggel annak
idején megírta, a baleset napján dr. Simonyi
Imrénél súlyos afférje volt. A csepeliek arról
suttogtak, hogy a rendőrörvos a kínos affér
miatt akart öngyilkos lenni. Most, hogy
Simonyi Imre már jobban van.

különböző lovagias ügyek kapcsán kiderült,
hogy voltaképpen mi történt, mielőtt a
fegyvergolyó a csepeli rendőrörvos mellébe
furódott.

A csepeli affér hiteles története a következő:
Sándor József csepeli rendőrkapitány esz-
tendő óta legmeghittebb baráti viszonyban
élt a vele egy kapitányságon szolgálatot tel-
jesítő dr. Simonyi Imrével. A rendőrkapitány
néhány hónapos gyermeke megbetegedett és a
kétségbeesett apa lázas fiát egyik orvostól
a másikhoz vitte. Többek között Bókay profesz-
sor is kezelte a csecsemőt, akit a kapitány
házi orvosával, Simonyi Imrével együtt több-
ször megvizsgált.

Az aggódó apa, miután gyermekének láza
nem csökkent, elhívta a csepeli gyár főorvosát,
dr. Rosenberg Manót is, aki Sándor rendőr-
kapitány Kossuth Lajos-utca 5. számú lakásán
megvizsgálta a gyermeket. Az orvosi vizsgálat
ideje alatt érkezett oda váratlanul dr. Simonyi
Imre, aki egy régebbi ügy miatt feszült
viszonyban volt dr. Rosenberg Manóval. A két
orvos félrevonult egy szomszédos szobába,
ahol konziliumot tartottak és ebben a szobában

orvosi tanácskozás helyett furesa dolgok
történtek.

A fiatal Simonyi rátámadt dr. Rosenbergre és
szemrehányást tett neki:

— Ha ön mint orvos megjelenik valahol, az
orvosi etika szerint értesítenie kell a házi-
orvost is és ezért nem volt korrekt dolog öntől
idejönni az én tudomásom nélkül.

Dr. Rosenberg a megjegyzésre így válaszolt:
— Az orvosi etika nem azt írja elő. Amit ön
mond, az hazugság. Nekem kötelességem azon-
nal megjelenni, ha betegágyhoz hívnak.

Szó szót követett és

a vállas, magas rendőrörvos arculütötte
dr. Rosenberg Manót.

A jelenetre besietett a földult lelkiállapotú
apa is, aki hirtelen lefogta dr. Simonyit és az
ellentámadásba menő dr. Rosenberg Manó már
nem tudta megtorolni a rajta csett tettleges-
séget.

Dr. Rosenberg nem támadott tovább, átment
egy másik szobába, de az apa, aki az orvost
beteg gyermekéhez hívta,

annyira föl volt indulva az inzultus miatt,
hogy legjobb barátját, a rendőrörvost
összeszidta és kiutasította a lakásból:

— Ezt az eljárást nem tűröm, takarodj ki! —
kiáltott Sándor kapitány. Simonyira, aki nyom-
ban eltávozott és ekkor dördült el a revolver-
lövés. Örök rejtély marad, vajjon véletlenül
sült el a fegyver vagy a történet keserítették
el a rendőrörvost. De az esetnek lovagias foly-
tatása lett.

A dr. Rosenberg és Simonyi között ez az ügy
elintézés alatt áll s

a kórházban fekvő dr. Simonyi a napokban
két megbízottat küldött volt barátjához,
Sándor József rendőrkapitányhoz is.

A rendőrörvos megbízottai, Bartha József
rendőrfőfelügyelő és dr. Balási Jenő orvos meg-
jelentek a rendőrkapitánynál s felük nevében
elégelték kérték a sértő kiutasítás miatt. Sán-
dor József rendőrkapitány Stenger Gyula
rendőrtanácsost és dr. Koncz Sándor ügyvédet
bizta meg lovagias ügyének elintézésével.

A két fél megbízottai többször össze is ültek,
de fölmerült az a kérdés, hogy

gyermekének betegágya mellett a földult
apa sértést követett-e el jóbarátjával szem-
ben, amikor kitessékelte őt a lakásból.

Sándor rendőrkapitány ugyanis kijelentette,
hogy ő barátját nem akarta megsérteni. A se-
gédék nem tudtak dönteni, hogy történt-e sér-

Ausztria legszebb fekvésű, legjobb és
legolcsóbb üdülőtelpel egészsé-
gesek és betegek részére,
Eggenberg és Stifting bei Graz, dr. Artur Bader
személyes vezetése alatt. Minden felvilágosítást Bokor-
Benő hirdetőiroda ad, Váci-utca 25. — Telefon 119-94

tés és megállapodtak abban, hogy döntőbíró-
ságra bízzák a kérdés elintézését. Sándor Jó-
zsef rendőrkapitány részéről a megbízottak
döntőbíróul dr. Makra László ügyvédet, dr. Si-
monyi Sándor megbízottai pedig dr. Rácz Vil-
most kérték föl. A döntőbírósság hétfőn ül össze,
hogy a szokatlan ügyben meghozza döntését.

— „Győzelem vagy halál!” — mondja Abd el
Krim. Párisból táviratozza A Reggel tudósi-
tója: Néhány nappal a francia offenzíva előtt
Abd el Krim haditanácsot tartott, amelyen a
szerfölött nyugtalanokodó fölkelők kiküldöttéi
megerősítést kértek. Abd el Krim azt vála-
szolta, hogy megerősítéseket nem tud küldeni,
mert spanyol támadást vár. Azzal biztatta a
megjelenteket, hogy nemsokára Taza ellen vo-
nul és a halált fogja keresni, ha nem győzedel-
meskedik. Hivatalos jelentés szerint a rif-
kabilok a Beni Cerual-törzs egész területét az
Uergáig elhagyták. Ennek a frontnak egész
hosszában nyugalom van.

— Tolvaj csalócléány. Lamatsch Sándor, Hegedüs Sán-
dor-utca 7. szám alatti vendéglős följelentést tett a
rendőrségen, hogy a kasszájából több ízben kisebb ösz-
szegok tűntek el és a tegnap este eltett 10.000.000 koroná-
ból is ma reggelre 1.500.000 korona hiányzott. Atvizsgál-
ták Kolb Katalin 26 éves csalócléányt és ott meg-
találták a hiányzó 1.500.000 koronát. A léány táskájában
800.000 koronát találtak. A csalócléányt előállították a
rendőrségre, ahol beismerte, hogy a lopást ő követte
el. Magához vette a pénzzsekrény kulcsát, fölnyitotta
a kasszát és az ellopott pénzt az ágyába rejtette. A
tolvaj csalócléányt őrizetbe vették.

— Éles harc a lengyel hadügyminiszter és
Pilsudszky marsall között. Varsóból jelentik
A Reggelnek: Néhány nap előtt kiélekedett az
a konfliktus, amely Pilsudszky marsall és Si-
korski hadügyminiszter között a legfőbb kato-
nai hatóságok szervezése miatt keletkezett. A
helyzet kiélekedésének látható jele az a beszéd,
amelyet Pilsudszky intézett a varsói tanácsos-
hoz. Ebben a beszédben megtámadta Sikorskit.
Egy krakói lap jelentése szerint katonai kör-
nyékban az a hír terjedt el, hogy a katonai bíró-
ság megindította az eljárást a marsall ellen.

— Vasárnapi balesetek. Kádár József nagyváradi szü-
letésű, 23 éves géplakatos vasárnap Rákospalotán, az
utcán összeesett. A mentők súlyos állapotban a Dolog-
kórházba szállították. — Szőke Mária 18 éves gyári-
munkásnő a Nyugati pályaudvarnál összeesett. Bevitték
a Rókus-kórházba. — Barát Károly 15 éves szerelőtanonc-
nak az Ó-utca 38. számú házában levő műhelyben egy
acéladarab a jobbszemébe furódott. A mentők súlyos sé-
rülésével a Rókus-kórházba vitték. — Köllin Mátyás,
38 éves gyári munkás a Hungaria-köruton, ittasan el-
esett és fejét olyan erővel vágta bele a járda szegé-
lyébe, hogy életveszélyes sérülésekkel a Rókus-kór-
házba szállították.

— Tolvaj üzleti szolga. Gyárfás Gábor rövidárungy-
kereskedő följelentést tett a rendőrségen, hogy Deák Fe-
renc-utca 15. számú üzletében lopásoknak jött nyomára.
A rendőrség megállapította, hogy a lopásokat Király
János 37 éves üzletiszolga követte el, aki évek óta van
a cég szolgálatában. Több mint egy félév óta esténként
egy-egy vég csipkét, szalagot és más apróbb holmit vitt
haza a zsebében. Ab ellopott holmit, 25.000.000 értékben
a lakásán mind megtalálták, ugy, hogy a kereskedő kára
teljesen megtérült. A tolvajt előállították a főkapitány-
ságon és beismerő vallomása után letartóztatták.

— Dallár, angol font és svájc frank jelzalogkölesont
5 évi időtartamra, évi 12 százalékos kamattal mellett folyó-
sítat budapesti bérházakra és mezőgazdasági nagybirtok-
okra a Róth Bank Jelzálogosztálya: Budapesten, Vil-
mos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

— A közönség köréből jövő fölzárlatának eleget téve, a
jó hírnévnek örvendő Zelmanovics-drogeria (Wesselyny-
utca 36) lakások takarítását vállalja, felelősség mellett.

3 hálószoba
200 svájci óra
INGYEN!

ha HARRY cipőasztát vesz

Gyűjtse a
HARRY-betűket!

Olvassa el az üzletekben nyeremény-
föltételeinket!

— Kicsontozták Léderer Gusztávot. Micsoda dühbenet ült az arcokon, micsoda fölháborodás viharzott a szivekben, amikor híre jött, hogy Léderer Gusztávék földarabolták és kicsontozták Kodelka Ferencet! És micsoda jelzők röptek azoknak fejébe, akik ezt a gyilkosságot ily agyafurt bestialitással végrehajtották. De az idő mindent letompít és ma már úgy érezzük, hogy Lédererék nem is állottak a vadállatiasság legtetetjén. Mert ők csak egyszer csontozták ki Kodelkát, de *vannak sajtótermékek, amelyek most már harmadszor csontozták ki Léderer Gusztávot.* Két vasárnap kétszer is kivégezték őt, ami természetesen csak úgy volt lehetséges, hogy az első kivégzés után megkegyelmeztek neki. De amilyen konok ember ez a Léderer, a második kivégzés után sem halt meg és így éri őt ma a hír a börtönben, hogy sirögöresök között fetreng. Hogy a jövő héten mi történik vele, nem tudjuk, de egész bizonyos, hogy az a sajtótermék, amely vasárnap reggel huszonnégy órával előbb kinyomatott „szenciálkát” csapja be az ügyükeket és mindenhívókat, már ma tudja, hogy napok múlva mit fog direkt az ő számára elkövetni Léderer Gusztáv és a felesége. Amikor a gyilkosság kitudódott, az emberek ámulva kérdezték: Micsoda gyomruk van ezeknek, hogy Kodelkával így tudtak elbánni. Az idő itt is elvégezte a maga tompító munkáját és az emberek ma már ezt kérdik csodálkozva: *Micsoda gyomra lehet az olyan szerkesztőnek, aki Léderer Gusztávból úgy akar megélni, hogy minden vasárnap kicsontozza.* No de elég ebből ennyi és most még csak azt kívánjuk, hogy a Mindenható adjon hosszú életet Léderer Gusztávnak, mert borzasztó lenne, ha egy-egy Léderer-hiéna kenyér nélkül maradna.

— Vasárnapi üngyilkosságok. Takács Etel Sashegyi-ut 97. szám alatt luggal megmérgezte magát. A mentők a Rókus-kórházba szállították. — Dózsa Mária vasárnap este, Maglódon luggal megmérgezte magát. Beszállították Budapestre és a Rókus-kórházban helyezték el.

— Ma délelőtt nyújtják át Berlinben a garanciapaktumról szóló francia választ. Berlinből telefonálja *A Reggel* tudósítója: *De Margerie, Franciaország berlini nagykövete, értesítette a külügyminiszteriumot, hogy hétfőn délelőtt 11 órakor megjelenik Stresemann külügyminiszternél, hogy átnyújtsa a biztonsági szerződésről szóló francia jegyzéket, amelyhez Anglia, Belgium és Olaszország hozzájárultak. A jegyzékre a német kormány nem fog újabb jegyzékkel válaszolni, hanem a külügyminiszter megbeszéléseket folytat majd az ántánt követekkel, afelől, hogy hol és mikor kezdjék meg a garanciapaktumról a szóbeli tárgyalásokat.*

— Tikkett hamisított egy szenvedélyes löverseny-játékos. Dobay István 22 éves állásnélküli magántisztviselőt a löversenyterén Nagy István pénztáros átadta a rendőrnök, mert tikkett akart beváltani. Dobay egy 1-es lóra kiállított tikket a nyerő 4-es számra javított ki. A főkapitányságon azt vallotta, hogy a tikket nem ő hamisította, a földön találta és mert látta, hogy nyerő tikket, be akarta váltani.

— Az ellenzék szeptember elején foglalkozik a nemzetgyűlés összehívásának kérdésével. Az ellenzéki képviselők a rendkívül nyomasztó gazdasági helyzetre való tekintettel szükségesnek tartják, hogy a szeptember elején összeülő harmánehármas bizottságon kívül *mielőbb állást foglalhasson a legidősebb kérdésekben a nemzetgyűlés plénuma is.* A Ház összehívása érdekében azonban csak akkor indítják meg mozgalmukat, ha a vidéken tartózkodó képviselők is visszaérkeznek a fővárosba és egységesen foglalnak állást ebben a kérdésben. Mihelyt *Vázsonyi Vilmos* és a marseillei nemzetközi kongresszuson résztvevő szociáldemokrata képviselők — előreláthatóan szeptember közepén — visszaérkeznek Budapestre, a *Demokratikus Blokk tagjai külön értekezleten fognak dönteni a nemzetgyűlés összehívásának szükségességéről.*

— Elütötte az autó. Fülel Henriké 54 éves rákos-palotai lakost tegnap este a Lipót-körut és Sólom-utca sarkán egy ismeretlen gépkocsi elütötte. A mentők az asszonyt súlyos sérülésekkel a Rókus-kórházba szállították. Az autó után a rendőrség megindította a nyomozást.

— Könyv, amely a megjelenése előtt előjegyzésben elfogyott. H. G. Wells hatalmas történelmi műve, a „Világtörténet Alapvonatai”, amely elterjedtségre, olvasottságra immár közvetlenül a biblia után következik, Magyarországán is egészen rendkívüli sikert aratott. *Előjegyzésben kelt el az első kiadás 5700 példánya és így megtörténik most az a magyar könyvkiadás történetében eddigelő példátlan eset, hogy a kiadónak még az első kiadás megjelenése előtt gondoskodnia kell a második kiadásról, ami arra indította a Gógenus Rt.-t, hogy már most előkészítse a „Világtörténet Alapvonatai”-nak új kiadását.* Körülbelül 1 1/2 hónappal az első kiadás megjelenése után, december közepé táján kerül majd a könyvpiacon az az új kiadás, amelynek példányaira ugyanolyan előnyös fizetési feltételek mellett eszközölhetők megrendelések — kedvezményes áron, havi 110.000 koronás törlesztésre —, mint eddigelő. Természetesen mindazok, akik már megrendelték Wells Nagy Világtörténetét, még az első kiadásból, november elején megkapják példányukat.

A „Szolnoki”

Vármegyei Mezőgazdasági és Iparfejlesztő R.-T. Budapest V, Bálvány-utca 15. szám, félemelet
tökeemeléseinek f. hó 20-án lejárt joggyakorlási határidejét szeptember hó 20-ig meghosszabbította.
A vállalat minden régi részvényre 1 újat ad 1500 koronáért

Nagy Emil kérése a tisztelt újságíró kollegákhoz

Publicisztikai működésében sohase keressenek titkos rugókat Szabatosan megjelöli reformeszméinek megvalósítási módozatait

(A Reggel tudósítójától.) Régen, boldogabb, lelkesebb időkben, amikor az idealizmus még el nem menekült e kietlen tájról, volt publicistának oly messze visszhangzó sikere, mint Nagy Emilnek a sajtószabadságról, a hivatali korrupcióról és a sajtóbíráskodást szolgáló igazságügyi reformról szóló cikkével. A Reggel munkatársa fölkereste

Nagy Emil

volt igazságügyminisztert, aki álláspontját még konkrétebben a következőkben fejtette ki:

— Én rajongó hive vagyok a tiszta közéletnek, de éppen úgy nagyrabecsülöm a sajtó kulturai értékét is, sőt azt tartom, hogy

teljes sajtószabadság nélkül közéletet nem is lehet tisztítani.

Ezzel szemben kétségtelen az, hogy a magánbecsület szentségének nagy eszméjét is minden nemzeti társadalomban igen nagy mértékben meg kell becsülni, mert hisz, ha a becsületet védtelenül dobjuk oda minden alaptalan támadás martalékául, akkor a társadalom főállásának egyik legelsőrendűbb oszlopát ássuk alá. A mai igazságügyi eljárásunk olyan, hogy ez sem igazán nem tudja megvédeni a magánbecsületet alaptalan támadások ellen, sem pedig a sajtó jóhiszemű és indokolt föllépésének nem tud olyan súlyt adni, hogy annak valóban tekintélye és hatása legyen. Mindezekben az irányokban azon sarkallik a baj, hogy az eljárás túlságosan hosszú, eszterendők telnek el addig, amíg egy-egy súlyos rágalmozási ügyben a királyi Kuria a végső szót kimondhatja. *Ugy a tiszta magánbecsületnek, valamint a jószándékú, tisztességes sajtónak egyaránt az az érdeke lehet, hogy az eljárás gyorsan folyjék le; a büntetés pedig legyen drákológ szigorú, de más oldalról a jogerős ítélet minél előbb való meghozatala révén az is hamarosan tűnjék ki, hogyha valaki korrupcióban bűnösnek találtatik. Cikkem eszemenetének második része*

nagyobbaránya igazságügyi reform szükségességére

mutatott rá és ez abban áll, hogy az ilyen rágalmozási pörökben, amelyek esetleg magasállású hivatali egyének működése tisztaságának a kérdésére irányulnak, nagy igazságügyi organikus baj az, hogy azok a magasállású kuriai bírák, akik karrierjüket általánosságban ugyszólván befejezték és akik nagy élet-tapasztalattal és megfontoltsággal rendelkeznek, csakis a semmségi panasz egészen szűk körre szabott jogi mezején bíráskodnak és ebben is esetleg a rágalmozó, avagy igazságot mondó cikk megjelenése után körülbelül két évre, amikor már a kérdés ugyszólván idejét multá, viszont pedig elsőfokon, ahol a kölcsönös érdekek elsőzben ütköznek, ahol az egész ténybeli bizonyítást lefolytatják,

olyan, aránylag fiatalabb bírák kezében van az ügy, akik életpályájuk kezdetén állva, a lehető legkellemetlenebb szituációba vannak állítva, amikor magasállású egyének becsületi és közéleti tisztasági ügyében vannak hivatva ítélni.

Föltételezem, hogy az illető bírák egyénileg a legelsőrendűbb kapacitások, de akárhogyvan is tekintjük a kérdést, mégis csak általában olyan férfiak ők, akiknek jövő előmenetele nagyrészt a kormánytól függ és akiknek a bírói függetlensége eszerint lényegileg csak papiroson van meg, de igazában az abszolút bírói függetlenség minden attributumával nincsenek fölszerelve. Én azt tudom, hogy ezek nagy igazságügyi problémák, de hisz én úgy fogom föl a publicisztika hivatását, hogy annak egy tárgyalagos előkészítő fórumnak kell lennie, amelyik a kormány, a pártok és a törvényhozás részére a szellemi anyagot minden oldalról való megvitatás és a kölcsönös eszmék kifejtése révén kitermeli. *Haj, de édes jó Istenem, milyen messze vagyunk mi ettől!*

Most, hogy egy kicsit belekeveredtem a publicisztikába, látom csak, hogy a mi egész sajtóéletünk kulturailag mennyire alantjáró és mennyire primitív.

Itt nem foglalkoznak a fölvetett reformeszmékkel az érvek mezején, hanem amint valaki egy önálló gondolatot fölvetni mer, akkor, ha egyáltalában agyon nem hallgatják, csakis általában személyeskedő modorban foglalkoznak vele. Tisztelet a kivételeknek, de úgy látom, hogy ez általánosságban így van. Legalább három-négy újságban olvastam azt a megjegyzést, hogy

miért mondom én ezeket most és miért nem mondtam ugyanezeket miniszterkoromban is?

De hát azok az urak nagyon rövid emlékező-tehetségűek és rámutathatnék arra, hogy rövid miniszterségem alatt *ugyanezeket a tendenciákat igen erősen szolgáltam.* Hogy ezenkívül mit tettem úgy, hogy azokat kívülről nem lehetett látni, azt igazán nem fogom most kitálatni, mert nem az én személyemről van szó, hanem arról van szó, hogy igaz-e az, amit cikkemben írtam? Hogy mennyire nem vezetett engem cikkem megírásánál valamiféle személy ellen szóló tendencia, arra nézve meg-sughatom, hogy már június 11-én megjelent a „Budapesti Hírlap”-ban „Rágalmozás és becsületstértés” címmel egy cikkem, ahol főgondolatmenetben kifejtettem a magyar viszonyokkal szembeállítva ugyanazokat az angliai tapasztalatokat, amelyekkel most a „Pester Lloyd”-ban megjelent cikkemben is fejtegetéscimet alátámasztottam. *Alkork pedig igazán híre se volt még annak a rágalmozási ügynek, amely azóta fölbukkant, amellyel egyik igen elterjedt újság „Pester Lloyd”-beli cikkemet önkényes vonatkozásba hozta.* Engem nem vezet semilyen irányban semmiféle tendencia, én, mint publicista, szolgálni akarom a közélet tisztaságának az eszméjét s ebben a munkámban ezután is fogok továbbmenni előre s csak az az

egy kérésem van a tisztelt újságíró kollegákhoz,

hogy ha valaminő eszmével foglalkozom mint publicista, akkor nézzék annak a belső értékét, foglalkozzanak fejtegetéseimmel, mint ilyenekkel, de sohase keressenek bennük semmiféle tendenciát vagy titkos rugót, mert ilyenek azokban sohasem lesznek.

Egy ország kulturai nívóját elsősorban mégis csak a sajtó nívója adja meg s nagyon hasznára lenne az a közérdeknek, ha e tekintetben a magyar sajtó nem mutatna — balkáni képet.

— Megnyitották a marseillei szocialista kongresszust. Párisból táviratozzák *A Reggelnek:* Ma megnyitották a szocialista internacionale kongresszusát a marseillei gyarmatügyi kiállítás palotájában. A kongresszuson 700 delegátus vesz részt. A várost ez alkalomból föllobogtatták. A kiállítás bejárójánál hatalmas piros szalagot feszítettek ki angol-francia és német-nyelvű föliratokkal. *A rojalisták a szalagot mindjárt a kongresszus megnyitása után letépték és eltávolították.* A 700 delegátus között, akik 23 nemzetet képviselnek, 78 német, 27 angol, 12 orosz és 5 magyar van. A megnyitóbeszédet a volt MacDonald-kormány egyik tagja, Henderson volt miniszter, mondta.

— Ráblótámadás a nyílt piacon. Vasárnap reggel 7 órakor Kispesztén, a Kossuth-téri piacon *Németh Jakabné* kezéből egy asszony kikapta pénztárcáját, amelyben közel 300.000 korona volt. A tolvajt elfogták és bevitték a rendőrségre, ahol megállapították, hogy *Steiner Ilona,* 65 éves kispesti lakos. Tagadta a lopást, de miután a tanuk egybehangzóan ellene vallottak, letartóztatták.

— Eltűnések. Kremzsis János, 51 éves kőfaragósegéd szombatn reggel azzal távozott lakásáról, hogy nyakdaganatával orvoshoz megy és azóta nem tért haza. — Tauber Adám 40 éves vendéglős 19-én távozott Dráva-utca 12. szám alatti lakásáról és azóta nyoma veszt. A rendőrség mindkét eltűntet keresi.

Ön jól tudja,

hogy csak az olcsó, ami valóban jó... Talán a kávépótlék ez alól kivételt képezne? Ó de-hogy! Sőt a régóta bevált „Franck” a „kávédaráló”-val szolgáltatja erre a legvilágosabb példát. A lehető leggazdaságosabb — mert a lehető legkiadósabb

Kényszerkölcsonkötvényeket VESZ Jakobovits Gyula és Társa V, Bálvány-utca 11. szám, félemelet

Trianontól a kurzus Világosáig

Jegyzetek Pethő Sándor új történelmi művéről

(A Reggel tudósítójától.) Csonkamagyarország közléte körülbelül ugyanazt a sivár képet mutatja, mint Nagymagyarországi Tisza Kálmán, Bánffy Dezső vagy Lukács László hatalma teljében. *Manapság is jobb hallgatni, mint beszélni.* Jobb renegátnak lenni, mint elvek mártírjának. Meglátani a közállapotok veszélyeit: hiba. Gondolkozni a veszélyek elhárítása fölött: nevetséges. Hirdetni a gyógyulás eszközeit: bűn. Az országnak nincs véleménye, a közhangulat sorvad, a politika iránti érdeklődés teljes apátiába süllyed, a szellem világra sötétség borul, a fölcseperedő nemzedék *bornirt közhelyek nyálkáját szopogatva sem a multat, még a közelmúltat sem ismeri*, azok példája lelkesítő, akik idejében odaszegődtek a hatalomhoz, hogy a terített asztalnak legalább a hulladékain osztozzanak. A depraváció korában, amikor úgy tud vannak feszítve az erkölcsi hurok, hogy minden pillanatban félhetünk az elpattanástól, *bizalmatlansággal kezdünk lapozni Pethő Sándor 272 oldalas történelmi művében. (Világostól Trianonig. 1925. Enciklopédia Rt. kiadása.)* Történelmi munka, az irodalom és tudomány hétköznapijaiban, pirosbetűs pünkösdi ünnepe, ha az író tehetsége, buzgalma, tudása jellemerővel, elfogulatlansággal, romlatlan idealizmussal párosul. *„Béklyóba vert lelkiismerettel pünkösdi napját megünnepelni nem lehet, mert pünkösdi a szabad szó ünnepe!”*

Pethő Sándor, e terjedelmes, becsvagyó és céltudatos tanulmány szerzője, a magyar legitimisták publicistája, élesesű, alaposan képzett újságíró, az újabb történetirő nemzedék legelegánsabb egyénisége. Eddig megjelent munkái (Sorsok, Politikai arcképek, A szabadságharc eszméi, Andrassy és ellenfelei), továbbá határozott és állhatatos publicisztikai iránya azt a reformkonzervatív politikát reprezentálják, amelynek uralkodó planétája, Chateaubriandja gróf Andrassy Gyula. Ebben a könyvben, a napisajtó számára, tudományos értékén túl, izgatóbb problémák rejtőznek. Pethő, amint említettük, a kurzus-legitimista irányzat legcsillogóbb pengéje, akinek szomorú napjaink történetével záruló művében állást kell foglalnia nemcsak holtakkal, de elevenekkel szemben is. Mennyiben és meddig őrzi meg a historikus elfogulatlanságát, amikor saját korának freskóit festi, a ma színeivel, a ma alakjaival, a friss sebek vérével és véres genynyével? Aki szenvedélyes habsburgista a főnemesség cimereivel pajzsán, a kurzus irtózatának szenttelen szemlélője a fórumon, vajjon mily eredményekre jut a történelmi buvárkodások laboratóriumában? Hogyan vonja le tudományos vizsgálatainak eredményét, hogyan számol be, helyesebben, hogyan számol le a kurzussal, ha ugyan leszámol?... Az érdekes könyvből, első cikkünkben, egy sorozat idézettel szolgálunk, amelyekhez fűzzön az olvasó kommentárt, izlése, meggyőződése, világnézete szerint.

Mária Terézia: *„A Habsburgok a magyarság életnedveiből merítették az erőt európai állásuk föntartására.”* Majd I. Ferenc uralkodásáról, a napoleoni háborúról: *„Néhány elismerő bók a magyar vitéség s a nemzet alkotmánya iránt a lojalitást oly feszültségi fokra emeli, amely aztán bőségszaruból ontja a háború folytatásához szükséges eszközöket... „Windischgraetzről, aki 1849 január 6-án bevonul Pestre: „Az egész nemzetközi reakció úgy ünnepelte a császári alteregót, mint a monarchikus rend Bayard-lovagját a radikális forradalom internacionáléja ellen.”* Világos után: *„A rendőri uralom, abszolutizmus, stb., másrészt olyan*

ellenérzést, olyan erkölcsi elszigetelődést okozott Ausztria iránt Európaszerte, amely nem utolsó sorban álló tényezője volt utóbb az osztrák hatalom politikai izolálódásának is.”

A Bach-korszak mágnásairól: *„Következett az olmtüzi oktroj, amely a 48-as törvényeket épp úgy eltörölte, mint a 47-es alkotmányt és ők, lelkiismeretük némi zsidongása után, tovább szolgáltak.”* Végül: *„A magyar urakról — tisztelet a kivételnek — közéskorban forgó hagyomány, hogy belső zavarok idején nem annyira sebeiket, mint a zsebeiket szolgálják...”*

A Lueger-rajongó Wolffok emlékkönyvébe: *„A Lueger-féle keresztény-szocialisták a cseh-német udvari arisztokráciával szövetségbe, nyíltan hadat üzentek a kiegyezésnek, fölcaptak a magyarországi nemzetiségek prókátorainak...”* Ferencz József-ről: *„Ferencz József nem szívesen tűrt meg maga mellett olyan férfiakat, akiknek erkölcsi függetlensége vagy személyes tehetsége zavarba hozhatták az ő közepszerűséghez szokott mentalitását.”* Andrassy Gyula grófról: *„Jobb szerette a „forradalmat” a parlamentben látni, mint az utcán. A nyugati demokráciák példájából megtanulta, mekkora politikai iskolázottságon és átadomuláson mennek keresztül a nyers szocialista tömegek, ha a történelmi és nemzeti pártok társaságában, a parlamenti ellenőrzés és kritika akusztikájában politizálnak.”* A Lukács-Tisza-rezsimről: *„Mint ha az egész társadalom született jobbgyává süllyedt volna a kormányhatalomnak.”* Justh Gyuláról: *„Kein Genie, doch ein Character!”* 1918 október 17: *„A háborúvesztés nyílt beismerésének és éppen Tisza ajkáról, borzalmas hatása volt a mögöttes országokra épp úgy, mint a frontokra.”*

Az őszirózsás forradalomról: *„... Magyarország valamennyi hatósága és testülete, köztük kimondottan olyan elemek is, akik nemrég még az ellenforradalom táborában konspiráltak Károlyiék ellen, csatlakoztak hozzá. Mintha egyszerre mindenki fölfedezte volna magában a progresszív gondolatot, az ősi forradalmi hajlandóságot, a szocialisták ideológiájának megértőjét.”*

Károlyi Mihály: *„Vajjon hazaáruló volt-e a szónak abban a kriminalisztikai fogalmában, ahogy a nacionalista magyar közvélemény többsége még ma is hajlandó az ő szerepét megítélni és cselekedeteinek lelki indokait ebben az egyszerű képletben összefoglalni? Károlyi Mihályra kétségkívül nem süthető a hazaárulás bélyege e vádnak klasszikus értelmezésében, a szónak abban a jelentésében, ahogy a história egy Ephialtesnek, egy Coriolanusnak, egy Bourbon connetable-nak hazájával szemben elkövetett bűnét kárhooztatja. Az októberi forradalom vezérének cselekedetei nem foglaltak a köztudat e fogalmi definíciója alá. Anyagi érdek mozgító erejét kétségkívül nem lehet fölfedezni ama pályafutás legörbülésének motívumai között, amelyben Károlyi szerepe átíveli azt az időszakot, amely 1914-ben kezdődött és 1919 március 21-én végződött. Az ő bűne az, hogy hazájának és nemzetének legválságosabb időszakában igényelte és veredte ki magának a vezérséget, olyan történelmi föladatot, amelyre szellemi és erkölcsi.*

gyarlóságai egyenesen diszkvalifikáltak. Károlyi Mihály az élet fájától sokkal több gyümölcsöt követelt, mint amennyire jussa volt. Egyszerre fölkapaszkodott a forradalom fekete lovára, amelybe kézzel-lábbal kellett kapaszkodnia, ha nem akart róla nyomomban lepottyanni. Meg kellett elégednie, ha lova valahová elviszi. Hová? Arra neki a legkisebb befolyása sem volt.”

Atsiklás a kurzus vérengzésein: *„Az ellenforradalmi megtorlás a Dunántulnak románmentes vidékein és a Duna-Tisza közén akármilyen mély emberi ösztönökből és szenvedélyekből fakadt is, sok helyen túlépte az indokolhatóság mértékét, felelőtlen és rejtélyes egyéni megtorlások formájában jelentkezve csaknem mindenütt. A felelőtlen clemek garázdálkodásai csaknem mindenütt megelőzték az illetékes hatóságok felelősségrevonó és fenytő jogát. Ez volt a legfőbb oka a fehér terrortól szállongó híreknek és vádaknak, amelyeket a menekült kommunisták propagandája, a liberális-radikális sajtó és a szocialista emigránsok tulzott méretekre fújtak föl és nagymértékben elősegítettek Magyarország és a kurzus erkölcsi elszigetelődését.”*

Apponyi levelének hatása: *„Apponyi ugyanis szövegátette az ugynevezett egyéni akciót, a jogrend és a közbiztonság általános sérelmeit, a ki nem derített és meg nem torolt merényletet, amelynek Somogyi Béla, a Népszava szerkesztője és Bacso Béla, a Népszava munkatársa estek áldozatul. A levél fölolvása, a hozzáfűzött kormányelnöki kommentárok következtében már a bemutatkozás alapján csaknem a fejébe került az új miniszterelnököknek: csekély híja volt, hogy a keresztény párt bizalmatlanságot nem szavazott neki. Nem sokat használt a kormány tekintélyének az sem, hogy Héjjas Iván főhadnagy, a Duna-Tisza-közi atrocitások értelmi szerzőjének föllépését, nyílt levél a nemzetgyűlés ellen és a kormány megfenyegetését megtorlatlanul hagyta.”* A kurzus törvényalkotásáról: *„A numerus clausus kétségkívül megsértette az egyetemi és főiskolai tanszabadságnak törvénybe iktatott elvét és eredménye alig állott arányban annak az általános fölgerjedésnek méreteleivel, amely még a régi, ugynevezett konzervatív zsidóságot is a keresztény kurzus ellen lázította.”*

A történelmi magyar állam bukásának főtenyezője a nemzetiségi kérdés és a veszített háború volt. Azok a szociális mulasztások és politikai bűnök, amelyeket a régi Magyarország testét elégtelenítették, csak sieltették azt az erjedési folyamatot, amelynek kovása az idejűlt mult és erónket meghaladó nemzetiségi politika volt. A kurzus születésének szépséghibáiról: *„A román offenzíva sikerei nélkül a magyarországi tanácsköztársaság még egy ideig tovább tengette volna nyomorult életét... Semmi okunk sincs letagadni azt, hogy a magyar társadalom ezekben a zord napokban nem állott önmaga iránt való kötelességteljesítésnek színvonalán... Ez a tény a proletárdiktatura nyomán oly elemi erővel föltört keresztény risorgimento eltörülhetetlen defektusa.”* Majd: *„A polgári társadalom restaurációjának lehetetlen a történelem ítélőszéke előtt magát azzal igazolni, hogy egy színvonalra süllyesztte magát a forradalom izsapos okoskodásával.”*

A zsidókérdésről: *„... amikor a ghettocsoselek lázadásáért egyetemlegesen kérdőre vonta és bevádolta a magyarországi zsidóságot is, nemcsak erkölcsi szempontból esett a könynyelmű általánosítás hibájába. Politikailag is elűzött magától vagy semlegességre kényszerített olyan társadalmi- és kulturereket, amelyek joggal tekintették magukat ártatlanoknak az igaz vértől s akik csak annyira voltak bűnösök, amennyi reájuk esett a magyar polgári társadalom szörnyű gyávaságából és könynyelműségéből, amely szinte tiltakozás nélkül vetette magát alá az egymást kergető változó-soknak. Hogy reális eredménnyel kecsgetne a zsidókérdésnek az a megoldása, amellyel a keresztény kurzus eleinte annyi naivitással próbálkozott, azt bátrak vagyunk kétségbevonni!”*

„ZEPHIR”

Kérjen ársípott
Telefon: 47-47

Nagy árengedmény
szepember 15-ig

fatűzelésű folytonógó, légítűzeses kályha

10 fut egy szobát **24**
kg lával órán át

HÉBER SÁNDOR kályha- és tüzholygyáros
Vilmos-császár-ut 39. sz.

**BUNDÁT
TÉLIKABÁTOT
RAGLÁNT**

MOST vásároljon
MOST olcsóbb
MOST nagy a választék
MOST válogathat
MOST pénzt takarít meg

BUNDA már 2.500.000
koronától

SCHNUR HENRIK
férfiruha áruháza

Budapest VII. Rákóczi-ut 15. szám
Telefon: József 120-86. Külön mértékosztály

?? VESZ-PRÉMET ??

Női szörmebundát, szörme-gyermekkabátot
készen és megrendelésre
legolcsóbban beszerezhet

PALUGYAI
szücs-nél

Nagymező-utca 42. szám
Fiókküzet: Vilmos császár-ut 5. sz.

KÖZGAZDASÁG

Krausz Simon az értékpapírdeflációról

(A Reggel tudósítójától.) Az Egisz Rt. minapi közgyűlésén, Krausz Simon közgazdasági koncepciója,

az értékpapírdefláció

gyakorlatilag is megvalósult. A deflációs kérdésben, amely a külföldi sajtót is erősen foglalkoztatja, érdekesnek és tanulságosnak tartottuk a Krausz Simon véleményét kikérni. Krausz Simon, aki az elmúlt héten érkezett haza üdüléséből, a következő nyilatkozatot tette A Reggel munkatársa előtt:

— Pontosan egy évvel ezelőtt, amikor a Krausz és Bettelheim-cég egyedüli tulajdonosnomban ment át, állítottam föl programomat. Elsősorban Teleszky Jánossal közöltem, akinek véleménye döntő fontosságú volt előttem, majd az Angol Magyar Bank végrehajtóbizottságával, Godfray Isaacs-szal, Lukács Lászlóval, Orlóczy Ivánnal, továbbá a miniszterelnök úrral és Bud Jánossal. Tudtam, hogy

mindig akadnak rágalmozók, akik a legszembetűnőbb intenciókban is csak a maguk piszkos fölfogása szerint tudnak eligazodni

és a nagy kérdéseket is ekként beállítani. Én a programomat tehát lefektettem annak minden vonatkozásával együtt, s ami a magam személynél és ügyél, valamint üzletbarátain dolgát illeti, attól egy pillanattal sem tértem el. Alapfölgómsom az volt, hogy a tőzsdén nem lehet úgy segíteni, hogy egymást biztatjuk vételekre, sem pedig úgy nem lehet, hogy egy játékos réteg vásárol, amelyik azután másnap, vagy később haszonnal el akarja adni papírjait ugyanannak a körnek. A külföldet akkor nem szerettem látni, mint vevőt, mert, ha a mi gazdasági életünk föllendül és az értékek kissé jogaikhoz jutnak — és erre minden ok és előfeltétel megvan —, úgy irtózatoss az az ár, amelyet a külföldnek vállalkozási hajlandóságáért fizetünk, ha értékeinket negyed-, ötöd- és hatodáron dobjuk oda, mint amennyi a bennük rejlő javak és termékek szerint az értékükért járna. Ez túlságos reparációs összeg volna, amelyet az ország igazán nem bír el. A vevőréteget tehát ott kerestem, ahol a kiegyenlítő és megfirténhetik a javaknak értékelése és a részvényértékelés között. E tekintetben

kényszerítve vagyok eltérni minden sablontól.

Mert úgy, ahogyan statáriumot lehet hirdetni, ha elharapózik a büntények veszedelme, ahogy a tüznél is a legjobban veszélyeztetett pontokat védi ki elsősorban a védelem, úgy azt állítom, hogy semmiféle réteget akkora veszedelem nem fenyegetett és semmiféle osztályt annyi károsodás igazságtalanul és hibáján kívül (talán éppen a rentier-ke kivéve) nem sújtott, mint az értékpapírtulajdonosokat. És tagadom, hogy akkor, amikor a házaknak az értéke a békebeli érték 20—30%-ára süllyedt, hogy ugyanezek a házak részvények formájában értékük 4—5%-áért vesztegethetők el. Hogy, amikor a föld holdjának ára megfelel a békeértéknek, lehetetlen, hogy részvénytársasági formában ugyanaz a hold föld negyedáron kapható legyen. Ha a kérdéssel tüzetesen foglalkoztak volna és fogunk még foglalkozni, úgy a megoldásnak számos válfajára találunk. Természetesen kell hozzá az az akarat, hogy a részvényesek érdekében is cselekedjünk, hogy az igazgatói tanácsok fontossága háttérbe szoruljon és éppen így a háttérbe szoruljon az a tulbecsült érdek is, hogy a vállalatok, amennyiben fölösleges pénzeik vannak, ezeket, mint betéteket olcsó kamatláb mellett adják a patronizáló intézetnek, vagy cégeknek. Megjegyzem, hogy ez utóbbi természetes joga az intézeteknek, száz vonatkozásban meg is szolgálnak érte.

— Én csak arról beszélek, hogy mindig ott kell segíteni, ahol a veszély a legnagyobb és abban az irányban kell működni, hogy a nagy sérelmeket és jogtalanságokat kiküszöböljük, még átmeneti és látszólagos áldozatok árán is. Nem végleges áldozatok ezek abban a pillanat-

ban, amikor az illető pénzintézetek, amelyek egyes vállalatokat patronizálnak, tényleg nagyrésztvényesek is, mert hiszen azt, amit elszájlantanak a betétek élvezeténél, busásan megszerzik a vagyon növekedése révén. Mint nem-részvényesek pedig nem uralkodhatnak a részvényesek fölött. Az Egisz tegnapielőtti közgyűlése kimondta 150.000 darab részvény megvásárlását 70.000 koronával, amit a Krausz és Bettelheim-cég ajánlott föl. Ezek megsemmisítésével megindul az a folyamat, amely a tőzsdén jegyzett részvények kvantumát csökkenti.

Még tíz eset — és a börzén új világot látunk!

S azok is, akik csak a pillanatnyi hasznukat, megszokott előnyeiket látják, rájönnek majd, hogy még a maguk érdekük is jobban érvényesül a fejlődés, virágzás, föllendülés, s vállalkozási kedv merészsége és megkönnyebbült közhangulat közepette.

× Megtámadták az Általános Óvadékbank és a Gazdabank fuzióját. A Kossuth Lajos-utcai „Magyar Világ” kávéház helyiségét másfél éve bankká alakították át. A bankot Gazdabank néven akarták megnyitni, de a belső berendezés anyagi tökéletességét föl, hogy a Gazdabank válságba került és hogy mégis életre kelthessék, a Gazdabank fuzionált az Általános Óvadékbank és Hitelintézettel. A fuzióról szóló közgyűlés jegyzőkönyvét betérjesztették a cég-bírósághoz és ott a részvényesek meglepetve konstataáltak, hogy a jegyzőkönyvben olyan adatok fordulnak elő, amelyek szerintük nem felelnek meg a valóságnak. Beszerezték a fuzióról szóló iratok másolatait és ezeknek az okmányoknak alapján dr. Réti Illés Elemér a cég-bírósághoz fordult, hogy a megnevezett tanúk vallomása alapján és a hamis okiratok miatt semmisítse meg a fuzió közgyűlést és annak összes határozatait. Réti dr. beadott keresetét alapján dr. Timon bíró a mai napra tárgyalást tűzött ki ebben az ügyben.

× A francia-magyar és az olasz-magyar gazdasági szerződést októberben ratifikálja a nemzetgyűlés. Gazdasági körökben egyre nagyobb erővel merül föl az a kívánság, hogy a kormány gondoskodjék a kereskedelmi szerződések megkötéséről, illetőleg a megszakított tárgyalások mielőbbi folytatásáról. A Reggel munkatársának értesülése szerint az őszi hónapok előtt már aligha kerülhet sor az osztrák-magyar tárgyalások fonalának fölvetelére, de máris bizonyosra vehető, hogy a provizóriumos tárgyalások sikertelensége semmi esetre sem fogja az őszi tárgyalásokat hátrányosan befolyásolni. A nemzetgyűlés eddig a spanyolországgal, Görögországgal és Lengyelországgal megkötött szerződések ratifikálta, októberben pedig az olasz-magyar és a francia-magyar szerződés kerül a parlament elé. A kormány-parti képviselők egy része azt a kívánságát fejezte ki a kormány illetékes tagjai előtt, hogy az osztrák-magyar tárgyalásokkal párhuzamosan tegyenek lépéseket a német-magyar szerződés megkötésére is, ami annál könnyebben lehetséges, mivel külföldi részről semmiestre sem történhetik hivatkozás Magyarország szorult helyzetére, vagyis arra, hogy minden áron gondoskodni kell „óriási termésköltségeink” elhelyezéséről. Óriási termésköltségek annál kevésbé lehet beszélni, mert hiszen a gazdasági közönség már eddig is 70 milliárdnyi velőmaghitelt vett igénybe, ami önmagában is elég bizonyíték a termés közepes-szerűsége mellett.

× Tizenkét millió dollár kölcsönt kap Csehszlovákia. Bécsből telefonozták A Reggel-nek: Newyorki jelentések szerint bankkörökben úgy hírlék, hogy Csehszlovákia 12.000.000 dollár hitelt kap, noha a washingtoni kormány kijelentette, hogy a newyorki pénzpiac nem ad mindaddig hitelt, amíg az idegen államok eddigi kölcsöneit nem rendezték.

Fokozatosan indulnak meg e héten

az állami közmunkák

Még e héten megvásárolják az állami lakásépítés céljait szolgáló hat új teket is

(A Reggel tudósítójától.) A kormány tagjai az ország közgazdasági helyzetének jelentékeny javulását várják a beruházási program végrehajtásától és így a program megvalósítására irányuló konkrét intézkedések fokozott érdeklődésre tarthatnak számot a gazdasági élet minden vonalán. A Reggel munkatársának beavatott helyről szerzett értesülése szerint

a népjóléti, a kereskedelmi és földmívelési miniszter már gondoskodtak is arról, hogy a tárcájuk keretében tartozó állami közmunkák még e hét elején kiirassanak, sőt több helyütt már a munkálatok is megindultak.

A kormány úgy határozott, hogy a beruházási programot tárcánként és fokozatosan hajtja végre, a közmunkákra előirányzott 70.000.000 aranykorona tehát fokozatosan áramlik majd bele a közgazdasági élet vérkeringésébe. Már a jövő hónap végén megkezdődnek, illetően folytatódnak az állami lakásépítkezések is, tekintettel arra, hogy

az építkezés céljaira szolgáló hat új teket megvásárlásáról még e héten gondoskodás történik

és két-három hétnél nem fog több időt igénybevenni a szervezési megbízások kiadása sem.

Látogassa meg a

IX. BÉCSI NEMZETKÖZI VÁSÁRT

(őszi vásár)

1925 szeptember 6—12
(műszaki vásár egy nappal tovább)

7000 kiállító 16 államból ajánlja legérdekesebb újdonságait versenymentes áron!
125.000 látogató az összes európai és tengerentúli államokból!

Legnagyobb választék bécsi különlegességekben!

Jelentős menetdíjkezdvezmény a magyar és osztrák vasutakon, valamint a Dunán

Határátlépés egy utlevélvizumbélyeg váltása ellenében 1.50 osztr. schillingért (0.25 dollár)

Fölvilágosítások, vásári kimutatások és utlevélvizumbélyegek kaphatók:

WIENER MESSE A.-G., WIEN VII.

valamint a tiszteletbeli képviselőkénél Budapesten:

Ausztriai követség, V. Akadémia-utca 17
Ausztriai főkonzulátus, V. Akadémia-utca 17
Schenker & Co., V. Nádor-utca 16
László Gy. A. V. Vilmos császár-ut 12
M. A. V. Hivatalos Menetjegyiroda, V. Vigadó
Angol-Magyar Bank RT főköja, I. Gellért-tér 14
Angol-Magyar Bank RT főköja, VII. Erzsébet-körút 9

Klubhelyiség

céljaira a Terézvárosnak Vilma királynő-ut, Sziv-utca, Podmaniczky-utca, Aréna-ut által határolt részében

nagyobb lakást vagy nagyobb helyiséget keresünk!

Ajánlatokat „Klub” jellegre A Reggel kiadóhivatalába kérjük

Fölruházzuk Önt és családját,

ha kedvező részletfizetési feltételek mellett az általunk saját műhelyeinkben, tiszta gyapjuszövetekből készült és kitűnő szabásu

férfi, fiu és leányka

ruhászükségletét az országiszerte ismert és újból megnyit

WOLF ruhaáruház

IV. körület, Gerőczy-utca 1. szám (a régi városháza mellett)

Külön mértékszerinti szabóság!

Tartós vászonból, bőrszíjjal

ISKOLATÁSKA

29 ezer kor.

Különféle iskolatáskából óriási választék.
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ RT.
II. emelet

Modi dr. vasárnapi előadásán zsufolásig megtöltötte a publikum az Akadémia disztermét

A Duna is egy hun vezérről kapta nevét — mondja dr. Modi, a Budapestre zárandokolt perzsa tudós

(A Reggel tudósítójától.) A rózsák és a türkizkék kupolák országából érkezett hozzánk dr. Modi, perzsa professzor és tudós filológus — Budapest a Turáni Társaság vendége —, aki vasárnap délelőtt érdekes előadást tartott a hun-magyar rokonságról. A Magyar Tudományos Akadémia disztermében, az ünnepi ülésen, amelyen dr. József Ferenc főherceg, a Turáni Társaság védnöke elnökölt, a déli órák forrósága ellenére is többszáz főnyi közönség hallgatta az előadást. De valóban érdekes is ez a 72 éves öreg ur, aki egyenesen azért jött el Magyarországra, hogy megismerje a magyar népet, amely évtizedes tanulmányai szerint — egyetlen örököse Attila népének. Az öreg perzsa tudós külseje is festői és exotikus. Alacsony, vékony termete a keleti fajták askéta-típusaira emlékeztet. Tetőtől talpig hófehérbe öltözött, fehér a burnusza, fehér a muszlinsikból szorosra fogott turbánja, ezüstösen fehér a körszakállja és patriárka-bajusza is. *Nincs rajta más szín, mint egy érdemrend vérpíros szalagja a szíve fölött.*

Ez az előkelő és rokonszenves öreg ur szívére tett kézzel, muzulmán meghajlással köszöni meg, hogy ily sokan érdeklődnek előadása iránt. *Ladies and gentlemen — szólítja meg angolul az egybegyűlt közönséget. Egész előadása folyamatosan, választékosan angol.* (Józan Miklós unitárius püspöki helynök fordítja le szakaszonként dr. Modi előadását.)

— *Gyermekkorom óta tanulmányozom a 2000 év előtti eseményeket — kezdi a perzsa tudós. — Különösen négyféle nép története érdekelt: a perzsáké, hunoké, kínaiaké és a rómaiaké. Irántuk való érdeklődésem nemcsak az íráskorok szenteltem életemet, hanem időnként fölkerekedtem valóságos nagy vándorutakra, hogy a régi kultúrák örököseit és anyagi maradványait saját szememmel lássam. Így jártam nagy utakat a La Manche-csatornától a Csendes Óceánig. Egy alkalommal Kínába csak azért utaztam, hogy a híres, közmondásos kínai fal maradványait lássam. Ez a fal 1500 angol mérföld hosszú volt, több-százezer ember építette sok-sok éven át; olyan széles, hogy tetején egy autó kényelmesen végigszághalhat. Amikor ezt a falat láttam,*

csodálattal gondoltam a hunokra, akik kétezer évvel ezelőtt oly félelmesek voltak, hogy a kínaiak ezt a gigászi bástyát az ő támadásaik ellen emelték.

A hunokról pedig 60 esztendő tanulmányai alapján *föltétlenül azt tartja dr. Modi, hogy a mai magyar nép ősei voltak. Hunor és Magor mondájáról ugyan csak Magyarországon hallott, azonban nyelvészeti tanulmányai sok érdekes adat nyomára vezették. Így például szerinte*

a Duna folyam onnan kapta nevét, hogy az Európába vonuló hunoknak a népvándorlás idején volt egy Danub nevű vezérük.

A magor szó viszont perzsa eredetű. Az első szótag, a mag, főpapot jelent és azonos szó a mágussal. Gor pedig óperzsa nyelven azt jelenti, hogy barát; tehát a magor szó tulajdonképp így értendő: a főpap barátja.

Ügyvédi vizsgára

jogi szigorlatokra, alapvizsgákra, államszámvitelre, kétfős könyvelésre, közgazdasági egyetemi vizsgákra alkalmassá tesz. Jegyzetbérlet. Beiratás előtt tanácsadás. Prospektus.

Szontagh-szeminárium, Budapest IV, Váci-u. 51

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3-5 millióért

Uriszoba klubgarnitúrával együtt 13,5 millió K-ért

BRILLIANSOKAT gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz. Székely Emil Király 51 utca 51 Tel.: J. 105-35 (Teréz-templ. szemb.)

Krúdy Gyuláné gyermekotthona

elvéllal az 1925-26. tanévre elemista és alsó középosztályú növendékeket. Nyelv- és zenetanítás. Elsőrangú ellátás. Orvosi felügyelet. Szép idő esetén a tanítás a kertben történik. Hídkurák külön elvállaltatnak. Felvétel naponta. — Cím: Gyermek Boldog Otthona, Hűvösvölgy II, Páfrány-ut 7. sz. — Telefon: Zuglói 61

Gyönyörű antik butorok sürgősen eladó: délelőtt 10-1-ig Király-utca 82. V. emelet 1. szám alatt

Sok mindenről beszélt még fáradhatatlanul az agg tudós, apró töredékeket abból, amit egy életen keresztül tanult. De különösen mély hatást keltettek szavai, amelyeket Kőrösi-Csoma Sándornak, a nagy magyar Ázsia-kutató emlékének szentelt. Elmondta, hogy

Davosban, az élőhalottak ezreit, magyar jazz-band bucsuztatja

Érdekes levél a „Zauberberg-ről“, ahol gyűlölik az egészséget és imádják az egészséget

Davos, augusztus 21.

(A Reggel tudósítójától.) Délben elindulunk Pestről és másnap délben Buchsban vagyunk, Svájc határán. A legelső, amit boldogan köszöntök, a kis pénzegység, a régi fillér és korona, azaz centimes és frank-rendszer; nem kell szorozni és nullákkal dobálódzni, de a kis pénzzel sem jó, mert minden egyes centimes komoly érték. Eggenberger, az öreg hordár üdvözlő, mint régi ismerőst és a pályaudvar portása, aki ma ugyan jó helyét, de valaha magyar volt. Sok átutazó vette igénybe ezen az alapon a háború alatt és után, nagyon népszerű volt a bucsi állomás portása az átutazó magyarok között, de erősen rászűrt erre a népszerűsége, úgy hogy később takarékosági szempontból tagadta származását, bár szívében ma is magyar. Svájci vonat. Ne nevéssen ki senki és ne tartson frivolnak, de én

a civilizált világot köszöntöm a III. osztály toalett-fülkéjében,

ahol az utast tiszta mosdó, szappan, törülköző és a higiénia minden más követelménye várja. Az emberek csöndesek, udvariasak. Kívánatra minden vadidegen „schwizer“ elmagyarázza a környék szépségét. A kalauz magától ad fölvilágosítást még annak is, aki nem kér. Mint hat év előtt, amikor először jártam erre, amikor

itt volt a magyar emigráció főfészke.

Amikor még egyformán volt emigráns boldog emlékü királyunk, Albrecht főherceg, Andrássy Gyula gróf, Windischgrätz Lajos herceg, Charmant Oszkár, a felejthetetlen emlékü européer; Vázsonyi Vilmos, Miklós Ödön, Garami Ernő, Ignóty, stb., stb. Az Engadin felé visz az utam. Szeptentinen szaladunk 1000 méter magasság fölé alagutakon át, vízesések mellett. Itt van St. Moritz, a sportolók központja, az előkelők üdülője, Tarasp, a svájci Karlsbad, amely a cseh fürdők hatása mellett, egyúttal klimatikus gyógyhely is, 1200 méter magasságban, pompás illatu erdők közepette; Arosa, a betegek gyógytelepe, két gyöngyszemű tavával, ahol uszóversenyek szórakoztatják az erkélyen nyugvó tüdőbetegeket és esónakok, szandolinko a városligeti tavat jutatták eszünkbe, mert Eötvös József verse mindig és mindenütt kísért egy szegény vándorló magyart.

A vendégek névsorában mindenütt találkozzunk magyarokkal.

St. Moritzban van a legtöbb ismerős név. Dél-amerikai birtokosok, newyorki bankárok, spanyol és görög politikusok mellett áll Czernin Ottokár neve és ott találkozunk Varsányi Irénnel és férjével is, aki mellett a magyar színházi világot Hosszú Rósi képviseli Davosban, ahová beteg férjét kísérte el. Davos. Más világ, egy külön ország. Betegek, gyógyulni vágyók, az életért vergődők városa. Csupa erkély, nyugágy és pihenő, köhögő ember. Jól mondja Thomas Mann: „Der Zauberberg.“ Itt az élet szerelmesei harcolnak! Zseb-köpcésével, féltüdővel, cavernával, pneumoval vegetálnak, de küzdenek.

Élő halottként fekszik, itt néhány ezer ember,

szájukba dugják a hőmérőt, izgatottan nézik a láztáblát, gyűlölik az egészséget és imádják az egészséget. Egy külön nemzetközi társadalmi osztály: a davosiak. Kaszt. Aki nem közbüki való, aki „Tiefland“, azelőtt zárkózottak, nem is érthetik meg egymást. Hisz azok azért dolgoznak, hogy éljenek, ők meg azért próbálnak még élni, hogy egyszer majd ismét dolgozhassanak. Magasztos érzés az, Davosban egészségesnek lenni. Járnai, amikor mindenki fekszik és cigarettáznai, amikor más a lázat méri. De tévedés volna azt hinni, hogy itt csak betegek vannak. Davos nemcsak üdülőhely, de egy kis város is és sporthely, ahol világbajnoki címért mérkőznek a korcsolya-, ski-,

a tibeti fensikon fölkéreste Kőrösi-Csoma Sándor egyszerű sirját.

Kőrösi-Csoma Sándor emlékét egyébként is megbecsülik a perzsák. A parszi egyetem előcsarnokában, ahol a világ legnagyobb tudósainak és kutatóinak szobrát állították, ott áll a magyar Kőrösi-Csoma Sándor márvány mellszobra is.

A budapesti közönség megilletődéssel hallgatta mindvégig dr. Modi előadását s fölbuzdulása nemcsak a legendás, hősi kornak szóla, a hun ősök földérett fénykorának, hanem a perzsa tudós egyéniségének is.

skijörög- és bob-bajnokok. Tiszták az utai, mint egy szanatórium folyosója. Itt nem lehet megbetegedni, csak meggyógyulni, vagy ha már későn jött a „Zauberberg“ segítsége, meghalni. Egy kis fiú mondotta nekem, akinek a fél tüdeje hiányzott és néhány bordáját kioperálták már, összesen nem volt több 13 évesnél: két eset van, vagy:

Ziegehelle — gyógyulás! vagy Davos — Krematórium!

Sok, nagyon sok a szegény beteg. Följönnek néhány hétre, néhány hónapra, de elfelejtik, hogy a legrövidebb kúra is egy évig tart, ha egész enyhe az eset. A pénzük elfogy és nem tudják, mihez kezdenek. Van sok, aki itt telepedett le és svájci lett, davosi. A kereskedők legtöbbször mint beteg jött föl gyógyulást keresni és egzisztenciát talált. Itt kitűnően érzi magát, ha leszáll az Alföldre, fuldokolni kezd, nincs lélegzete, csak itt tud élni. Ma persze csodaszámba megy, ha itt külföldi el tud helyezkedni, pénzt tud keresni.

Sok a szegény magyar!

Amíg bírják, segítik őket a többiek, de meddig? Valamennyien csak a kis megspórolt tőkájükből élnek, hisz jövedelme nincs egyiknek sem. Mindegyiknek van tehát egy gyertyája, először lángol, akkor előkelő szanatóriumban él vagy a luxushotelekben: Angletterre — itt volt a télen gróf Esterházy Mária és Bárczy István is —, Kurhaus, Belvedere, azután álmosan világit (ilyenkor sor kerül az olesó, 8-9 frankos penziókra), végül alig pislákol (hónapos szobát bérel, ebédre kis, szerény vendéglőben vált bérletet, vacsorát, reggelit maga kotyvaszt magának). Persze, az angoloknak, németeknek, a tönkretett németeknek épp úgy, mint a gazdag hollandusoknak, sőt még az oroszoknak is, saját szanatóriumuk van. De mit csináljon a szegény magyar? Vagy itt próbál kinlődni, vegetálni, vagy hazamegy meghalni. Pedig

szeretik a magyarokat.

A Sport Hotelben magyar zenekar játszik. Dr. Kardoss Ferenc a jazz-band karmestere. A napokban új színt kapott Davos. Sok új arcot látni, akik egészségtől ragyognak, jókedélyűek. Az élő halottak irigykedve nézik őket. A betegek állandó kongresszusa mellett, most

az orvosok tartanak itt kongresszust.

Kiváló, nagy nevek viselői minden országból. Klimatológiai kongresszus van Davosban. Sok magyar orvos is eljött. Csak a nevesebbeket említem: báró Korányi Sándor és Grósz Emil tanárok, Gara Meránból, Suhr a Tatrából, az állandóan Davosban élő Kollarits Jenő egyetemi tanár és még vagy tízen. Híresebbnél híresebb előadók váltják föl egymást a szónoki emelvényen Davosról beszélnek. A magyarok közül Korányi professzor tartott előadást, mély, komoly, szép előadás volt — minden szakember szerint. Az előadók között a leg-érdekeesebb:

dr. Hellpach, Bäden államelnöke,

nemrég a német köztársaság elnökjelöltje, a demokraták vezére, elragadó, kitűnő szónok. Hellpach beszél, de nem a politikus, hanem az orvos. Nem hévvel, de szívvel, bölcsen, tudományosan. — Davosban nincs politika és mégis a Hellpach politikája ur itt: a demokrácia. dr. Vázsonyi János

Gloria Swanson
Viola Dana
Kuszár Puff
Adolphe Menjou
D. R. Griffith

együttes föllépte az

Omnia és Corsó

augusztus 27-iki évadnyitó premierjén

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

mit szól ahhoz a vasárnapi szenzációhoz, hogy Gáspár Fülöp a Belvárosi Színház financierje?

— Helyeslőleg bólingatok! Gáspár Fülöp fess ember, gazdag ember, jókedélyű ember, híres üzletember, e' kell a Magyaroknak, illetve a Belvárosinak...

— Eszem a pszichológiáját! Maga már készpénznek veszi a hírt, sőt talán előleget is vett rá?

— Miért ne?

— Mert vasárnap délben beszéltem Gáspár Fülöppel. A szenzációra csak ennyit mondott: „Szeretem a művészetet és a művészeket. De nem tartozom azon suszterek közé, akik elhagyják a lábszijukat. A hír kacsa.” Ezután nem érdemes szót vesztegetni a pletykára. Arról beszéljünk inkább, hogyan fogadják Faludi Jenő visszatérését színházi körökben? Édes Bendeguzom, a kegyed értéktelen véleménye?

— Egy régi operettből felelek: „Csak ámulok, csak bámulok, de szólani nem tudok!”

— Az igazat megvallva, nem is vártam mást. Szives engedelmével majd újra én mondom el, amit a színházi publicisták — egy-két tisztességgel — ámulatukban és bámulatukban elfelejtettek megírni. Mélyen meghat Faludi Jenő emberi tragikumája, de boszorkányosan gyors visszatérését egészségtelenné, erkölcs-telenné és a Magyar Színház szempontjából is veszedelmesnek tartom. Faludi az egész Uniót egyik napról a másikra olyan slamasztikában hagyta, amelyből világbotrány lett, a színészek az öklüket rázták irodájára felé, száz meg száz család maradt bizonytalanságban, koldusszegényen az ő színházigazgatói működése miatt. Ha nagyon enyhe akarok lenni kizárólag közérdektől vezérelt ítéletemben, azt kell mondanom, hogy Faludi elmulasztotta a kötelező kereskedői gondosság legelemibb szabályait, amikor e gigantikus vállalkozás élén állott. Va banquet játszott és elvesztette még az anonceait is. Nézze, még Napoleon is türelmesebb volt Elba-szigetén, pedig...

— Ha Neumann direktornak, aki ma végérvényesen alaknyaritja a nevét a szerződés alá, megfelel, a lelke rajta Kit vett volna?

— Ismeri a svájci kártyát?

— Hogyne, végzett alsós és dardlista vagyok! — Akkor ne vegye zokon, ha röviden Stüzi vadásznak nevezem. A színházüzletnek az sebe Budapestben, hogy a színház elvesztette a hitelét a publikum előtt. Faludi, aki tagadhatatlanul nagy munkaerő, aligha állítja vissza a Magyar Színház erkölcsi hitelét.

— Hát ki?

— Egész sor nagyszerű ember, aki többek között képvisel. Beöthy László, Heltai Jenő, Márkus László, Vajda László — hol van még ilyen választék a világon? És végül, nehéz helyzete lesz a Neumann-Faludi-rezsimnek a művészekkel is, akik előtt bizony egyik direktor sem képviselheti a csalhatatlan, hozzáférhetetlen tekintélyt azok után, ami az Unió körül és a színészegyesületben lezajlott...

— Befejleszték már mindenhol a szerződötéseket?

— Schol. Hevesi Sándoron és Sebestyén Gézáon kívül egyik sem tudja hányadán áll. Ami beteg dolog a színházakra, de csúnyán megalázó a művészekre. Se a Vig, se a Magyar, se Bárdos el nem készült a társulatával. A Fővárosi Operettszínház Lábass Jucit szerződtette az „Orlow“-ra és az éjjekete Julia aszszonynak „Marica-sikeri“ jósolnak ebben a parádés szerepében is. A partnere Nádor Jenő

Biller Irén

nyolchetes külföldi tartózkodása alatt teljesen megváltozott

Fiunak érzi magát, nem tartja magát szépnek, csak — erényesnek és sajnálja, de senki sem lett még érte öngyilkos

(A Reggel munkatársától.) Az „Eton“-frizuráról a pesti publikum mégis csak úgy szerzett tudomást, hogy az egyik újság megírta és képpel illusztrálta, hogy Biller Irén a Lidón nullás géppel lenyírta a haját, csak a feje bubján hagyott meg néhány szálat magának. Olyan kopasz és kerek lett a feje, mint a kugligolyó. Ezek után esőpet sem csodálkoztam, amikor egy hölgyismerősöm, aki egyelőre még mindig a régimódi „bubi-kopfot“ viseli, izgatottan kérdezte egy másiktól, hogy mikor nyíratkozik le „Eton“-re. Mire a másik hölgy azt felelte az elsőnek, hogy megvárja előbb a Billert, meg akarja nézni, hogy áll neki. Ime, Biller karriert csinált; három éven belül másodsorú csinál frizuradivatot Pesten, ennek fele se tréfa. Megkértem tehát, hogy látogassa meg A Reggelt, amely szívesen tart fönn baráti összeköttetést minden rendű és rangú hírességgel. Biller meg is jelent a kitűzött időben, talpig feketében, mint egy kis fekete egér, egyáltalán nincs elhízva, sőt föltűnően sovány, kérdésekre kijelentette, hogy a fénykép volt rossz, ő a Lidón öt kilót fogyott. Szép, hosszú szempillái vannak Billernek, kis orra és kis szája, nagy, fehér, csillogó fogai, a bőre barna, mint a réz, csak a száján van némi ruzs, a dekolléteje pedig szeplős, mint egy tavaszi pulykatojás.

Fölszólitottam, hogy vegye le a kalapját. Kivánságomnak habozás nélkül eleget tett, amire a várt Eton-frizura hegyett, fejéről

a legtökéletesebb, leghosszabb és már majdnem konyha csavarható, egyszerű, régi-dívatu bubifrizura fűrtjei omlottak alá.

— Mi ez? Kérdeztem elhűlve a vakmerőségen.
— Frizura, volt a szepegő válasz.
— De milyen frizura?
— Bubi.
— És hol az „Eton“?
— Megnőtt.

Láttam, hogy Biller tudva valóilant állt. Ez a haj nem nőhetett meg így néhány hét alatt. Ez a haj olyan komolyan hosszú, hullámos és egyenletes volt, hogy hosszú hónapok óta nem is láthatott még oiót sem, nemhogy nullásgépet. Nagynehezen bevallotta, hogy nem is volt levágva, a fényképen csak hátra-simította, amugy vízesen á lá Eton, de igéri, hogy a premiére komolyan levágatja. Tővig. Addig legyen türellemmel. Egy föltétellel mondtam. Ha 25 kérdésemre itt a publikum előtt a legőszintebben megfelel. Miután régóta ismer, előbb alkudozni próbált, de aztán megadta magát sorsának és beleegyezett. A kérdések és feleletek itt következnek:

— Mennyi pénzét költött külföldön?
— Cirka százmilliót.
— Tetszett odakint a férfiaknak?
— Csak a külföldieknek.
— Nagyon?
— Nagyon.
— Próbálta kurizálni magának?
— Nem, mert halgatékurán voltam.
— ?
— Na igen, a hangom miatt.
— Ja ugy. No de csak flörtölt valakivel?
— Nem tudok. Csak azt hiszik rólam.
— Szóval, senki sem lett öngyilkos magáért?
— Sajnos...
— Miért: sajnós?

lesz. Szeptember 5-én az első premier a Vigben és megindul az új szezon, amelyre aztán ember legyen a talpán, aki horoszkópot állít.

— Schogy soh'se volt... De nem vitatkozom, mert ma olyan éles, mint a beretva. Irgalom és pletyka!

— Azt tudja, ugy-e bár, hogy az idén megismétlik a „Színészvacsorát“ a Margitszigeten, amelynek tavaly főitézője, szakácsnője, markotányosnője Fedák Sári volt. A Színészszövetség most mindent latbavetett, hogy... nos, mit köntörfalazzak: Fedák első nyilvános föllépése Budapestben — a szombati színészvacsorán lesz... Ugyis haza kell jönni neki, mert e forró augusztus utolsó napján zártkörű matinén szerepel, a Markó-utcai törvényszéken, a Válopörös hölgy címszerepében... Mit adnék, ha Polónyi Dezső doktor helyén ülnének...

— Jó lett volna eldicsekedni vele.
— Beteg nem volt?
— De igen. Fájt a mandulám.
— És most hogy érzi magát?
— Fiunak.
— Tessék?
— Igen. Fiunak. Fiunak. Párisban most ez a divat. Végre én is divatba gurulok.
— Egyébként is fiunak érzi magát?
— Tyűh, dehogy is.
— Szóval nőnek...?
— De mennyire. Mindig azt mondták, hogy a megtettesült nőiesség vagyok.
— És szépnek tartja magát?
— Dehogy, sőt.
— Mi az, hogy sőt?
— Mert nem vagyok szép. Csak aranyos.
— Szóval azt hiszi, hogy tetszik valakinek?
— Azt nem tudom.
— Hát nem szokta tükörben nézni magát?
— De, sokat. Hibákat fedezek föl magamon...
— Igazán? Milyeneket?
— Hogyne, majd részletezem őket, hogy a publikum is rájöjjön.
— Szóval egy hibás nő...
— De csak külsőleg!
— És belsőleg?
— Csupa erény!
— Akkor hát mégis csak tetszik valakinek...
— Föltétlenül.
— Na, kinek?
— Csak nem fogom itt fölsorolni őket, hogy majd egy beképzelt lónak tartsanak...
— Színészet?
— Elérkeztem Mekkába: Prózát fogok játszani a Vigszínházban.
— Szóval sztárnak érzi magát?
— Azért nem egészen.
— Nagy gázsija van?
— Nekem kevés, a direktorok azt mondják, sok.
— Mivel szándékszik az idén megfőzni a pesti publikumot?
— A tehetségemmel.
— No, de valamilyen speciális dologra nem gondol?
— De igen. Az „Eton“...
Miután elérkezünk oda, ahonnan kiindultunk, az interjút befejeztünk nyilvánítottam. Biller illedelmesen föllállt, pukkerlizett s a szemekinek nem akart hinni, hogy én csókoltam neki kezét. Meghatva suttogta, hogy ez az óra élete legszebb emlékei közé tartozand. Láttam, amint a folyosón kiöltötte a nyelvét és grimaszát vágott felém. (e. z.)

* A Városi Színház elővételi pénztáránál belgazolódott a helyárok leszállításának helyessége. Szinte mozi-helyárral — 6000-tól 58.000-ig — tartja megnyitólendását e hó 29-én, szombaton a Városi Színház. A megnyitót estén Sebestyén Géza föllépésével Csapoghy rég nem látott népszínművét, a „Sárga eszikő“-t játsszák a színház legkitűnőbb eről. Vasárnap este lesz a „Sárga eszikő“ második előadása, míg vasárnap délután mérsékelt helyárral Zeller híres operettje, a „Madarász“ kerül fölújításra.

* Kiss Ferenc bucsufülpépésének híre elővételen kelnek el „A nóta vége“ jegyei. A Nemzeti Színház kapunyitása vonja el a Budai Színház kitűnő vendégművészt s így „A nóta vége“ nagyszerű együttese Kiss Ferenc és Honthy Hannával az élen teljességében csak vasárnapig lesz dísz a példátlan sikerű operettnak.

* A Fővárosi Operettszínház kapunyitása. A Fővárosi Operettszínházban e hó 29-én, szombaton kezdik az előadásokat. A Vigszínház egész személyzetének vendég-szereplésével a „Nyári kabaré“-t játsszák, amely új, nagyszerű számokkal bővült.

Szőnyegegk!

	Korona
Velour plüss ebédliőszőnyeg	1.500.000
Selyemfényű szelontakaró	1.100.000
Szép gyapjú ágyelő	135.000
Szörme ágyelő	350.000
Gyönyörű valódi perzsa összekötő	1.800.000
Remek valódi perzsa szelontakaró	7.500.000
Valódi perzsa ebédliő nagy szőnyeg	12.500.000

Futószőnyegegk, függönyök, ágygarnitúrák igen olcsón árusítatnak. Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek, nem tetszőt kicserélek. Kedvező fizetési feltételek készpénzárak mellett

SCHILLINGER BÉLA

Budapest VI, Teréz-körút 15. Alapítva 1907

TERÉZKÖRUTI SZINPAD

Jegyrendelés 65-54

A nagyszerű megnyitóműsor:

Nagy Endre konferánszai és tréfái
Karinthy Frigyes tréfája: A kalap
Nagy Endre—Lányi Viktor: A császár vacsorája operett

Salamon Béla föllépésével:

Liptai Imre bohózata: A főnök ur neje

Szenes Béla kitűnő vigjátéka: A hittantanár

LESZÁLLITOTT HELYÁRAK

Kezdete 1/2 órákor

MOZI

„A farkasok csodája“ a mozi csodája

A mozi technika meglepő fejlődése mindig újabb és újabb eredményeket termel. Mindent a mozi és a film szolgálatába állították már a rendezők és ember és állat, de az összes elemek is szolgálják a mai emberiség legkomolyabb, legkulturáltabb szórakozását. Amit azonban a francia rendezők produkáltak „A farkasok csodája“ című történelmi remekműben, az valóban meglepő. Láttunk már állatok filmen működni, de állatokkal tömegjelennet ez alkalommal láthatunk elsőnek. A Corvin-színház jó eszközzel vezette be ideai szezonját, amelyben követni akarja mult elveit: újdonságot és válogatott újdonságokat akar hozni. „A farkasok csodája“, amikor egy farkas megvédi a menekülő Johannát, valóban a mozi csodája.

A Corvin-színház párisi mintára, élő jelene- teket illesztett be nagyon artistikusan a filmbe, úgy, hogy a közönség valósággal csodá- jára jár a Corvin megnyitó műsorának, ame- lyet a színház igazgatója a rendkívül nagy érdeklődésre való tekintettel, még a jövő héten is játszani fog.

Egy olvasónk írja nekünk:

— Régi tévhit az a társadalomban, hogy a betegséget szégyelni kell. Mostanában, hála Istennek, ez a téves gondolkodás lassanként helyet ad az értelmesebb fölfogásnak. A beteg- ségekről szabad nyíltan megemlékezni, mert javulás, gyógyulás csak nyílt vallomás után következhetik. Hosszu ideig volt nyílt titok,

hogy a kokain-epidémia, amely Amerikából in- dult el, már nálunk is szedi áldozatait. Ami- kor végre nyilvánosságra került, tudatára éb- redtem sokezed magammal én is annak, hogy végleg elpusztulok, ha a fehér méreg rabja ma- radok. Orvoshoz mentem, gyógyíttattam ma- gam, de miután nem tudtam szanatóriumba vonulni, minduntalan visszaestem és az orvos előírásait nem tartottam be teljes pontosság- gal. Most azonban vége a visszaesésnek. E hé- ten voltam a Kamarában. Megnéztem Wallace Reidnek, egyik kedvenc színészemnek emlé- kére írt és készített filmet, a „Kokain“-t. Lel- kem mélyéig megrázott a film meséje, a benne lejátszódó tragédia és kijelentem, hogyha va- laki kételkedett a mozi kulturértékében és hi- vatásában, e film után föl kell adnia álláspon- tját. A „Kokain“ ugyanakkor, amikor másfél- óra hosszat elszórakoztat és lebilincsel, ezerny- ezer embert fog az élet útjára visszatéríteni.

Ami még hiányzik a szezonból

Most kezdődik Pesten a szezon. Egymásután nyílnak meg a színházak kapui, a lapok szin- házi rovatai mind szélesebb tért foglalnak el, a Váci-utcai korzón félbarnára és egész bar- nára lesült hölgyek és urak jelennek meg és a város a nyári napsütésben is visszanyeri for- galmas téli képét. Azonban még valami hiány- zik a szezon teljes képéből. Egy olyan intéz- mény, amelynek működése, munkája hozzátar- tozik Budapesthez, egy olyan szórakozóhely, amely nélkül nagyon sok budapesti ember téli estéit el sem tudja képzelni.

Ez a szórakozóhely a Mozgókép-Otthon, amely, értesülésünk szerint, 27-én, esütörtökön nyitja meg 16-ik szezonját. A Mozgókép-Otthon 16 év óta hű barátja Budapest kö- zönségének és ez a hűség nem egyoldalú, mert hiszen a

közönség sem hagyja el 16 év óta a Mozgókép-Otthont. Az idei szezonját ismét nívós és értékes filmekkel nyitja meg a Mozgókép-Otthon, amelynek kiváló igaz- gatója, a népszerű Décsi Gyula mindig tudja, mit kíván a közönség ízlése. A Mozgókép-Otthon első műsora két amerikai újdonságot hoz. Az egyik a cowboykirálynak, Tom Mixnek „Asszonyvár“ című vidám története, a másik pedig „A bűnösök kikötője“ című dráma, John Gilberttel a főszerepben. Hogy a műsor valóban a legkiválóbbak közé tartozik, bizonyítja az is, hogy

a Capitol is ugyanezt a műsört játssza.

A Capitol műsorairól pedig már idén elhangzott a leg- illetékesebb kritika, mert Augustus főhercegasszony, a budapesti mozik leghívebb látogatója, az idei szezon- ban már eddig két ízben szerencsésülte látogatásával a Capitolt.

Filmmuzeumot állítanak föl Hollywoodban

Érdekes és újszerű tervről számolnak be az amerikai filmszaklapok. A hollywoodi gyárak egyik csoportja elhatározta egy nagyszabású filmmuzeum megeremtését. A filmmuzeum célja az lenne, hogy azokat a filmeket, amelyek bármely szempontból áttörők, vagy amelyek témájuknál, kiállításuknál, elkészítésüknél fogva, a filmművészet klasszikusai közé szá- míthatók, szakavatott kezekre bízva, megörí- zék. A film lehetőleg légmentesen elzárva, 25 évig tud élni anélkül, hogy ruganyosságá- ból, vagy egyéb szempontból vesztené valamit. Huszonöt év után a negatívról új kópiát lehet csinálni és így örökké meg lehet őrizni a filmet.

A muzeum megalapításának hírért az egész amerikai kinematográfia a legnagyobb örömmel és érdeklődéssel fogadta, mert hiszen ma az a helyzet, hogy bármennyire maradandót alkot a filmművészet, miután az eredeti filmet csak üzleti szempontból kezelik, a klasszikus alkotások is végeredményében a multéi lesznek.

A muzeumalapító bizottság maga fogja kijelölni a muzeumba kerülő filmek és eddig a nálunk is bemutat- tára került filmek közül csak egynek az eredetijét kérte el muzeális célokra. Ez a film a „Tizparancsolt“ című hatalmas filmeposz, amely a mult év végén nyolc hétig

PÉNTEKEN 28-án

25%

engedményt adunk

FENYVES DEZSŐ R. T.

az összes szövet-, selyem-, vá- szon- és mosó-maradékokból, továbbá nyakkendők, zseb- kendők és konyharuhákból. Ezen kedvezmény csakis a hirdetett napon érvényes

Mosóosztály:

Grenadin minden színben	8.500
Mosódelén	12.800
Zefirek, minden színben	12.800
Azsur függönyetamin	14.800
Francia cérnamarocain, legújabb minták	18.000
Divateponzs 100 cm széles	29.000
Fekete kloth, selyemfényű	36.000
Puplinkülönlegesség minden színben	49.000

Gyapjuszövetosztály:

Divatkockás alj- és ruhakelme	33.000
Gabarden ruhakelme	35.000
Kosztümkelme, angol zsíner 130 cm széles	55.000
Seviot, jó minőség, minden színben, duplaszéles	63.000
Tiszta gyapju eolinkelme	85.000
Tiszta gyapju krém köpenyekelme 140 cm. széles	199.800
Kitűnő használati öltönykelme	85.000
Eredeti angol divatöltönykelme	178.000
Felöltő- és raglánkelmeújdonság	148.000
Kabát-velour, minden színben	196.000
Kombinált öltönykellékesomag (tartalmaz egy öltönyhöz szükséges bélésmanyagokat)	160.000
Szövött ágygarnitúra (2 ágy, 1 asztaltaltrító)	656.800

Vászonosztály:

Különleges Fenyves mosott sifón	14.800
Bőrerős angin	16.500
Kitűnő alsónadrággöpper	25.000
Batisztsifón, 85 cm széles	21.800
Batisztsifón, 130 cm széles	38.850
Pamut lepedővászon, 150 cm széles	45.000
Pamut paplanlepedővászon 180cm széles	50.000
Kitűnő törülközők	18.500
Pohártörölő	14.000
Damaszt kávékészlet, 6 szto- mélyes	140.000

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Leánykaing 4-16 évig	22.000-42.000
Leánykamellényke 4-16 évig	26.000
Leánykanadrág 4-16 évig	39.000-50.000
Leánykahálóing 4-16 évig	52.000-81.000
Leányka szoknyakombiné 4-16 évig	42.000-71.000
Leányka nadrággöppiné 4-16 évig	52.000-70.000
Fiuing, gallérral vagy anélkül 4-16 évig	64.000-86.000
Fiunadrág 4-16 évig	32.000-43.000
Fiuhálóing 4-16 évig	72.000-93.000
Intézeti paplan	199.000

Intézeti ágyneműkben és Haneitakarókban nagy választék

Konfekcióosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női angol homespun kabát legújabb fazon	580.000
Velour-télikabát, legszebb kivitelben	730.000
Divatmintás marocain ruhák legújabb fazon	99.000
Divatesikós aljak	88.000
Cérnagrenadinruhák legszebb kivitelben	70.000
Trikózsemper, műselyemből minden színben	115.000
Fehér grenadinbluz	89.000
Trikóruha műselyemből minden színben	250.000

Selyemosztály:

Trikóselyem műselyemből duplaszéles	49.000
Nyersselyem minden színben, 85 cm széles	59.000
Crépe de Chine, divatszineken	85.000
Japone-selyem minden színben, 85 cm széles	78.590
Schantung ruhaselyem minden színben 85 cm széles	95.000

Női fehérneműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női nappali ing, azsurral, himezve	29.000
Női hálóing, azsurral	72.100
Női nadrág, azsurral, himezve	29.000
Sifón szoknyakombiné, himzéssel	69.000
Sifón nadrággöppiné, azsur és himzéssel	66.600
Zsemper fűzővédő	52.000
Pamutvászon párnahuzat	70.000
Pamutvászon paplanhuzat	170.000
Fehérneműhimzés	4.000

Férfifehérneműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Fehér azsurozott sifónzsebkeendő	10.000
Galléros színes munkaing	59.000
Színes nappali ing, 2 külön gallérral	69.000
Rayemellü ing, fehér	92.500
Kitűnő hosszú hálóing	95.000
Hosszu alsónadrág, köpperből	64.750
Rövid alsónadrág, kitűnő minőség	29.500
Pyjama-öltönyök nagy választékban	214.600

Kötött- és szövöttáruosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női harisnyák, minden színben	28.000
Fátyolvékonyaságú női harisnyák	33.000
Férfizoknik, tartós minőség	7.000
Divatmintás és himzett férfizokni	15.000
Gyermektrikók, flór 2-6 évig	32.000
Gyermek-apacstriko, minden színben	25.000
Férfitrikó, minden színben, kitűnő minőség	30.000
Gyermekzokni, mintás, több színben	10.000
Különleges mintájú női mellények	148.000
Színes női gyapjukabát	290.000

2, 2 1/2, 3 és 4 méteres szövc selyem- és mosó- **maradékok** példátlan olcsón **Ingyen** adunk minden vevőknek egy Fenyves-sorsjegyet. Nyeremé- nyek 15.000.000 kor. értékben **Mintákat** kívánságra készséggel küldünk

került bemutatásra a budapesti közönség előtt. A „Tiz-parancsolat” klasszicitása ily módon már az amerikai szakemberek elismerését is elnyerte és így a budapesti közönség mult évi kedvező véleménye valóban beigazolást nyert.

Paula Menichelli Franciaországba szerződött

A nemzetközi kinematográfiának nagy szenzációja van. Paula Menichelli, az olasz filmgyártás egyik büszkesége, Franciaországba szerződött. Az olasz filmgyártás az utóbbi esztendőben teljesen hanyatló irányt mutatott. *Francesca Bertini* és *Lydia Borelli* teljesen visszavonultak a munkától, *Helena Makowska*, *Marcella Albani* és a többi olasz színésznők mind külföldre gravitáltak, egyedül *Menichelli* maradt még Torinóban. Most azonban végre Menichelli is belátta, hogy olasz földön már nem terem filmprimadonna számára babér és ő is elhagyta szülőföldjét. Párisba szerződött és Párisban valósággal újászületett.

Mielőtt azonban Menichelli átköltözött volna Párisba, mintha az olasz kinematográfia hattyúdája volna, „A kurtizán házassága” címmel, Artur Wopineronak, a híres angol drámaírónak egyik legszebb alkotását filmosította meg. Menichelli egy nagyvilági hölgyet játszik ebben a filmben, amelyet esütőrlökön mutat be a Tó-mozi a budapesti közönségnek, hogy szép emlékek bacsuzzák el az egykor oly híres olasz filmgyártástól.

Salzburg a nemzetközi színházművészet központja

Reinhardt Miksa, a világhírű színpadi rendező, amint ismeretes, idén már másodizben rendez Salzburgban nyáron klasszikus előadá-

sokat. Az előadásokat az egész külföld olyan szeretettel és olyan érdeklődéssel fogadta, hogy Reinhardt nagy terv fogalmazott meg az agyában. Elhatározta, hogy minden esztendőben a nemzetközi színházművészet központjává fogja tenni téhány hétre Salzburgot, mert egy-egy nagy klasszikus alkotást nemzetközi szereposztásban fog az itteni ünnepi játékokban bemutatni.

Az idei Festszínház színházja a misztérium egyik szereplője volt. Reinhardt hosszú ideig keresett a Szépség megszemélyesítőjének megfelelő szereplőt, amíg végre Lil Dagoverben, a német színpadi és filmprimadonnában találta meg az alkalmas színésznőt. Lil Dagover szépsége párosult drámai erejével és művészetével és a nemzetközi világ kritikusi most nagyon sokat irtak Lil Dagoverről. A budapesti közönségnek e héten a Kert-moziban van alkalma látni Lil Dagover, aki „A bűn piacán” című film főszerepét játssza és e szerepében is tanúságot tesz arról, hogy ugy tudása, mint művésze és szépsége megérdemli azt a nemzetközi sikert, amit aratott.

Ha majd egyszer mindenki visszajön...

Emlékszünk-e még vajjon Medgyaszay Vilmának, a kiváló magyar énekesnőnek erre a dalára. Milyen lelkesedve énekeltük a nagy háboru első évében a dal refrénjét, hogy aztán mind halkabb és halkabb legyen a büszke reménye. Nem jött mindenki vissza és ma már meg volnánk elégedve, ha a mindenki helyett „egy” jönne vissza, a régi jó idő.

Nos, ezen a héten volt alkalma a régi jó békekévek után vágyódóknak egy kevés időre visszaálmódnok a multat.

„Jönnék a huszárok!” címmel a Royal-Apolló vásznán egy film jelent meg, amely a régi jó békebeli napoknak egy bájos, kedves és vidám epizódját, a jacevi huszárok regényét elevenítette meg. Georg Jacoby, a film rendezője, ugylátszik, azt a célt tűzte maga elé, hogy a békegarnizonok levegőjét

árasssa maga körül és Paul Heidemann, Georg Alexander, Elga Brink, Max Hansen, Hans Mirendorff, valamint a film többi szereplői is szolgálatába állottak ennek a kedves célnak. A „Jönnék a huszárok!” visszahozták másfél órára a publikum szeméi elé a békét, a boldog nyugalmat és a régi garnizonok életét, a közönség pedig könnyes szemmel örvendett a kedves és vidám fordulatoknak. A Royal-Apolló műsorának másik filmje, a „Nézzük meg a Niagara-t, édes!” című Paramount-vígjáték szintén visszahozott valakit, aki tőlünk elment, Várkonyi Mihályt, aki a magyar filmgyártás kilátástalansága elől menekült Amerikába, ahol többek között e film főszerepét is eljátszotta a maga nemes nyugalma művészetével.

Helyes-e a star-rendszer vagy sem?

Még emlékezetes a közönség előtt az, hogy az elmúlt szezon folyamán éles sajtóvita folyt különösen nálunk, arról, hogy helyes-e a sztár-rendszer vagy sem. Szabad-e egyes színészeket sztároknak kinevezni, csak az ő testükre szabott darabokat vásárolni és őket az átiagot messze fölülmuló gázsival honorálni?

A sajtó orgánumai jobbra-balra nyilatkoztak, a szakemberek véleményét mondták, a közönség pedig megnézte a jó darabokat és a kedves színészeit és nem nézte meg a rossz darabokat a rossz színészekkel, anélkül, hogy állást foglalt volna.

Ugyane kérdés fölmerült az amerikai kinematográfiában is. Helyes-e stárokat forszírozni, a közönséget stárok szeretetére nevelni vagy sem. A vita nem dőlt el sem jobbra, sem balra, a közönség azonban ugyanazt az álláspontot foglalta el a moziban, mint a színházban.

Akiket szeret, azokat megnézi, akiket nem szeret, azokkal nem törődik. És ezt nem is lehet rossz néven venni a közönségtől. Ha lát egy színlapot, amelyen

Gloria Swanson, Viola Dana, Huszár Puff, Adolfe Menjou, Raymond Griffith

neve villog, akkor azt a műsort meg fogja nézni, akár van stárrendszer, akár nincs. És ezt a színlapot fogja látni a publikum az Omnia és Corso évadnyitó premierjének a műsorán, augusztus 27-én. Mert a közönségnek nem a rendszer fontos, hanem a stár maga.

Előbb vagy utóbb, de mindenkinek meg kell szereznie Wells Nagy Világtörténetét

mert a XX. század minden emberének minden nap, minden órában szüksége van azokra az alapvető ismeretekre, amelyeket a legutolsó tudományos eredmények figyelembevételével először foglal tiszta, világos, tömör, művészi rendbe ez a példátlan sikerű és jelentőségű mű

**II. kiadás. ★ Az első kiadás 5700 példánya előjegyzésben elfogyott
Megjelenik ez év december közepén**

Kivonat a tartalommutatóból (a főbb fejezetek címei):

<p>I. KÖNYV
A világ keletkezése</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A föld a térben és időben. 2. A Kőzetek Naplója. 3. A természetes kiválogatódás és a fajok változása. 4. Élet és éghajlat. 5. A hullők kora. 6. Az emlősök kora. <p>II. KÖNYV
Az ember származása</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Ósemberek és emberek. 8. A neandervölgyi ember (idősebb paleolitikor). 9. A jég-korszak utáni fiatalabb paleolitikorbeli emberek, az első igazi emberek. 10. A neolitikorbeli ember Európában. 11. Ósi gondolkodás. 12. Az emberfajták. 13. Az emberi nyelvek. <p>III. KÖNYV
A világtörténet hajnala</p> <ol style="list-style-type: none"> 14. Az első civilizációk. 15. Tengerjáró és kereskedő népek. 16. Az irás. 17. Istenek és csillagok, papok és királyok. 18. Jobbágyok, rabszolgák, társadalmi osztályok és szabad emberek. | <p>IV. KÖNYV
Judea, Görögország és India</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. A héber szentkönyvek és a próféták. 20. Az árja-nyelvű népek a történelem előtti időkben. 21. A görögök és a perzsák. 22. A görög gondolkodás és hatása az emberi társadalomra. 23. Nagy Sándor pályája. 24. A tudomány és a vallás Alexandriában. 25. A buddhizmus eredete és elterjedése. <p>V. KÖNYV
A római birodalom hatalomrajutása és bukása</p> <ol style="list-style-type: none"> 26. A két nyugati köztársaság. 27. Tiberius Gracchus-tól a római istencsászárig. 28. A római császárok a tenger és az óvilág nagy sikerei között. <p>VI. KÖNYV
A kereszténység és az iszlám</p> <ol style="list-style-type: none"> 29. A kereszténység keletkezése, elterjedése és megoszlása. | <ol style="list-style-type: none"> 30. Hét évszázad Ázsiában (Kr. e. 50-tól Kr. u. 650-ig). 31. Mohamed és az iszlám. 32. A kereszténység és a kereszties hadjáratok. <p>VII. KÖNYV
A szárazföldök mongol birodalmi és a tengeri utak új birodalmi</p> <ol style="list-style-type: none"> 33. Dzsingisz kán és utódainak nagy birodalma (közlekedés a szárazföldön). 34. A nyugati műveltség ujjászületése (közlekedés a tengeren). <p>VIII. KÖNYV
A nagyhatalmak kora</p> <ol style="list-style-type: none"> 35. Uralkodók, parlamentek, nagyhatalmak. 36. Az új francia és amerikai demokratikus köztársaságok. 37. Napoleon Bonaparte pályafutása. 38. A XIX. század gyakorlati és eszmei vívmányai. 39. A modern imperializmus katasztrófája (a világháború). 40. Erőfeszítések a világ ujjáépítésére. 41. Az emberiség jövője. |
|--|---|---|

**Előfizetés most még havi 110.000 koronás részlettörlesztésre
665.000 korona kedvezményes árért bármely könyv-
boltiár helyett **441.000 K** kereskedésben vagy a kiadónál**

GENIUS R.-T., BUDAPEST VII, ILKA-UTCA 31. SZ.

VASÁRNAPI SPORT

„A világ legjobb vízipólójátékosai a magyarok“

Válogatott csapatunk revánsot vett a világbajnok franciáknál is erősebb belgákon

Magyarország—Belgium 7:2 (3:0)

A szegedi Wanie legyőzte Gáborffyt

(A Reggel munkatársától.) Kellems meglepéssel kezdődött a Magyar Úszó Szövetség vasárnapi viadala.

A szegedi Wanie Rezső, a kaposvári verseny hőse, Bárany rekordjához közel eső idővel verte Gáborffyt,

a leggyorsabb fővárosi uszót, aki kissé elkönnyelműsködte a versenyt.

A Császárfürdő férfiuszodáját színiültig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte a szimpatikus versenyzőt és ezután a szép siker után nagy izgalommal leste a harmadik belga-magyar válogatott mérkőzést, amelynek sport-szerű levezetésére, nagy anyagi áldozatok árán, sikerült megnyerni a világ legelső szaktekintélyét, az angol Hodgsont.

Pont 5 óra volt, amikor a hatalmas termetű belgák a közönség lelkes éljenzése és tapsai között megjelentek. A gyerekekemberekből álló válogatott legénységünket bizony féltették a gyöngébb szívűek, különösen a nők, de nem volt ok reá, mert

a legjobb magyar játékosok 7:2 (3:0) arányban hatalmas győzelmet arattak a kemény belgákon,

akik a világbajnok franciáknál határozottan jobbak.

A mérkőzés lefolyása:

Magyar támadással kezdődik a viadal és már az első percben Blütz biztos gólhelyzetben faultolja Vértessyt. Blütz kiállítja és a megítélt 4 méteres büntető dobásból Vértessy a vezető gólt dobja. Ez a jelenet egy perc múlva megismétlődik, úgy hogy 2:0-ra vezetnek a magyarok. A féldél vége felé pedig Homonnay irtózatot crejji lövéssel a kapust is besodorja a hálóba. Féldél: 3:0.

A második féldél első másodpercében Vértessy 4-re szaporítja a gólok számát. Majd Wenk és Vértessy újabb gólokkal 6:0-ra javítja az eredményt. A belgák erre irtózatot erejű finishbe kezdenek és sikerül is Vermettennek két gólt dobni (6:2). Az utolsó másodpercekben azonban Wenk még egy hetedik gólt is lő: 7:2.

Részletes eredmény:

I. 50 m. gyorsuszás, I. oszt. meghívási verseny: 1. Wanie Rezső (SzUE) 27.8 mp. 2. Gáborffy (NSC) 28.2 mp. 3. Magyar (MTK) 28.2 mp. — II. 100 m. hölgyuszás, I. oszt.: 1. Sipos Mancsi (NSC) 1 p. 30 mp. 2. Krasznér Vilma (MUE) 1 p. 30 mp. 3. Sági Ilus (Győr) Hungária) 1 p. 32 mp. — III. 50 m. nyílt gyermekmelluszás: 1.

Gábori József (OTE) 40 mp. 2. Weiter (EMSE) 3. Balázs (UTE). — IV. 100 m. hátuszás, II. oszt.: 1. Avar Mihály (MAFC) 1 p. 22 mp. 2. Wenzel (FTC) 1 p. 22.4 mp. 3. Virányi (MAFC) 1 p. 28.6 mp. — V. Bemutató műugrásban Nagy Károly (FTC) és Lenhardt Ernő (OTE) elsőrangban szerepeltek. — VI. 66²/3 m. nyílt ifjúsági uszás: 1. Vágó (Szeged) 42.6 mp. 2. Hindy (OTE) 43 mp. 3. Fehér (MAC) 47.2 mp. — VII. 100 m. melluszás, II. oszt.: 1. Steiner László (MTK) 1 p. 25.2 mp. 2. Tóth (MUE) 1 p. 26.6 mp. 3. Glüek (VAC) 1 p. 27.2 mp. — VIII. 3x100 m. hölgystafféta Budapest és Budapest-vidék kombináltjai között: 1. Budapest (Sipos, Krasznér V., Dénes) 4 p. 40.4 mp. 2. Budapest-vidék komb. 4 p. 49.2 mp. — IX. 66²/3 m. II. oszt. gyorsstafféta: 1. MTK (Magyar, Jung, Serény) 2 p. 04.2 mp. 2. III. ker. TVE a) csapata 2 p. 04.6 mp. 3. NSC a) csapata 2 p. 06.7 mp

Vízipóló-mérkőzések: Magyarország—Belgium 7:2 (3:0). Bíró: Hodgson Anglia.

Budapest B)—Vidéki válogatott 10:3 (4:1). Bíró: Hodgson. A rendkívül nagyjelentőségű magyar-belga viaskodásról munkatársunk az alábbi érdekes nyilatkozatot kapta:

Dr. Donáth Ló, a MÚSz ügyvezető alelnöke: — Hodgson, a világ legkiválóbb vízipóló szaktekintélye, nemcsak pártatlanul, hanem olyan szigorúsággal is vezette a mérkőzést, hogy szinte hipnotizálta az egész mezőnyt. Főkéntül jobbak voltak a mieink, mint a féltetes híri belgák, de a győzelem aránya nem fűdi teljesen az erőviszonyokat. Három góllal azonban föltétlenül erősebbek vagyunk.

Komjádny Béla, az uszókolláció vezetője: — A győzelem kivívásában a Fazekas—Homonnay II. bekkpárnak volt orozslárésze, amelynél jobb védelem nincs sehhol a világon.

Halmay Zoltán világbajnokunk: — Határozottan jobbak vagyunk mindenkinél. A belgák eleinte lámpalázak voltak Hodgson tulszigoru bíraskodása miatt és volt egy pillanat, amikor el akartak vonulni. Később ők is belemelegedtek és szépen finisheltek. Hodgson (Anglia), a vezető bíró:

— Nagyon meglepett a magyar csapat gyors és egészen újszerű játéka, amellyel a győzelmet jogosan vívta ki. A magyarok a világ legjobb vízipólójátékosai.

Gerhárd Lajos

Egy kis statisztika. A belga és a magyar válogatott vízipólócsapat eddig háromszor találkozott egymással. Az első alkalommal 1912-ben, a stockholmi olimpián az a belgák győztek 6:5 arányban. Másodsor Párisban, az elmúlt nyáron az olimpiai küzdelmek során ugyancsak a belgák diadalmaskodtak 7:2-tes gólaránnyal. Tegnapi pedig a magyarok győztek ugyancsak 7:2-re. — Az angol Hodgson lehozatala Budapestre 10 millió koronájába került az Uszókollációknak, az összegvétel pedig alig volt 50 millió.

Belga—magyar revánsmérkőzés lesz Brüsszelben jövő év július 20-án. Vasárnap este történt ez a megállapodás.

A vízipólókupát a III. kerületiek nyerték meg, mert a bajnok ferencvárosiak nem állanak ki a keddi döntő küzdelemre.

Bajnokcsapatunk legyőzte a legtipikusabb bécsi csapatot

MTK—Rapid 3:1 (3:1) — AZ UTE a Kupaeldöntő győztese

(A Reggel tudósítójától.) Kéthónapi kényszerpihenő után félhivatalosan vasárnap nyílt meg a futbaliszezón. Az MTK pazarul begyöpösített pályáján egyszerre három mérkőzés is eldöntésre került. A Vasas—NSC esélyértéki tréningmérkőzése után a Magyar Kupáért vívtak kemény harcot a zöld-fehér és lila-fehér dresszes játékosok és ebből a küzdelemből az UTE megérdemelten került ki győztesként. A végső döntőben tehát a védő MTK az újpestiekkel kerül szembe a győzelem nagy reményével, mert

bajnokcsapatunk kitűnő kondícióban, bámulatos „labdaéhség”-gel verte a bécsi Rapidot

és ezzel revánsot vett legutóbbi bécsi legyőzteséért.

MTK—Rapid 3:1 (3:1). Nemzetközi mérkőzés. — Hungária-ut. — 15.000 néző. — Bajnokcsapatunk a szezonnyitó mérkőzésben pompásan startolt.

Már az első négy percben két gól esett a bécsiek hálójába.

A vezető gólt Orth szökéséből, a kifutó kapus mellett, Opata vágta be (4. p.), a másodikat pedig Opata révén Orth lötte védhetetlenül (4. p.). Ennek a váratlan eredménynek a hatása alatt a kék-fehérek, régi szokásukhoz híven, „bronzeltek”, aminek következtében ellaposodott a játék. A 9. percben Molnár szép gólt lőtt, a bíró azonban tévesen magyarított nassiv off side miatt nem ítélte meg. Ezután nagy MTK-fölény következik, ennek ellenére a bécsiek, Kirbes révén 2:1-re javítanak. A féldél lefuvása előtt azonban Molnár Senkey beadásából a balsarokba újabb gólt lő: 3:1.

A mérkőzés második felében az MTK abszolút fölányba kerül és bár gólokkal jobb kvalitásos ellenfelével, újabb gól már nem esik, mert a lövések sorra célt téveszenek.

UTE—FTC 3:2 (1:1, 0:0). Kupaeldöntő mérkőzés. — Hungária-ut. — Bíró: Gerő Ferenc. A két egyenlőrejű ellenfél közül az újpestiek jobb halvesoruk révén kerültek ki győztesként az érdekes és élvezetes küzdelemből. Eredménytelen első féldél után a vezető gólt, a mérkőzés második felének elején Palessek rugta, amelyet hosszas küzdelem után egy Kelesényi által rugott szabadrúgásból Csontos fejessel kiegyenlített. A meghosszabbított játékidő első negyedórájában nagy UTE-fölény alakul ki és egy kórner után Török csodaszép góllal az újpestieknek szerzi meg a vezetést, három perc múlva pedig Priboj védhető lövéssel 3:1-re javítja az eredményt. A 12. percben az UTE kapusa, Zimmer, megserült, tehát

téhetetlenül hevert a följön, játékosársal természetesen segítségére siettek.

Gerő bíró azonban ezt nem vette észre, amire Kelemen az üresen álló kapuba lötte a labdát. Gerő gólt ítél. 3:2. Fordulás után a következő 15 perc változatos játékban, az újpestiek fölányával folyt le, több gól azonban nem esett.

Vasas—NSC 6:1 (2:1). Barátságos mérkőzés. A nagy mérkőzés előtt a Hungária-uti pályán a Vasasok és a nemzetiek tartottak tréningjellegű mérkőzést, amelynek második felében a Vasasok csupa fiatal játékoskal cserélték ki az „öregkeket”. Ekkor esett a gólok nagy része.

FTC—MTK országos bajnokl döntőre jegyek a „Stop”-nál: Nádor-utca 24. (Telefon: 57—62.)

Lovaregyleti versenyek

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Little pet (8:10r) Szabó L. II. 2. Tóalmás (2) Gutai. 3. Marika II. (6) Pászter. Fm.: Mahlbrough, Juel, Boeskey. 1h. 3h. Tot.: 10:18, 12, 14. II. futam: 1. Ravigote (4) Takács I. 2. Cserkésző (8) Opaciti. 3. Párkány (14) Horváth N. Fm.: Pánlikas, A tempo, Mausika, Edesbabám. 1h. 3/4h. Tot.: 10:55, 22, 42, 31. III. futam: 1. Andorás (2r) Schejbal. 2. Nurni (3) Gulyás B. 3. Pong (4) Gutai. Fm.: Gavial, Sant Gijovani, Evő. 1 1/2h, 1 1/2h. Tot.: 10:15, 13, 18. IV. futam: 1. Phryne (5) Stolz. 2. Katrinca (1 1/2) Schejbal. 3. Kikeriki (4) Gutai. Fm.: Utolsó, Borgia, Tokoro, Roysterer, Győztes, Felkelő, Planéta. 1/2h, 2 1/2h. Tot.: 10:50, 21, 16, 19. V. futam: 1. Borvirág (3) Gulyás B. 2. Krikri Pasha (p) Gutai. 3. Kapatos (4) Schejbal. Fm.: Andromeda, Jenkő, Impossible. Fejb. 1 1/4h. Tot.: 10:44, 20, 15. VI. futam: 1. Elopement (5) Gutai. 2. Delila (1 1/4) Gulyás B. 3. Patyolat (4) Schejbal. Fm.: Liborius, Cuncetator, Dsungel, Traviata II., Violetta.

Vasárnapi ügetőversenyek eredménye

I. futam: 1. Nosza. 2. Turán. 3. Lavinia. Tot.: 10:18. II. futam: Elmaradt. III. futam: 1. Emlek. 2. Czimbora. 3. Shimmy. Tot.: 10:22. IV. futam: 1. Kerülő. 2. Isti. 3. Hókik. Tot.: 10:19, 13, 22. V. futam: 1. Leleményes. 2. Jobban. 3. G. Jóska. Tot.: 10:13, 10, 12. VI. futam: 1. Ujonez. 2. Waisenkind. 3. Sokol. Tot.: 10:57, 128, 91, 183. VII. futam: 1. Also Reaper—Rodostó. 2. Patyolat—Visszhang. 3. Reserl—Werndorf. Tot.: 10:37.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII, Contl-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Fonyó Márton nagyértékű kettős győzelmet aratott a MAC „Hősök versenyén“

Püspöki Tibor kitűnő formában — Ambrózy dr. vereséget szenvedett

(A Reggel tudósítójától.) Nagy sikerrel zárult a MAC vasárnapi „Hősök versenye”, mert

Fonyó Márton és Püspöki Tibor, ez a két megbízható atléta, hatalmas eredményekkel kettős győzelmet arattak.

A viadal szenzációja volt még az, hogy a nagybecskereki dr. Ambrózy úgy a súly-, mint a diszkoszvetésben vereséget szenvedett.

Részletes eredmény:

I. 1000 m. síkfutás: 1. Fonyó Márton (MTK) 2 p. 34.8 mp. [Országos rekord: 2 p. 33.6 mp., Benedek (MAC)] 2. Rózsa (MTE) 2 p. 35.9 mp. 3. Bejczy (MAC) 2 p. 38.3 mp. — II. 400 m. síkfutás: 1. Gerő Mór (KAOE) 50.3 mp. — III. 110 m. gátfutás: 1. Püspöki Tibor (MAC) 15.8 mp. 2. Muskát (MTK) 16 mp. (Országos rekord beállítás) — IV. Távolugrás: 1. Püspöki Tibor (MAC) 715 cm. — V. Somfai (MAC) 709 cm. 3. Rác (OTE) 640 cm. — V. 1500 m. síkfutás: 1. Fonyó Márton (MTK) 4 p. 18.9 mp. 2. Belloni (MAC) 4 p. 20.1 mp. 3. Steiner p. (MTE) 4 p. 24.3 mp. — VI. 100 m. síkfutás: 1. Fluck István (BBTE) 10.9 mp. 2. Muskát (MTK) 11.5 mp. 3. Magyar (MTK) 11.5 mp. — VII. Gerelyvetés: 1. Szepes Béla (MAC) 56 m. 56 cm. 2. Gyurkó (FTC) 54 m. 83 cm. 3. T. Szabó (MAC) 50 m. 66 cm. — VIII. Rudugrás: 1. Karlovits János (MAC) 361 cm. 2. Brausz (FTC) 345 cm. 3. Andor (MAC)

331 cm. — IX. Magasugrás: 1. Gáspár Jenő (MAC) 186 cm. 2. Orbán (Szegedi AK) 180 cm. 3. Grosz (MTK) 160 cm. — X. Súlydobás: 1. Darányi László (MAC) 1343 cm. 2. dr. Ambrózy (Jugoszlávia) 1337 cm. 3. Bedő (BEAC) 1324 cm. — XI. Diszkoszvetés: 1. Egri Kálmán (MAC) 4155 cm. 2. dr. Ambrózy (Jug.) 3940 cm. 3. Somfai (MAC) 3840 cm. — XII. 3000 m. síkfutás: 1. Bokor (MTK) 9 p. 22.2 mp. 2. Somogyi (MTK) 9 p. 26.7 mp. 3. Kultsár (MAC). — XIII. 15x400 m. stafétafutás: 1. MAC 13 p. 44 mp. (55 mp.-es átlag.) 2. KAOE 13 p. 59 mp. 3. FTC 14 p. 08 mp.

Budapesten keresztüli uszást rendez hétfőn délután a MÚSz a rendőrség engedélyével. Start az újpesti öbölben, cél a Müegyetem előtt. A 9 kilométeres távolságon 66 férfi és 16 nő fog egymás ellen küzdeni. A kísérő hajó az Eötvös-terti állomásról délután 1/4 órakor indul.

Bánitzky két rekordot döntött az UTE jubilaris nemzetközi kerékpáros versenyén, amelynek főbb eredményei a következők:

25 km.-es motorvezetéses verseny: 1. Bánitzky 20 p. 45.6 mp. (Országos rekord!) 2. Martin (cesh). 3. Tóth István. 4. Pirity. — 30 km.-es motorvezetéses verseny: 1. Bánitzky 24 p. 23.4 mp. (Országos rekord!) 2. Martin (cesh). 3. Pirity. 4. Tóth I. — 1350 m.-es jubileumi főverseny: 1. Grimm 15 ponttal. 2. Dederich (Köln) 7 p. 3. Eigner 6 p.

100.000 korona heti részletfizetés
ellenében szállítunk gyermekkoszt, gyermekágyat matracnal, fehér zománczott gyermekládát. HERMANN GYULA Magyar Koszfőző Rt. Főüzlet: V. Lipót-körút 15. sz. alatt (Vigszínházzal szemben). Telefon 92-96. Fióküzlet: I. Horthy Miklós-ut 10-12. szám. Telefon: József 86-77.

PITROFF MIKLÓS

okl. gépészmérnök, autóspezialista

SOFFŐRISKOLÁJA

Főlvételi iroda:

Erzsébet-körút 28, I. 16. Tel.: J. 116-79

Tandij egymillió korona, mely részletre is fizethető. Saját luxus-autó. Magánképzés is.

SAKORVOSI

rendelő
vált-és nemibeteg részére.
EZÜST SALVARSAN ÖLTÁS

Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rókussal szemben

DITRICHSTEIN
DITRICHSTEIN
DITRICHSTEIN

3 havi részletfizetésre végez művészi

szobafestést

GRALITZER
VII, Erzsébet-körút 44
Telefon: 105-78